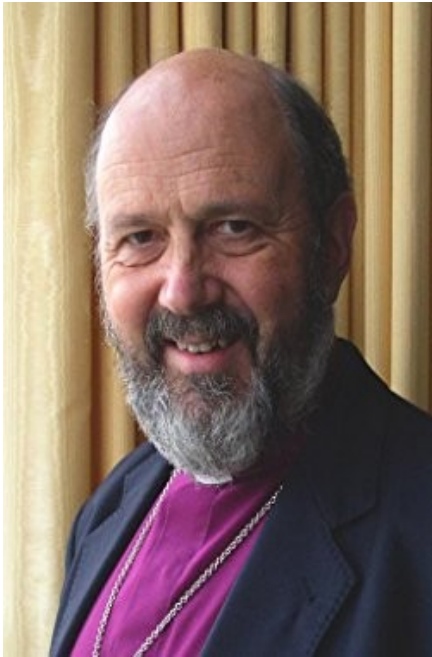

МАТЕЙ ЗА ВСЕКИ
ЧАСТ 2
ГЛ. 16 - 28

от

проф. Н. Т. Райт

Информация за Н. Т. Райт

Николас Томас Райт (1.12.1948) е виден английски теолог. От 2003 до 2010 е бил епископ на Англиканската църква в Дъръм, Шотландия. После става професор по Новия завет и ранното Християнство в „St Mary’s College” в „University of St Andrews” в Шотландия. Написал е повече от 70 книги.

(Коментар: Преведени от мен християнски книги и проповеди можете да намерите на <https://methodist.bg/%d0%ba%d0%bd%d0%b8%d0%b3%d0%b8//Д.Пр.>)

Съдържание

Предговор	4
Матей 16:1-12 - Квасът на фарисеите	6
Матей 16:13-20 - Декларирането на Петър, че Исус е Месията	7
Матей 16:21-28 - Исус предсказва смъртта си	9
Матей 17:1-8 – Преображението	11
Матей 17:9-13 - Въпросът за Илия	10
Матей 17:14-21 - Вяра, която премества планини	13
Матей 17:22-27 - Храмовият данък	14
Матей 18:1-7 - Смирение и опасност	15
Матей 18:8-14 - Повече за "малките"	17
Матей 18:15-20 - Помирение и молитва в общността	18
Матей 18:21-35 - Предизвикателството на прошката	19
Матей 19:1-9 - Въпросът за развода	21
Матей 19:10-15 - Брак, безбрачие и деца	23
Матей 19:16-22 - Богатият младеж	24
Матей 19:23-30 - Първите и последните	25
Матей 20:1-16 - Работниците на лозето	27
Матей 20:17-28 - Чашата, която трябваше да изпие	28

Матей 20:29-34 - Изцелението на двамата слепци	30
Матей 21:1-11 - Исус влиза в Йерусалим	31
Матей 21:12-22 - Храмът и смокината	33
Матей 21:23-32 - Въпросът за Йоан	34
Матей 21:33-46 - Притчата за арендаторите	36
Матей 22:1-14 - Притчата за сватбеното тържество	37
Матей 22:15-22 - Плащане на данъци на Цезаря	39
Матей 22:23-33 - Въпросът за възкресението	40
Матей 22:34-46 - Най-голямата заповед и Господът на Давид	42
Матей 23:1-12 - Предупреждения срещу книжници и фарисеи	43
Матей 23:13-22 - Осъждане на книжниците и фарисеите -1	45
Матей 23:23-33 - Осъждане на книжниците и фарисеите – 2	46
Матей 23:34-39 - Осъждането на Йерусалим и неговите водачи	48
Матей 24:1-14 - Началото на родилните мъки	49
Матей 24:15-28 – Мерзостта, която докарва запусъние	51
Матей 24:29-35 - Пришествието на Човешкия Син	53
Матей 24:36-44 - Неочакваното идване	55
Матей 24:45-51 - Мъдрите и порочните слуги	56
Матей 25:1-13 - Разумните и глупавите момичета	57
Матей 25:14-30 - Притчата за талантите	59
Матей 25:31-46 - Овцете и козите	61
Матей 26:1-13 - Пригответе за смъртта на Исус	63
Матей 26:14-25 - Пасха и предателство	65
Матей 26:26-35 - Тайната вечеря	66
Матей 26:36-46 – Гетсимания	68
Матей 26:47-56 - Исус е арестуван	70
Матей 26:57-68 - Исус пред Каяфа	71
Матей 26:69-75 – Отричането на Петър	73
Матей 27: 1-10 - Смъртта на Юда	74
Матей 27:11-26 - Исус и Варава пред Пилат	76
Матей 27:27-38 - Исус е осмиван и разпънат на кръст	77
Матей 27:39-44 - Исус е подиграван на кръста	79
Матей 27:45-56 - Смъртта на Божия Син	80
Матей 27:57-66 - Погребението на Исус	82
Матей 28:1-10 - Възкресението на Исус	83
Матей 28:11-15 - Свещениците и стражата	85
Матей 28:16-20 - Великото поръчение	86

Предговор

Още в първия случай, когато някой се изправя публично, за да разкаже на хората за Исус, той ясно заявява: **това послание е за всички.**

Това беше велик ден - понякога наричан рожденият ден на Църквата. Големият вятър на Божия дух беше преминал през последователите на Исус и ги беше изпълнил с нова радост и усещане за Божието присъствие и сила. Техният водач, Петър, **който само няколко седмици преди това плачеше като бебе, защото беше излъгал, проклед и беше отрекъл, че познава Исус, сега се беше изправил и обясняваше на огромната тълпа, че се е случило нещо, което е променило света завинаги.** Това, което Бог беше направил за него, Петър, сега **беше започнал да прави за целия свят:** нов живот, прошка, нова надежда и сила се отваряха като пролетни цветя след дълга зима. Беше започнала нова епоха, в която живият Бог щеше да направи нови неща в света - започвайки от тогава и там, от хората, които го слушаха. "Това обещание е за теб - каза той, - и за децата ти, и за всички, които са далеч" (Д.А. 2:39). То не е само за човека, който стои до вас. То беше за всички.

За забележително кратко време това се сбъдна до такава степен, че младото движение се разпространи в голяма част от познатия свят. И един от начините, по които обещанието за всеки се осъществява, е чрез писанията на ранните християнски водачи. Тези кратки произведения - предимно писма и разкази за Исус - били широко разпространени и четени с нетърпение. Те никога не са били предназначени за религиозен или интелектуален елит. **От самото начало те са били предназначени за всички.**

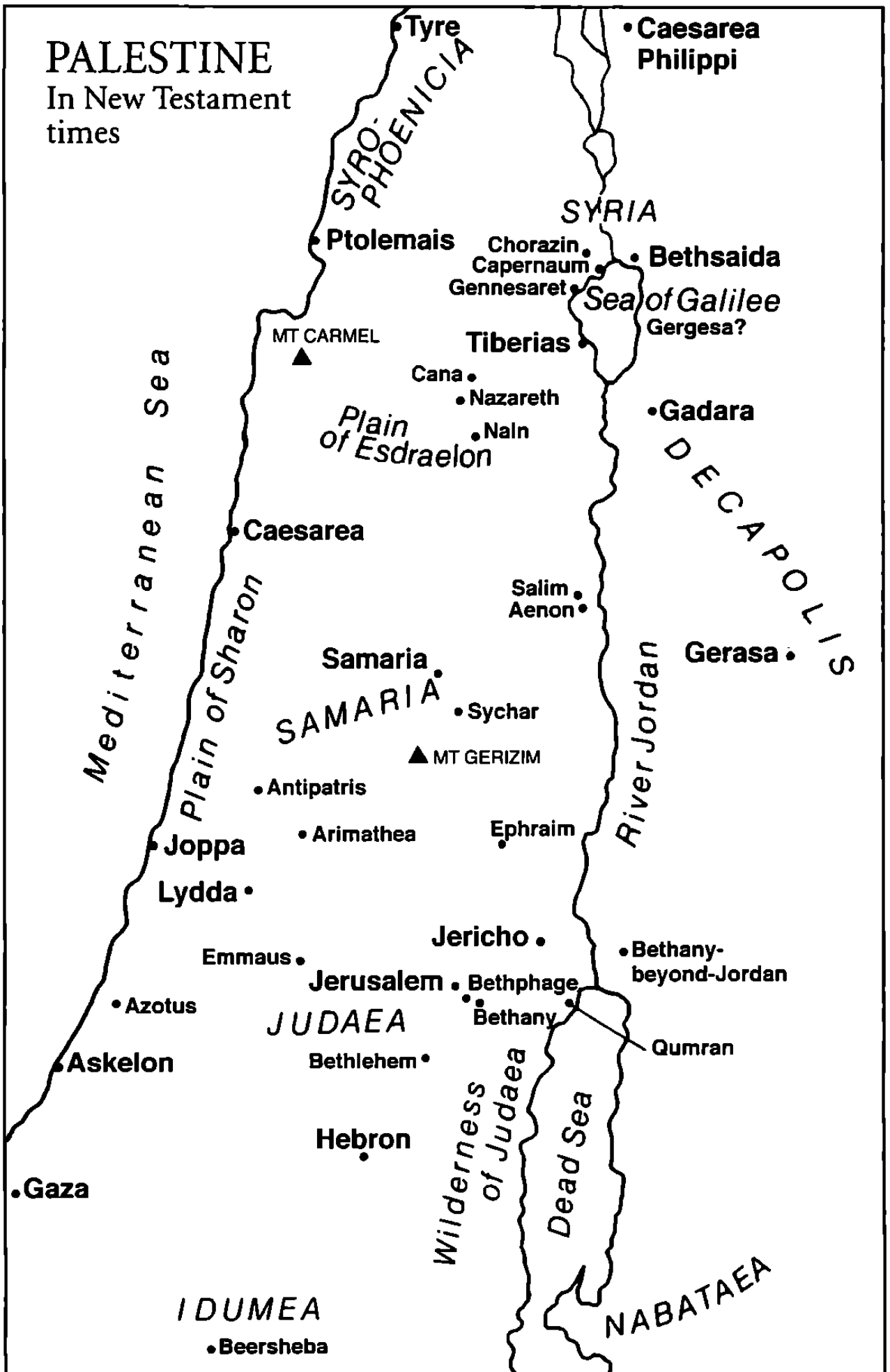
Въведение

Това е вярно както днес, така и тогава. Разбира се, има значение, че някои хора отделят време и внимание на историческите доказателства, на значението на оригиналните думи (ранните християни са писали на гръцки език), както и на точната и конкретна сила на това, което различните автори са казвали за Бога, за Исус, за света и за самите себе си. Но смисълът на всичко това е, че посланието може да достигне до всички, особено до хора, които обикновено не биха прочели книга с бележки под линия и гръцки думи. **Това е видът на хората, за които са написани тези книги.** И затова в края на книгата има речник на ключовите думи, без които наистина не може да се мине, с просто описание на значението им. Всеки път, когато видите дума **с удебелен шрифт в текста,** можете да отидете на в края на книгата и да си припомните за какво става дума.

Разбира се, днес има много преводи на Новия завет. Този, който предлагам тук, е предназначен за същия тип читатели: такива, които невинаги разбират по-формалния, понякога дори задълбочен тон на някои от стандартните преводи. Разбира се, опитах се да се доближа максимално до оригинала. Но основната ми цел беше да съм сигурен, че думите могат да говорят не само на някои хора, а на всички. Евангелието на Матей представя Исус по богат, многостранен начин. **Той се явява като Месията на Израел, царят, който ще управлява и ще спаси света.** Той се появява пред нас като Учител, по-велик от Мойсей. И, разбира се, той е представен като човешки син, който дава живота си за всички нас. Матей излага всичко стъпка по стъпка и ни кани да научим мъдростта на евангелското послание и новия начин на живот, който произтича от него. И така, ето го: Матей завинаги за всички!

Том Райт

PALESTINE
In New Testament
times

Матей 16:1-12 - Квасът на фарисеите

„1 Фарисеите и садукееите дойдоха при Исус и се опитаха да го уловят, като поискаха да им покаже знамение от небето.

2 Той им отговори така: "Когато се свечери, вие казвате: "(Утре времето) Ще бъде хубаво, защото небето се червенеет."

3 А на сутринта казвате: "Днес (времето) ще бъде лошо, защото небето е червено и мрачно". Е, тогава: вие знаете как да разтълкувате вида на небето, така че защо не можете да разтълкувате знаменията на времената?

4 Поколениято, което иска знамение, е нечестиво и покварено! Няма да му се даде никакво знамение, освен знамението на Йона." С това Той ги остави и си отиде.

5 Когато учениците прекосиха езерото, забравиха да вземат хляб.

6 Исус им каза: "Внимавайте и се пазете от кваса на фарисеите и садукееите."

7 Те обсъдиха това помежду си. "Защо не взехме хляб" - казаха те.

8 Но Исус знаеше какво си мислят и каза: „Вие наистина сте маловерници!. Защо обсъждате помежду си, че нямате хляб?

9 Даже сега ли те разбирате? Не си ли спомняте петте хляба и петте хиляди, и колко пълни кошници взехте след това?

10 Или седемте хляба и четирите хиляди, и колко кошници взехте?

11 Защо не можете да разберете, че не говорех за хляб? Пазете се от кваса на фарисеите и садукееите!

12 Тогава те разбраха, че Той не им казва да се пазят от кваса, който се поставя в хляба, а от учението на фарисеите и садукееите. (мой превод)

Нашето поколение е бомбардирано със знамения. Шофирайте по някоя градска улица, особено през нощта и очите ви ще бъдат заслепени от знаци от всякакъв вид. Някои от тях са необходими, за да ви кажат къде да отидете и къде да не отидете: ако пренебрегнете червените и зелените светлини, ще бъдете в опасност. Други са просто за украса и информация, като посочват определени сгради или ги осветяват. Много други са предназначени да привлекат въображението ви - и парите ви. Рекламите блещукат и мигат примамливо, докато посланието им не си проправи път в паметта ви.

Част от израстването е да се научите да различавате знаците, които са важни и които трябва да се спазват, от знаците, които нямат значение, които могат (и може би трябва) да бъдат пренебрегвани. Нещо от същата главоблъсканица стои и пред нас, когато четем Евангелията. Понякога Исус прави неща, за които самият той говори като за "знамения". Особено в Евангелието на Йоан, но също и в другите, някои от силните Му действия, особено изцеленията, се разглеждат като знаци за това кой е Той, знаци, които поне учениците, а вероятно и други хора, трябва да забележат, да "прочетат", да разберат.

Но когато фарисеите и садукееите искат знамение, се случва нещо различно. (Обикновено те не работят заедно; сигурно са смятали настоящето тяхно искане за нещо извънредно.) Матей казва, че те се опитват да го уловят; това е изпитание, измама. Може би са искали отново да го обвинят, че е в съюз с дявола (вж. 12:24-45). Може би са се надявали да повдигнат обвинение срещу него, че е лъжепророк, който използва знамения и чудеса, за да заблуди Израил, както предупреждават Писанията (Втор.13:1-5). Може би Исус виждал в тяхното предизвикателство нещо, подобно на цинизма на Израил в пустинята, който подлагал Бога на изпитание, за да разбере дали Той наистина е сред тях или не (Изх.17:1-7). Във всеки случай Исус отказал да изпълни искането. Той не искал да се подчини на заповедта, сякаш е нужно да премине някакъв тест. Това би означавало да се отнасяме към самия Бог като към някакъв цирков артист.

Разбира се, Исус е правил всякакви "знамения"; евангелската история е пълна с тях. И Той копнеел хората да могат да разчитат "знаменията на времето": да виждат надигащите се буреносни облаци в националния живот на Израил, да разпознават начина, по който корумпирани водачи, лъжеучители и хора, склонни към насилие, водят нацията към неизбежна катастрофа, от която само покаяние и ново упование в Божието царство могат да ги спасят. Иронията е, че те Го молят за знамение, но са слепи за многото знамения около тях.

Затова Той отказа да извърши някакво специално знамение само за тях. Неговите мощни дела бяха извършени от любов, а не от желание да подложи мисията си на лабораторен тест. Те не бяха от този тип. Единственото знамение, което би дал на такива хора, както беше казал преди, било знамението на Йона (12:38-42, където е разяснено значението на това). Ако хората го гледали само с цинизъм и критика в сърцата си, те нямало да видят нищо - до момента, в който се разнесе слухът, че е бил възкресен от

мъртвите. Това щял да бъде окончателният и опустошителен знак, че Бог наистина е бил с Него през цялото време.

Истината, разбира се, е, че и фарисеите, и садукееите, по свой собствен начин, са имали цели, вярвания и надежди, които сериозно са се разминавали с тези, които предлагал Исус. Подобно на утвърдени политически партии, които изведнъж са разбрали за ново движение, заплашващо да подкопае подкрепата им, те са готови да направят всичко възможно, за да го дискредитират. Но Исус не само прозира заговора им, но има и свое собствено предупреждение срещу тях.

Подобно на родител, който учи детето си да не се заблуждава от лъскавите знаци на градските реклами, Той ги предупреждава за "кваса" на фарисеите и садукееите. Това е озадачаващо за учениците, които смятали, че Исус се позовава на факта, че са забравили да донесат хляб със себе си. За нас е още по-загадъчно, защото ако не сме израснали, знаейки нещо за юдаизма, вероятно не знаем какво може да означава квас.

Въпросът е следният. На Пасха, един от най-големите еврейски празници, всичият квас трябвало да бъде изнесен навън от къщата, в памет на времето, когато децата на Израел напуснали Египет с такава бързина, че нямали време да изпекат квасен хляб и затова го яли безквасен. Постепенно "квасът" се превръща в символ не за нещо, което прави хляба по-вкусен, а за нещо, което го прави по-малко чист. Предупреждението за "кваса" на нечие учение означаваше предупреждение за начините, по които истинската вест за Божието царство може да бъде повредена, разредена или (както казваме, отнасяйки се по-скоро за напитка, отколкото за хляб), "разводнена".

Пренесете цялата сцена две хиляди години напред и ще се изправим пред въпроса. Какви са "знаменията на времето" в наши дни? Къде водачите и учителите, официални и неофициални, водят хората в заблуда? Какви са истинските знаци за Божието дело сред нас? Как можем да се научим да правим разлика в нашия съвместен морален и духовен живот между знаците, които трябва да спазваме, и тези, които е по-добре да пренебрегваме?

Матей 16:13-20 - Декларирането на Петър, че Исус е Месията

„13 Исус дойде в Цезария Филипова. Там Той зададе този въпрос на учениците Си: "Кой казват хората, че е Човешкият Син?"

14 Те отговориха: "Йоан Кръстител." Други казват, че е Илия. Други казват, че е Йеремиа или някой от пророците.

15 Той ги попита: "А вие? Кой казвате, че съм аз?"

16 Симон Петър отговори: „Ти си Месията. Ти си Синът на живия Бог!“

17 Исус му каза: "Божие благословение е върху теб, Симоне, сине Йонов! Плът и кръв не са ти открили това; това беше Моят Отец на небесата.

18 И аз също имам да ти кажа нещо: ти си Петър, скалата, и на тази скала ще съградя църквата Си, и портите на ада няма да я надвият.

19 Аз ще ти дам ключовете на небесното царство. Каквото вържеш на земята, ще бъде вързано на небето, и каквото развържеш на земята, ще бъде развързано на небето.“

20 Тогава той строго заповяда на учениците да не казват на никого, че Той е Месията.“ (мой превод)

Тибетските будисти вярват в преселението на душите. когато някой умре, те предполагат, че душата на този човек преминава веднага в друго тяло - тялото на дете, родено в същия миг.

Това вярване става жизнено важно, когато техният духовен водач Далай Лама умира. Търси се момче, родено в момента на смъртта на великия водач, и това момче се взема и възпитава като новия водач. Всички, включително и самият човек, знаят от самото начало, че той е новият Далай Лама. Това звучи много странно за съвременните западни уши. Ние високо ценим правото на всеки човек на свободен избор за своето бъдеще. Дори наследствените монарси могат да абдикират. Но Далай Лама няма право на избор; и няма съмнение кой е той.

В юдаизма нещата стоят по съвсем различен начин. Много евреи от времето на Исус са вярвали (и днес много евреи все още вярват в това), че Бог ще изпрати помазан цар, който ще бъде начело на движението, което ще освободи Израел от потисничество и ще донесе най-сетне справедливост и мир на света. Никой не знаел кога и къде ще се роди този помазан цар, макар че мнозина вярвали, че той ще бъде истински потомък на цар Давид. Бог бил дал чудесни обещания за бъдещото му семейство. Някои биха посочили пророчеството на Михей 5:1-3 (което Матей цитира във втора глава) като указание, че бъдещият цар трябва да се роди във Витлеем. А думата за "помазан цар" на еврейските езици, иврит и арамейски, е

думата, която обикновено произнасяме като "Месия".

Какъв щял да бъде Месията? Как хората биха разбрали, че Той е дошъл? Никой не е знаел точно, но е имало много теории. Мнозина го виждали като цар-воин, който ще победи езическите орди и ще установи свободата на Израел. Мнозина го виждали като човек, който ще прочисти Храма и ще установи истинско поклонение. Всеки, който вярвал в такъв идващ цар, знаел, че той ще изпълни Писанията на Израил **и ще въведе най-сетне Божието царство на земята, както то е на небето**. Но никой не е имал много добра представа как ще изглежда всичко това на земята. През първия век имало няколко бъдещи Месии, които идвали и си отивали, привличайки последователи, които бързо се разпръсвали, когато водачът им бил залавян от властите. Едно нещо било сигурно. Да бъдеш известен като бъдещ Месия, означавало да привлечеш вниманието на властите и почти сигурно – враждебност.

Затова, когато Исус искал да зададе този въпрос на последователите си, Той ги отвел далеч от обичайната им сфера на дейност. Цезария Филипова се намира в далечния север на Израел, извън територията на Ирод Антипа, на два дни път пеша от Галилейското море. Дори формата на въпроса му, поне тук, в Евангелието на Матей, е уклончиво поднесен: "Кой казват хората, че е Човешкия Син?", т.е. "Кой казват хората, че този човек тук, с други думи (но без да го казват), съм аз самият?" Исус сигурно е знаел отговора, който ще получи, но е искал учениците да го кажат на глас.

Учениците съобщават за общата реакция - което ни казва много за начина, по който Исус е бил възприеман от хората като цяло. Не е "кроткият Исус, тих и благ"; не е уютният, утешаващ приятел на малките деца; по-скоро прилича на един от дивите пророци от последните или от древните времена, който се е изправил и е изрекъл Божието слово без страх срещу нечестивите и непокорни хора. Исус действал като пророк: не просто "човек, който предсказва бъдещето", а човек, който е бил Божият говорител срещу несправедливостта и нечестията по високите етажи на властта.

Но в това пророческо служение се криело и друго измерение, и Исус вярвал - иначе едва ли би задал въпроса - **че последователите Му са разбрали тази тайна**. Той не е бил просто Божий говорител. Той е бил Божият Месия. Той не просто говорел Божието слово срещу нечестивите управници по онова време. Той бил Божият цар, който щял да ги измести. Това наистина е заключението, до което са стигнали, и Петър поема ролята на говорител: "Той казва: „**Ти си Месията - Синът на живия Бог**”".

Важно е да уточним, **че на този етап, изразът "Божий син" не означавал "второто лице на Троицата"**. Все още не е имало мислене, представа, че идващият цар ще бъде Бог - макар че някои от нещата, които Исус правел и казвал, вече трябва да са карали учениците да бъдат много озадачени, с дилема, която ще бъде разрешена **едва когато, след възкресението Му те повярвали, че през цялото време е Той е бил още по-тясно свързан с единствения Бог на Израил, отколкото някога те са си представяли**. Не: изразът "Божий син" е библейски израз, която показва, че царят е бил в особена връзка с Бога и е приет за Негов специален представител (вж. например 2Царе 7:14; Пс. 2:7).

Много скоро след възкресението на Исус, неговите последователи започват да вярват, **че същата фраза има съвсем друго значение, което никой дотогава не си е представял**. Но е важно, ако искаме да разберем настоящия пасаж, да не четем в него повече, отколкото той има. Това, което Петър и останалите казваха, беше: **Ти си истинският цар. Ти си този, когото Израел е чакал. Ти си Божият осиновен син, този, за когото са говорили псалмите и пророците**.

Те знаели, че това е рисковано. С това те не само се подписвали, че са част от пророческо движение, **което оспорва съществуващите власти в името на Бога; те се подписвали за оспорване на властта на царят. Исус бил истинският цар!** Това означавало, че Ирод - и дори далечният Цезар – е по-добре да внимават. А що се отнася до храмовите власти...

Ще започнем с това, че Исус просто потвърдил техните мечти. Ако Петър заявил, че Исус е Месията, Исус имал дума и за него. Името "Петър" или на родния му арамейски език, "Кифа", означава "скала" или "камък". Ако Петър е бил готов да каже, че Исус е Месията, Исус е бил готов да каже, **че с тази вяроност самият Петър ще бъде основата на неговата нова сграда**. Точно както Бог дава на Аврам името Авраам, посочвайки, че той ще бъде баща на много народи (Бит.17:5), така сега Исус дава на Симон новото име **Петър, Скалата**.

Освен това, както в Проповедта на планината, Исус разказва историята за мъдрия човек, който построил къща на скала (7:24) И тук, както и там, ние трябва да си представим на заден план големия град Йерусалим, построен върху скалистите възвишения на планината Сион. В някои еврейски традиции храмът в Йерусалим е мястото, където се срещат небето и земята и където се намират портите на подземния свят. Исус заявява, че **преустройва** тази централна част от Божия свят.

Исус **няма да построи** истински град или истински Храм. **Той ще изгради общност, състояща се от всички онези, които Му се доверяват като на Божи помазаник**. И това движение, тази общност, **започва тогава и там**, в Цезария Филипова, **с изявлението на Петър**.

За момента това трябва да остане смъртоносна тайна. Ако се разчуе, това може да бъде наистина смъртоносно. Но на тези, които се съгласяват с Петър, че Исус от Назарет наистина е Божият Месия, се дава това обещание: **че чрез тази вяроност те ще станат хората, чрез които живеят Бог ще оправи света**, като въведе небето и земята в новото състояние на справедливост и мир. С тази декларация за вяра, Петър ще бъде отправната точка на тази общност. Петър има много да учи и да преодолява много неуспехи - включително един от тях в следващия пасаж. **Но дори и това е част от процеса**. Новата общност на Исус, в крайна сметка, **ще се състои просто от грешници, на които им е простено**.

Матей 16:21-28 - Исус предсказва смъртта си

„21 Оттогава Исус започна да обяснява на учениците си, че ще трябва да отиде в Йерусалим и да изстрада много неща от старейшините, първосвещеници и книжниците, да бъде убит и да бъде възкресен на третия ден.

22 Петър Го хвана и започна да Го мъбри. "Това е последното нещо, което Бог би искал, Учителю!" - каза той. „Това никога няма да Ти се случи!“

23 Исус се обърна към Петър. "Мини се зад мен, сатана!", каза той. "Опитваш се да ме спънеш! Ти не гледаш на нещата така, както Бог гледа! Ти гледаш на нещата като обикновен смъртен!"

24 Тогава Исус каза на учениците Си: "Ако някой иска да върви след Мене, трябва да се откаже от себе си, да вземе кръста си и да Ме последва.

25 Да: ако някой иска да спаси живота си, трябва да го изгуби; и ако някой изгуби живота си заради Мен, ще го намери.

26 Каква полза ще имате иначе, ако спечелите целия свят, но загубите истинския си живот? Какво ще дадеш, за да си върнеш живота?

27 Виждате ли, Човешкият Син ще "дойде в славата на баща Си със Своите ангели" и тогава "ще възнагради всекиго за работата, което е извършил".

28 Истина ви казвам: някои от стоящите тук няма да вкусят смърт, докато не видят "Човешкия Син да идва в царството Си". (мой превод)

Когато Луис Карол става известен с книгата си "Алиса в страната на чудесата", той решава да я последва с втора книга, в която и той, и читателите му **ще трябва да се научат да мислят отвътре навън**. В "Алиса през огледалото" той създава един огледален свят. За да стигнете някъде в този свят, откривате, че не е добре да се опитвате да вървите към него; ще погледнете нагоре в момента и ще откриете, че сте подалеч от всякога. За да стигнете дотам, трябва да тръгнете в посока, която изглежда противоположна. Необходимо е продължително умствено усилие, за да си представите, че всички обичайни дейности от живота работят като в огледало. Ако сте се опитвали да подстрижете косата си или да подстрижете брадата си, докато се гледате в огледалото, ще знаете колко е трудно.

Това, което Исус иска сега от учениците си, е **да се научат да мислят по подобен начин отвътре навън**. Като начало те смятат, че това е напълно невъзможно. Петър, говорейки от името на всички тях, току-що е казал на Исус, че що се отнася до тях, той не е просто пророк, той е помазаният от Бога цар, Месията. Естественият им следващ ход е да седнат и да планират стратегията си: ако Той е царят и ако народът Му ще бъде като дом на скала, тогава трябва да измислят как да се отърват от настоящите царе и свещеници, които управляват Израил (или по-точно, управляват го погрешно).

Очевидното решение би било следното: поход към Йерусалим, събиране на поддръжници по пътя, избор на момент, молитви, изненадваща битка, превземане на Храма и установяване на Исус като цар. Ето, така ще дойде Божието царство! Това е начинът, по който "човешкият син" ще бъде въздигнат в Своето царство! Можем да бъдем сигурни, че това е било нещо подобно на онова, което те са имали предвид.

Предложението на Исус е версия на това, която се вижда през огледало. Да, ще отидем в Йерусалим. Да, Божието царство идва, идва скоро сега. Да, Човешкият син ще бъде издигнат като цар, който ще раздава правосъдие на света. **Но пътят към това царство е точно противоположен на този, който учениците - и особено Петър - имат предвид**. Той ще включва страдания и смърт. Исус наистина ще се изправи срещу управниците и властите, първосвещеници и юристите в Йерусалим, **но те, а не Той, ще спечелят битката**. След това Той ще бъде възкресен от мъртвите, както казва Исус; но нито Петър, нито останалите могат да разберат за момента какво може да има предвид под това.

Единственото, което знаят, е, **че Той говори глупости**, опасни глупости. Не за последен път в тази история (вж. 26:69-75) **Петър се препъва с двата крака**. "Скалата", върху която Исус казва, че ще изгради църквата си, се оказва за момента подвижен пясък. Чувстваме, че къщата се клати и е готова да падне, още преди да е построена. Исус използва за Петър думи, които преди това е използвал за заклетия враг,

самия сатана (4:10). Пасажът съдържа **страшно предупреждение за всички**, които са призвани на каквато и да е длъжност или призвание в Божията църква: **този, на когото са дадени едни от най-великите обещания и поръчения, е този, който е получил най-остро изобличение.**

Подобно на Павел в писмата му, **Исус настоява, че Бог мисли по различен начин от начинът, по който мислим ние, смъртните.** Бог вижда всичко отвътре навън; или може би трябва да кажем, че Бог вижда всичко отвътре навън, докато ние виждаме всичко отвътре навън. Павел повтаря: **в момента виждаме в огледало, което ни обърква, но в крайна сметка ще виждаме така, както вижда Бог** (1Кор. 13:12).

След като това стане ясно, се отправя призив да следваме Исус, призив, който звучи през вековете като голяма камбана в далечна църква, **призовавайки ни да спрем всичко, което правим.** Представете си как камбаната отеква по улиците на вашия град: вдигни кръста си и ме последвай, вдигни кръста си и ме последвай. Представете си как звукът му резонира през магазини и офиси, през училищни стаи и болнични отделения, през шумни квартали и самотни апартаменти: **Вземи кръста си и ме последвай.** Представете си как хората излизат от вратите си, за да видят откъде идва шумът, за да чуят тази велика камбана; и там, вървейки пред тях, е Исус, завладяваща и мистериозна фигура. **Вземете кръста си и ме последвайте. Следването му ще ви струва всичко и ще ви даде всичко. В това пътуване няма половинчати мерки.** То ще бъде като да се научиш да плуваш: ако държиш крака си на дъното на басейна, никога няма да разбереш как да го направиш. Трябва да изгубите живота си, за да го откриете. Какъв е смисълът да държите краката си на дъното, когато водата стане твърде дълбока? **Имате избор: да плувате или да се удавите.** Привидната безопасност, ходенето по дъното, вече не е опция.

На онези, които го следваха по онова време, Исус направи удивителни твърдения за това, което щеше да се случи в тяхната собствена живот. Много хора **са били озадачени от тези твърдения по простата причина, че не са успели да видят значението на това, което се случва в края на историята.** Фразите за "идването на Човешкия син в царството Му" и други подобни **не се отнасят** до това, което наричаме "второ **пришествие**" на Исус. Те се отнасят до неговото оправдание след страданията му. Те се изпълняват, когато **Той възкръсва от мъртвите и получава "цялата власт на небето и на земята"** (28:18). На тези, които Го следват днес, Исус дава също толкова големи обещания. **Той вече е възкръсналият и издигнат Господар на света.** Не е нужно да чакаме, както те, неговото оправдание. То вече се е случило. Остава вярно, че за да го следваме, трябва да се научим да мислим отвътре навън, **по начина на огледалото: това, което светът смята за велико, е глупост, а това, което светът смята за глупост, е истинската мъдрост.** Вкопчете се в живота си и ще го загубите; дайте всичко, което имате, за да следвате Исус, включително и самия живот, и ще го спечелите. Изглежда, че във всяко поколение има малко хора, които са готови да приемат сериозно Исус, това слово. Какво би било, ако вие бяхте един от тях?

Матей 17:1-8 - Преображението

„1 След шест дни Исус взе Петър, Яков и брат му Йоан и ги заведе сами на една висока планина.

2 Там Той се преобрази пред тях. Лицето Му засия като слънце, а дрехите Му станаха бели като светлина.

3 Тогава, удивително им се явиха Моисей и Илия. Те разговаряха с Исус.

4 Петър просто имаше да каже нещо. „Учителю,“ той каза на Исус: "Чудесно е, че сме тук! Ако искаш, ще направя тук три заслони - един за Теб, един за Мойсей и един за Илия!"

5 Когато той още говореше, светъл облак ги засенчи. Тогава от облака се чу глас. "Това е моят скъп Син - каза гласът, - и аз съм възхитен от Него. Него слушайте.

6 Когато учениците чуха това, те паднаха по лице и се изплашиха до смърт.

7 Исус се приближи и се докосна до тях. „Станете“ - каза Той, - „и не се страхувайте.“

8 Когато те повдигнаха очи, не видяха никого, освен Исус, съвсем сам.“ (мой превод)

Планината Тавор е голям, заоблен хълм в централната част на Галилея. Когато днес отидете там с група поклонници, трябва да слезете от автобуса и да вземете такси до върха. Казват, че Бог е особено доволен от таксиметровите шофьори на тази планина, защото за няколкото минути, през които се изкачват или спускат по тесния планински път с тези коли, **се молят повече, отколкото през останалата част от деня, а може би и от цялата седмица.** (Чувал съм това да се казва и за други места, но в планината Тавор е много правдоподобно.)

Планината Тавор е традиционното място на преображението - необикновената случка, която Матей, Марк и Лука разказват за Исус. Всъщност **не знаем със сигурност,** че то се е случило там. Също толкова вероятно е Исус да е отвел Петър, Яков и Йоан - най-близките си сътрудници - на планината Хермон, която е близо до Цезария Филипова, където се е състоял предишният разговор. Планината Хермон е по-

отдалечена и по-недостъпна, което, разбира се, е причината поклонниците отдавна да предпочитат планината Тавор. И от двете планини се открива зашеметяваща гледка към Галилея, която се простира пред вас.

Но Исус и тримата му приятели не гледат гледката, а нещо много по-необикновено, върху което да се съсредоточат - нещо толкова необикновено, че на много хора им е трудно да повярват. Но историята е толкова странна - не на последно място странното предложение на Петър за построяване на три заслони! - че много учени вече са съгласни, че трябва да е имало реално историческо събитие от този вид. И всъщност има още няколко записани случая, както древни, така и съвременни, на подобни събития, когато хората са били много близо до Бога в радостна молитва.

Това ни напомня за нещо важно. Хората често предполагат, че Исус е блестял ярко, защото е бил божествен, и че това е било видение за Неговата божественост, която иначе би останала скрита. Но в разказа на Лука, Мойсей и Илия също сияят, така че това предположение не може да е вярно. **Мойсей и Илия не са божествени.** И във всеки случай самият Исус е казал по-рано в Евангелието на Матей, че всички Божии хора ще блестят като звезди в Божието царство (13:43, цитат от Дан.2:3). За новозаветните автори като цяло, човечеството е нещо славно, а съвършената човешка същност на Исус е моделът за славата, която един ден ще бъде споделена от целия му народ. Ако искате да видите божествеността на Исус, казват ни ранните християни, трябва да погледнете, макар и изненадващо, страданията и позорната смърт на Исус. Ако това ви се струва озадачаващо, то е загадка, с която първите християни са настоявали да живеем.

Всъщност, сцената на преображението (както обикновено я наричат) **предлага странен паралел и контраст с разпятието** (Матей 27:33-54). Ако ще размишлявате върху едното, може би ще искате да запазите в съзнанието си и другото, като своеобразен фон. Тук, на планината, е Исус, открит в слава; там, на хълма край Йерусалим, е Исус, открит в срам. тук дрехите Му блестят в бяло; там те са били съблечени и войниците са играли на зарове за тях. Тук Той е заобиколен от Мойсей и Илия, двама от най-великите герои на Израел, представляващи закона и пророците; **там Той е заобиколен от двама разбойници, представляващи нивото, до което Израил е стигнал в бунта срещу Бога.** Тук светъл облак засенчва сцената; там тъмнина обзема земята. Тук Петър изрича колко прекрасно е всичко това; там той се крие от срам, след като отрича, че дори познава Исус. **Тук глас от самия Бог обявява, че това е Неговият прекрасен Син; там езически войник обявява с изненада, че това наистина е Божият син.**

Върхът на планината обяснява върха на хълма - и обратното. може би наистина разбираме всяко от тях само когато го видим редом с другото. **Научете се да виждате славата в кръста; научете се да виждате кръста в славата; и ще започнете да обединявате смеха и сълзите на Бога, който се крие в облака, Бога, който трябва да бъде познат в странното лице на самия Исус.** Тази история, разбира се, е за това да бъдем изненадани от силата, любовта и красотата на Бога. Но смисълът на тази история е, че трябва да се научим да разпознаваме същата сила, любов и красота в Исус и да се вслушваме в гласа Му - не на последно място, когато ни казва да вземем кръста и да Го последваме.

Матей, както и на други места, подчертава паралела между Исус и Мойсей. Мойсей извежда израилтяните от Египет, а след това, преди да изпълни задачата си, се изкачва на планината Синай, за да получи закона. След това той се изкачва отново, след като израилтяните драстично нарушават закона, за да се моли за тях и да измоли Божията милост. (Илия също се среща с Бога по специален начин на планината Синай; но Матей се интересува в цялото евангелие от начина, по който Исус е подобен на Мойсей, само че в по-голяма степен.) Към края на живота на Мойсей, Бог обещава да изпрати на народа пророк, точно като него (Втор.18), и дава заповед: трябва да го слушате. Сега, когато Мойсей отново се среща с Бога на планината, гласът от облака насочва вниманието към Исус, потвърждавайки казаното от Петър в предишната глава. Исус не е просто пророк; той е Божият собствен син, Месията, **и Бог е възхитен от това, което прави.** Словото, отправено към учениците тогава, е също толкова важно за нас днес. Ако искате да намерите пътя - пътя към Бога, пътя към обетованата земя - трябва да Го слушате.

Матей 17:9-13 - Въпросът за Илия

„9 Като слизаха от планината, Исус им даде строги инструкции. „Не казвайте на никого за видението“ - каза Той, - „докато Човешкият Син не бъде възкресен от мъртвите.“

10 Учениците попитаха: "Защо тогава книжниците казват, че "Илия трябва да дойде пръв"?"

11 А Исус отговори: "Илия наистина идва и той ще възстанови всичко.

12 Но нека ви кажа това: „Илия вече дойде, а те не го познаха! Те направиха с него каквото си искаха. Също така и Човешкият Син ще пострада от техните ръце“.

13 Тогава учениците разбраха, че Той им говори за Йоан Кръстител.“ (мой превод)

Младият студент нервно се приближи до професора след лекцията. От известно време той мислел какво ще прави след дипломирането си, а лекциите на този преподавател най-много му харесвали. Попитал го може ли да поговорим за кратко с професора?

Професорът го завел в огромния си кабинет. Стените бяха отрупани с книги, а бюрото - с документи. Чувствайки се много неадекватен, студентът обясни доста неубедително от какво се интересува, какво го е развълнувало на лекциите и че би искал да получи съвет, дали е добре да продължи образованието си с докторантура. Професорът задал няколко въпроси, дал няколко предложения и след това казал на студента да отиде в канцеларията на факултета и да попълни необходимия формуляр.

Студентът бил чувал от приятели как обикновено става това. Загрижено попитал дали се ще трябва да има някакво официално интервю, някаква проверка, за да има сигурност, че той отговаря на стандартите. „Току-що го направихме“ - отвърнал професорът, като му показал вратата с лека усмивка.

Знам, че историята е вярна, защото, разбира се, **аз бях този студент**.

Изведнъж светът изглеждаше различно място. Очаквах още един етап от процеса, а сега открих, **че вече съм го преминал** и съм влязъл в света отвъд - в моя случай в света на аспирантурата, на дългите часове в библиотеките и на борбата за написване на докторска дисертация. **Но това усещане, че си се озовал на подалечен етап, отколкото си предполагал, е точно това, което учениците откриват в този любопитен малък разговор с Исус, веднага след преобращението.**

"Защо книжниците казват, че Илия трябва да дойде пръв?" Какъв странен въпрос, мислим си ние. Съвсем не. Те са имали в главите си определена идея, като някакво железопътно разписание. Ето че стоим на перона на гарата и чакаме експресът да дойде с рев по пътя си към големия град, знаейки, че нашият влак, малкият, който спира на всички по-малки гари, ще дойде няколко минути след това. **Тогава, за наша изненада, нашият влак идва пръв. Какво се е случило?** Защо разписанието показваше, че **експресният влак ще дойде пръв?**

Началникът на гарата казва: „А, той се движеше толкова бързо, **че вие го пропуснахте**. Обърнахте се с гръб, отидохте за чаша кафе и докато ви нямаше, той дойде и си отиде. Ах, казва Исус. Илия наистина трябва да се появи преди Месията. И това е вярно!" **Всъщност той е бил и си е отишъл**. Не сте гледали на правилното място или по правилния начин. **Той вече е свършил работата си**. И (намекът е) **да, това наистина е вашият влак. Исус наистина е Месията**.

Откъде тогава идва разписанието на тяхната железница? Както почти всичко друго в юдаизма - от техните Писания, от Стария завет. Пророк Малахия заявява, че Бог ще изпрати пророк Илия, за да подготви хората **"преди великия и страшен ден Господен"** (4:5). Илия е пречиствал народа с ужасяваща строгост преди собствения си ужасен момент, когато се е изправил лице в лице с Бога на планината (ЗЦ.19). Накрая, според историята, той бил взет на небето във вихрушка. Разпространява се слухът, че може би не е умрял правилно, че може би ще трябва да се върне някой ден.

Малахия прави тази надежда конкретна и специфична, а някои други по-късни еврейски текстове я повтарят под различни форми. Един от тези текстове, **„Премъдростта на Бен Сирах“**, понякога наричан **"Еклисиастик"** (написан около 200 г. пр.Хр.) (*Коментар*: „Премъдрост на Бен Сирах“ е книга, **различна** от книгата „Еклисиаст“ **и не е включена** в нашата Библия. Д.Пр.) се говори за Илия, който **"възстановява племената на Яков"** (48:10). По онова време евреите често наричат своя народ по този начин; "Израил" е специалното име, което Бог е дал на прародителя Яков.

Тези, които са изучавали и преподавали такива текстове (книжниците), са разработили от тях своеобразен график на събитията. Когато нещата станат наистина лоши, Бог ще изпрати Илия, за да подготви Израил. След това, когато Месията дойде, той ще може да поеме работата оттам. Учениците явно са озадачени. Те току-що са заявили, че Исус е Месията, а сега са го видели да разговаря с Мойсей и Илия. Със сигурност, ако Исус беше Месията, Илия трябваше да се появи пръв, а не по средата на работата Му? Отговорът на Исус показва, че графикът се е променил, без **те** да го осъзнават. Графикът е бил правилен, **но това, което те са пропуснали, е, че Йоан Кръстител е бил Илия. Той е свършил своята работа и сега Исус я надгражда**. Нито за първи, нито за последен път, загадъчното споменаване на Йоан Кръстител, е всъщност още по-загадъчно споменаване на самия Исус (вж. 11:2-19; 21:23-27).

Защо учениците не са разпознали Йоан Кръстител като Илия? Защото са търсили погрешния **вид** човек. Това е точно същата причина, поради която те не са разбрали думите на Исус в предишната глава и сега отново тук **не са разбрали, че самият Той ще страда и ще умре**, като кулминация на собственото си призвание.

Йоан Кръстител не е дошъл да взриви всички с небесни мълнии. Той бил глас, който предупреждавал за онова, което предстоеше да се случи, **но самият той умрял под тежестта на злото, което беше изобличил**. Исус **не е дошъл** да помете всички пред себе си с пламтяща сила. **Той дошъл да донесе Божието царство на любов и сила, а пътят към това царство минавал по пътя на страданието**. Не бива да

пропускаме факта, че непосредствено след като е обявил собственото си посвещение на този път и поканил последователите си да тръгнат по същия път заедно с Него, **Той се открива в слава и пламтяща светлина на планината.**

Къде се намирате вие в Божия график? Част от риска на вярата е, че често ние не знаем отговора на този въпрос по отношение на нашия личен живот. **Често откриваме какво е правил Бог в нас и чрез нас едва когато погледнем назад.** Но когато погледнем отвъд себе си към Божията по-широка картина, би трябвало да знаем отговора.

Графикът на това, което Бог върши в света, **върви напред.** Ако искаме да изиграем своята роля в него, трябва да следваме пътя, по който води ни самият Исус: **по пътя на кръста, на себеотрицанието и служението.** В края на краищата, **най-важното събитие в графика вече се е случило.** Самият Исус е възкръснал от мъртвите, тайната е разкрита и цялата история вече е окъпана в тази пасхална светлина. **Нашата задача е да намерим собствената си роля и призвание да го следваме и да помогнем на тази светлина да засияе в целия свят.**

Матей 17:14-21 - Вяра, която премества планини

14 Когато приближиха тълпата, един човек се приближи, коленичи пред Него и каза:

15 "Учителю, смили се над сина ми! Той страда от страшни пристъпи, които са ужасни за него. Често пада в огъня, а често и във водата.

16 Доведох го при учениците Ти, но те не можах да го излекуват.

17 Исус отговори: "Вие сте невярващо и извратено поколение! Още колко време трябва да бъда с вас? Още колко време още трябва да ви търпя? Доведете го тук при Мен."

18 Тогава Исус смърди демона и той излезе от него. Момчето беше излекувано от този момент.

19 Учениците дойдоха при Исус насаме и попитаха: "Защо не можахме да го изгоним?"

20 Исус отговори: "Заради липсата на вяра у вас. Казвам ви истината: ако имате вяра колкото синапово зърно, ще кажете на тази планина: "Премести се оттук там" и тя ще се премести. Няма да има нищо невъзможно за вас.

21 Но този вид излиза само чрез молитва и пост." (мой превод)

Тя беше силна плувкиня и сега вече беше готова да се справи с предизвикателството да плува в морето. Басейнът за къпане е добър като начало, но е малко кротък в сравнение с океанските вълни. За известно време това беше просто вълнуващо. Тя позволи на гигантските вълни или да я понесат, или да се разбият точно над нея. Хареса ѝ усещането за енергия, когато вълните и потокът от солена вода се движеха насам-натам. Тя тръгна от едната страна на дългия, извит залив и успешно преплува до другата страна, след което се върна обратно. Тя можеше да го направи! Седеше доволна на следобедната слънчева светлина, подсушаваше се, чувстваше се приятно уморена и знаеше, че е готова да се справи с предизвикателството на океана.

На следващия ден, нетърпелива да повтори преживяването си, тя се озова на плажа по-рано през деня. Отново вълните и вълнението бяха драматични и вълнуващи. Но този път, когато тръгна на дългия преход през устието на залива, се почувства странно уморена. Изглеждаше, че не постига толкова голям напредък. Беше се борила с вълните, но сега, вместо да бъдат приятелски настроени чудовища, те изглеждаха заплашителни. Започна да нервничи, после да се страхува, после да изпада в паника. Усещаше как силите ѝ изтичат. Накрая извика за помощ, веднъж, два пъти и пак. След като минаха хиляди часове, в които тя изстина, уплаши се и се изтощи, лодката на спасителя пристигна. Силни, добри ръце ѝ помогнаха да излезе от водата. Миг по-късно тя се върна на плажа с чаша горещо кафе, увита в кърпа, и се възстановяваше.

„Това, което не разбирам“ - каза тя, като зъбите ѝ тракаха от студа и изтощението, - „**е защо вчера беше толкова лесно, а днес е толкова невъзможно.**“

„Ти не сте първият човек, който пита това“ - каза спасителят. „В някои дни приливите и отливите **са различни.** Изглеждат еднакви, **но има огромно подводно течение.** Един ден **то работи с теб,** а друг ден **е срещу теб.** Ето защо трябва да си изключително силен плувец, за да идваш тук всеки ден. И всъщност ние се сърдим на хората, **които настояват да се опитат да го направят, без да осъзнават, че ще имат нужда от помощ.**“

Учениците на Исус сигурно са били също толкова озадачени. В началото на публичната си кариера Той им е възложил да правят по двойки (**но без неговото присъствие**) това, което Той е правел. Те трябвало да изцеляват болни, да възкресяват мъртви, да изгонват демони(10:8) . ... и те го бяха направили. Сигурно

им се е струвало лесно; **измамно лесно**, **както се оказа**. На този етап от работата на Исус, който прорязваше първоначалния участък на обявяването на Царството в Галилейската провинция, сигурно е изглеждало, че нищо не може да ги спре.

А сега, когато Исус си отиде за ден-два в планината, те бяха изправени пред ново предизвикателство и не можеха да се справят с него. Когато Мойсей слязъл от планината, той открил, че народът, уморен от отсъствието му, вече е нарушил закона, като е направил златно теле; и естествено бил много ядосан. Учениците не били точно по този начин бунтовни, **но Исус е не по-малко ядосан**. **Сега те би трябвало да имат вяра!** Би трябвало да са си взели поука! Истинската вяра в истинския Бог би им позволила да се справят и с този проблем! След упрека на Петър и след като гледал неразбиращите им лица, **когато е говорил за това къде ще го отведе призванието му, Исус сигурно се е чудил дали изобщо ще успее да им предаде посланието**. Подобно на плувеца на втория ден, те били изправени пред по-силно предизвикателство, **отколкото очаквали и не са се справили с него**. Вярата, която имали, се изпарила, когато е била необходима. Може би си мислели, че имат достатъчно сила в себе си; може би си мислели, че могат да се справят, без да притесняват прекалено много Бога ...

Сериозността на проблема е съпроводена **от удивителното обещание, което Исус дава след това**. Изглежда, че въпросното момче е страдало от нещо подобно на това, което бихме нарекли епилепсия. Имало е и има обаче, много различни състояния, които изглеждат по подобен начин, и въпросът е, **че в този случай е имало нещо повече от просто склонност към припадъци**. Изглеждало така, сякаш болестта е умишлено разрушителна, така че вместо страдащият просто да изпада в конвулсии, **той бива хвърлян в огън или вода**.

Каквато и да е точната диагноза, коментарите на Исус след изцелението на момчето са едновременно окуражаващи и предизвикателни. Той казва, че ако имате вяра, дори малка като синапово зърно (което, както си спомняме от 13:31-32, е малко, но продуктивно), тогава нищо няма да ви бъде невъзможно. Това, което е Той казал **за Царството** в паралелът в глава 13, сега го казва **за индивидуалната вяра**.

Тайната, разбира се е, че **големината** на вярата **не е важен; важен е Богът, в когото вярвате**. Ако искате да видите луната, размерът на прозореца, през който гледате, не е важен; важното е той да е обърнат в правилната посока. **Малък процеп в стената е достатъчен, ако луната е от тази страна на къщата**. **Огромнен прозорец, обърнат в грешната посока, няма да е от полза**. Ето каква е истинската вяра. Най-малката молитва **към единствения истински Бог** ще доведе до велики неща; най-сложните посвещения **на "бог"**, създаден от вас или от някой друг, **ще бъдат безполезни или още по-лоши**.

От неуспеха на учениците Исус разбрал, че те все още не са в хармония с истинския Бог, който ги призовава, както и Него, към послушание и към кръстния път. В последния стих от пасажа (който някои от най-добрите гръцки ръкописи пропускат; затова и някои от английските версии го нямат) Той ги предизвиква, а и нас, към по-нататъшно упражняване на вярата. След като гледате Луната през правилния прозорец, може би трябва да извадите телескопа си и да я изучите по-подробно. след като опознаете единствения истински Бог, **може би е време за малко по-концентрирана молитва, може би дори с дисциплината на поста**, за да концентрирате ума и сърцето си. **Ако самият Исус се е нуждаел от тези дисциплини, кои сме ние, за да мислим, че можем да се справим без тях?**

Матей 17:22-27 - Храмовият данък

„22 Когато се събраха в Галилея, Исус им каза: "Човешкият Син ще бъде предаден в ръцете на грешници.

23 Те ще Го убият и на третия ден Той ще бъде възкресен. И те се натъжиха много.

24 Те дойдоха в Капернаум, където чиновниците, които събираха храмовия данък, се приближиха до Петър и попитаха: "Вашият учител плаща ли храмовия данък?"

25 "Да", отговори той. Когато влезе в къщата, Исус му каза: "Какво мислиш, Симоне? Когато царете на света събират данъци или мита, от кого ги събират? От собствените си семейства или от външни хора?"

26 "От външни хора", отговори той. „Товага“ - каза Исус - „това означава, че семействата са свободни.

27 Но ние не искаме да ги обиждаме, нали? Така че защо не слезеш до морето и не хвърлиш една въдица? Отвори устата на първата риба, която хванеш и ще намериш монета. Вземи я и им я дай за нас двамата.“ (мой превод)

Исус им казва, че ще бъдат рибари на хора, а не на пари (4:19)! **Това е една от най-странните малки истории в целия Нов завет**. Какво, по дяволите, означава тя?

Един ден епископът, както обикновено, паркирал колата си пред къщата си. Знаел е, че градският съвет току-що е приел наредба, с който задължава всички да плащат за местата за паркиране на тази улица. Знаел, че са го направили, защото са искали да затруднят живота на църквата. Но той все пак паркирал там.

Разбира се, след няколко минути една служителка на паркинга позвънила на вратата. Капеланът на епископа излязъл пред вратата.

Служителката попитала: „Знаете ли, че трябва да платите, за да паркирате тук?“

Капеланът влязъл в помещението при епископа. Епископът знаел, че рано или късно ще трябва да заеме позиция и да изтъкне, **че църквата е там, за да служи на града и че таксата е несправедлива**. Но това не бил подходящият момент. Нямало смисъл да губи време и енергия, за да протестира пред незначителен чиновник.

„Ето какво ще направиш, Джон“ - каза епископът. "Камионът за събиране на боклук идва по пътя. Когато спре, посегни към задната седалка и ще намериш стара кутия цигари. В нея ще намериш монета. Дай я на служителката. Това ще я направи щастлива.“

Не, това не е точен паралел, но улавя нещо от вкуса на историята. **Исус не вярвал, че храмовият данък е подходящ**. Всеки еврей по целия свят трябвало да плаща малка сума всяка година ("дидрахма", малка монета), за да подпомогне храма в Йерусалим. Можем да предположим, че това е един от многото дребни дразнителни, които са накарали някои евреи от онова време да не харесват режима на Храма и да искат да го свалят. И може би това е била малка част от онова, което самият Исус е имал срещу Храма. Той бил къща, построена върху пясък, и щял да бъде съборен (7:26-27). **В него се намирили портите на подземния свят, които щели да се противопоставят на новата "сграда", която Той изграждал** (16:18). Колкото и да е красив и свят, той се е превърнал в свърталище на разбойници (21:13), а Божията присъда висяла над него на тънка нишка (24:2).

Но сега не бил моментът, не било мястото и не бил човекът, който събирал данъци **нужното ниво, за да направи основния протест на Исус**. Не след дълго Той щял да бъде в самия Храм, да преобръща маси и да разсипва монети надясно и наляво (21:12). Засега е по-добре да не се вдига аларма, да не се допуска да излезе наяве, че движението му за Царството наистина е насочено към оспорване на властта на Храма и неговите управители. **Затова е по-добре данъкът да бъде платен**.

Но как да стане това? Едно от интересните неща в начина, по който Матей е разказал тази история (в никое от другите евангелия няма такава), е, **че той не казва**, както би могъл да направи: "И така, Петър отиде, хвана риба и намери монетата, както каза Исус. **Оставя ни е да гадаем дали наистина го е направил**, или това е била някаква лична шега, начин да каже на Петър да хване риба и да я продаде, за да плати данъка.

Каквото и да си мислим за това, **тонът на цялата история подсказва, че за Исус това е бил начин да омаловажи цялата система, може би дори да се подиграе с нея**. "О, те искат пари на храма, нали? Е, защо не отидеш да ловиш риба... Сигурен съм, че ще намериш нещо достатъчно добро за тях. **Това бил начин да не се каже**, от една страна, "О, да, разбира се, със сигурност ще платим - ето, вземи една монета от кесията ми!", или, от друга страна, "Не, със сигурност не, цялата система е корумпирана - иди и го удари по носа!". **Указанието на Исус е бил начин за печелене на време**.

Матей 18:1-7 - Смирение и опасност

1 В това време учениците дойдоха при Исус. Те попитаха: "Тогава, кой е най-голям в небесното царство?"

2 Исус повика едно дете и го постави наред тях и каза:

3 „Истина ви казвам. Ако не се обърнете отвътре навън и не станете като децата, вие никога, никога няма да влезете в небесното царство.

4 Така че, ако някой от вас се смири като това дете, ще бъде велик в небесното царство.

5 И ако някой приеме едно такова дете в Моето име, Мене приема.“

6 Той продължи: "Който накара едно от тези малки деца, които вярват в Мен, да се препъне, за него ще бъде по-добре да му окачат огромен воденичен камък на врата и да бъде удавен далече в дълбокото море.

7 Ужасно нещо е за света, че хората ще бъдат направени да се препъват. Препятствията непременно ще се появят и ще спъват хората, но ще бъде ужасно за човекът, който прави препятствията да идват.“ (мой превод)

Според мен, сред най-тъжните и най-лошите гледки в нашия свят, са гледките, които срещаме на деца в нужда.

Мисля си за три деца, които се ровят във воняща, тлееща купчина боклук в края на един южноамерикански град. Те едва са достатъчно големи, за да ходят на училище, но вече са уличници. Знаят какво да търсят, какво могат да продадат за няколко дребни монети, за да си набавят малко храна и напитки. Младите им лица разказват историята на света на възрастните, където въпреки годините си, те вече са у дома си.

Мисля си за едно цяло училище в Уганда, където почти всяко дете е сирак заради епидемията от СПИН. По същата причина **всеки учител има клас с над 100 деца**. Мисля си и за богатите и разглежени деца, които растат в западния свят и се нуждаят от все повече електронни играчки и джаджи, за да се забавляват, **защото никой не ги е запознал с книгите, музиката и разходките сред природата**.

Това, което правим **с децата си** - и това, което правим **на тях** - **е тревожно точен показател за това какво мислим за света, за Бога и за себе си**. За много възрастни хора, **децата са просто досадници**. Но въпросът е, че те са досадни (ако са такива), защото са важни. Те смушават нашия организиран свят на възрастните, защото са истински хора. Ако бяха играчки или машини, щяхме да ги приберем в шкафа. Но не можем. Те имат собствено достойнство, собствени въпроси, собствено бъдеще, собствена уникална идентичност.

Много общества са направили всичко възможно да пренебрегнат това, а в древния свят то често е било напълно забравено. Децата често са били възприемани само като половин човек, докато не достигнат пубертета, може би поради тревожната причина, че докато не станат достъпни като сексуални партньори, възрастните няма да искат да знаят за тях. **Особено страдали момичетата**. Често новородените момичета са били просто изхвърляни - оставяни да гладуват или изяждани от хищници, или продавани за проституция в ранна възраст - защото семейството не е искало да отглежда още една скъпа дъщеря. **Показателно е**, че в някои езици, включително гръцкия, на който е написан Новият завет, думите за "дете" в повечето случаи не са нито от мъжки, нито от женски род, **а от среден род**: детето не е "той" или "тя", **а просто "то"**. Детето в тази история е "то" на гръцки език (стих 2). Но аз предположих, че в превода **"то" е било момиче**, не на последно място, **защото момичето би показало с особена яснота смисъла**, който Исус е искал да вътлпи на учениците: че най-слабото, най-уязвимото, най-незначителното човешко същество, за което можете да се сетите, е възможно най-ясният знак за това какво ще бъде Божието царство. Божието царство - бъдещото време, в което "небето" ще управлява земята - няма да бъде свързано с оцеляването на най-силните. То няма да бъде резултат от някакъв дълъг еволюционен процес, в който най-силните, най-бързите, най-шумните, най-гневливите хора застават най-отпред, в сравнение с от всички останали.

Когато учениците попитали кой ще бъде най-велик в небесното управление, което щяло да дойде на земята, вероятно имаме право да подозираме, че те са имали предвид именно такива неща. Те са знаели за героите от древността. Имали са списъци с тях. Наред с вярата и надеждата, военната смелост и успехът обикновено са били сред основните им качества. **Исус изхвърля всичко това през прозореца и вместо това призовава едно малко дете: срамежливо, уязвимо, неуверено в себе си, но с доверие и ясни очи, готово да слуша, да бъде обичано и да обича, да се учи и да расте**. Той казва, че именно това е истинското величие.

Идете и се научете от детето.

По-специално, идете и го имитирайте. Това означава, както казва той, да бъдете „обърнат с хастара навън“ или с гърба напред. Това означава да се научите да гледате на живота, на света, на Бога и на себе си **през другия край на телескопа**. На всички ни е трудно (особено на група млади мъже като учениците) да мислим, че слабостта и уязвимостта са нещо друго, освен неща, от които трябва да се срамуваме. **Но смирението е това, което има значение в Божието царство**, защото **гордостта и високомерието са нещата, които повече от всичко друго в Божия свят изкривяват и в крайна сметка унищожават човешкия живот** - техният собствен и този на хората, които засягат.

Но тук и в следващия пасаж Исус се интересува не само от това, да помогне на последователите си да научат този урок. Той **не просто** иска **те да разберат**, че да станат като деца е от основно значение за израстването им в благодат, мъдрост, и във величие на Царството. Той, разбира се, е загрижен за самите деца. **Той няма романтично, уютно виждане, в която децата могат просто да си играят щастливо**. Точно защото са толкова доверчиви, толкова нетърпеливи, те са най-застрашени от всички хора. Това е вярно както днес, така и преди.

Исус отправя строго предупреждение с типично преувеличение. Сигурно има по-лесни начини да удавиш някого, отколкото да го накараш да носи огромен воденичен камък на врата си, да го качиш в лодка и да го закараш далече в морето, за да потъне в най-дълбоката част; но точно това внушава картината му, като ярка и прекалено драматизирана карикатура. Големите кръгли камъни с централен отвор за оста се използвали за смилане на жито и царевича; най-големите били толкова големи, че било нужно магаре за да ги задвижва. Това е типът, за който говори Исус, типът, за който казва, че трябва да си представите, че е на врата ви като яка. И Той не говори просто за хора, които са "хвърлени в морето"; Той говори за хвърляне в

дълбокото море, далеч от брега.

Ако това ви се струва жестоко или крайно, може би е защото и ние сме подценили "малките", за които говори Исус - разбира се, по-специално децата, но също и всички онези, които са безсилни, уязвими, изложени на риск в нашия свят. Експлоатацията на такива хора е неизбежна, като се има предвид какъв е сегашният свят. Но онези, които се отдават на нея, получават това предупреждение, което е много по-строго от всичко, което Исус казва за онези, които смятаме за "големи" грехове като убийство, прелюбодейство и кражба. **Те имат значение, но да се "спъне" или "препъне" някой от малките деца има още по-голямо значение.** Жестоки думи **за една жестока реалност.** Да се учим за Божието царство, означава да се изправим пред истинските злини на света **и да осъзнаем, че Бог ги мрази много повече от нас.**

Матей 18:8-14 - Повече за "малките"

8 Исус продължи: "Но ако ръката ти или кракът ти те спъва - отсеци го и го хвърли. По-добре е да влезеш в живота осакатен или куц, отколкото да отидеш във вечния огън с двете си ръце и двата си крака!

9 И ако окото ти те спъва, извади го и го изхвърли. Животът с едно око е по-добър, отколкото ад с две!

10 Внимавайте да не презрете някое от тези малките. Казвам ви следното: на небето техните ангели винаги гледат лицето на Моя Отец, който живее там.

12 Как ви се струва това? Ако някой има стотина овце и една от тях се заблуди и изчезне, какво ще направи? Ще остави деветдесет и деветте на склона на хълма и ще тръгне след тази, която е изчезнала, нали?

13 И когато накрая я намери, ще ви кажа истината: той ще празнува за нея повече, отколкото за деветдесет и деветте, които не са изчезнали!

14 Същото е и с вашия небесен Отец. Последното нещо, което Той иска, е да се изгуби поне едно от тези малките." (мой превод)

Един ден съседката ни се разхождала на плажа със кучето си, когато изведнъж кучето се спряло, подушило и погледнало озадачено и предпазливо. Тя също спряла, но не могла да види нищо. Тогава погледнала внимателно скалите пред кучето, точно над линията на прилива.

И тогава го видяла. Било малко тюленче, замаскирано на фона на цвета на скалите и морето, изхвърлено на брега и неспособно да се измъкне. Било много по-изплашено от кучето и човека, отколкото кучето от него. **Реакцията му беше интересна, дори очарователна.** **То било вдигнало плавниците си в полу-успешен опит да прикрие лицето си.** Не за това са предназначени плавниците на тюлена, но това било най-доброто, което можело да направи. Изглежда си е мислело, че ако покриело лицето си, то ще е в по-малка опасност.

Когато чух тази история, умът ми се насочи (както може да се очаква от ума на един богослов) към Библията, към чудесната картина в Ис. 6, където живеят Бог, ужасяващият Светият на Израил, се явява на Исая в храма, за да му възложи да стане пророк. Пророкът вижда Бога директно и си представя, че това ще означава неговата смърт. **Както всеки знае, никой не може да види Бога и да остане жив.** Но той вижда и ангелите, "серафимите", които са Божиите придружители в небесната тронна зала. Те летят около Него, за което им трябва, както може да се предположи, по две крила. Но те имат шест крила а не по две. С две от резервните, не-лятащи крила, те покриват краката си по неясни за нас причини. Но с другите две крила те правят това, което бебето тюлен правело на плажа. Те покриват лицата си, прикривайки ги в страхопочитание пред славата, красотата и величието на живия Бог.

Всъщност това е нормалното състояние на ангелите в еврейските изображения на небесното царство или съдебната зала. **Много християни днес са склонни да забравят колко страшен е живият Бог,** но древните евреи рядко са забравяли и ангелите, за които са говорили - обграждащи Божия трон, чакащи го, летящи насам-натам, за да изпълняват заповедите му – те почти винаги са закривали лицата си, за да не гледат директно към Бога.

И това е смисълът: **ангелите, които се грижат за тези "малките", не трябва да закриват лицата си.** На тях им е позволено, дори е добре дошло, да гледат директно Бога. Ето колко важни са те - или по-скоро, **ето колко важни са тези "малки" за Бога.**

И така, кои са тези, "малки"? Разбира се, те включват слабите, уязвими деца, както си мислехме в предишния пасаж. Но те включват и онези, които са слаби и уязвими и в други периоди от живота: инвалидите, хронично болните, възрастните и немощните, бежанците, жените (в много култури), всички,

които се намират на човешката купчина отпадъци, на която нашият свят хвърля хората, когато не може да измисли какво друго да направи с тях.

Сред тях е и мръсният просяк, когото избегнахте вчера в уличката. Включват момичето от магазина, към което сте се изкушили да бъдете груби (или да говорите грубо за него зад гърба му). Включват и възрастната жена, която буташе количка от супермаркет по улицата с (както изглеждаше) всички вещи на живота си, натрупани високо върху нея. Включват и младежа, който се увлича по наркотиците, защото няма работа, и който сега умира от героин.

Интересно е, че нашата съвременна култура е склонна, както казваме, да "отсява" такива хора. Ние крием лицата си от тях, като странно пародираме факта, че техните ангели пазители са едни от малкото, които не трябва да крият лицата си от Бога. **Ние се срамуваме от тях, а Бог - не.** Ние не искаме да знаем за тях; **а Бог иска да ги допусне до своето най-близко, най-интимно присъствие.** Ние ги смятаме за нежелани; а Бог желае не само тяхното благополучие, но и тяхната компания. Те са постоянно напомняне за Божието царство, **а ние се отвърщаме от тях като общество, защото като общество сме се отвърнали от Бога.**

Другата картина е по-известна, но все още поразителна. Пастирът, който оставя деветдесет и деветте овце, докато търси изгубената, е обект на картини и песни в много християнски традиции. Но смисълът е същият. **Суверенният Бог не е щастлив да каже:** "Е, все още имаме деветдесет и девет, нека не се притесняваме за странната глупачка, която се отдалечава от стадото - вероятно така или иначе не струва много: **Не: тя е единствената, която е важна.**

Съчетайте това с тревожните предупреждения от стихове 8-9 и какво ще получите? Разбира се, знаем, че Исус не е имал предвид буквално да отреже ръцете и краката и да извади очите. Този вид самонараняване е признак на психическо разстройство, а не на истинска святост. То е като двутонния воденичен камък около шията: **огромно преувеличение, за да се покаже смисъла.**

Но смисълът не е по-малко сериозен заради това. Всеки, който някога се е опитвал да се откаже от лош морален навик, знае, че понякога се чувства като да си отрежеш ръката или крака. Всеки, който се опитва да спре лошото отношение към другите, знае, че това е почти толкова трудно, колкото да си извадиш окото. И навиците и нагласите, които Исус има пред вид в този пасаж, са също толкова трудни, колкото и всички останали. Отрязване на "ръката", която отказва да даде на бедните; отрязване на "крака", който отказва да отиде до кухнята, за да помогне; и по-специално изваждане на "окото", което отказва да забележи слабите, уязвимите, безпомощните около нас, в нашите градове, по улиците, в целия свят: всичко това представлява предизвикателство, което днес е толкова сериозно, колкото и в деня, когато Исус го е отпразил за първи път.

Матей 18:15-20 - Помирение и молитва в общността

„15 Исус продължи: "Ако друг ученик съгреши срещу теб, иде и разговаряйте, само между вас двамата, насаме. Ако те послуша, значи си спечелил обратно брат или сестра.

16 Ако не иска да те послуша, вземи със себе си един или двама други, за да може "всичко да се установи от устата на двама или трима свидетели".

17 Ако не иска да ги послуша, кажи това на събранието. А ако не иска да послуша събранието, трябва да се отнасяте с такъв човек, както с езичник или бирник.

18 Истина ви казвам: каквото вържете на земята, ще бъде вързано на небето; и каквото развържете на земята, ще бъде развързано на небето.

19 И пак ще ви кажа истината: ако двама от вас стигнат до съгласие на земята за каквото и да е нещо, което поискате, то ще ви бъде изпълнено от моя небесен Отец.

20 Да: където двама или трима се съберат в Мое име, Аз ще бъда сред тях.“ (мой превод)

Сапунените опери са пътен знак на съвременната култура. Те ни разделят на два типа: едни ги обичат, други ги мразят. Мнозина са пристрастени към тях, познават героите отвътре, четат списания за тях, пишат им писма (макар да знаят, че те не са истински хора!) и обсъждат със собствените си близки и приятели какво трябва или не трябва да правят по-нататък. Също така много хора намират програмите за ужасяващи и предпочитат да гледат в празния телевизионен екран, отколкото да гледат пет минути от тях.

Признавам, че често **съм бил във втората категория.** (Надявам се, че това няма да накара половината от читателите ми да изхвърлят книгата. В края на краищата този откъс е за помирение между хора с различни гледни точки!) Но напоследък забелязах нещо в сапунените сериали, които някои от семейството ми гледат. Те често включват сцени на конфликти: болезнени разногласия между родители и деца, братя или сестри в юношеска възраст, млади хора с различни гледни точки.

Понякога те наистина предлагат модели за подражание за това, как да участваме с яснота и почтеност

в конфликти и несъгласия. Понякога моделите наистина стигат до дъното на проблема, показвайки как да поставим проблема честно и справедливо на масата, как да изразим гнева, обръкването и болката, **като се опитваме да видим и другата гледна точка.**

Всъщност смятам, че помирието - **истинското помирение**, а не закърпените раздели, които ще се отворят отново, когато има напрежение - **се случва по-често в сапунените опери, отколкото в реалния живот.** Това е добре. Всички имаме нужда от уроци как да го правим. Ако хората гледат как измислени герои се справят с трудни проблеми, има шанс да започнат да го правят и сами.

Време е в днешната култура **да се отнасяме сериозно към помирието**, а този пасаж от Матей 18 е основата на основните принципи. Всеки път, когато съм участвал в трудни дискусии в семейството или в християнска общност, винаги съм се опитвал да имам предвид този пасаж. Той е строго практичен, **както и безмилостно идеалистичен**: нелоша комбинация.

Днес помирието е огромен проблем. Виждаме ясно резултатите от това, че не стигаме до помирение: самоубийствени атентати, кампании на терор и на тежки репресии от страна на окупационните сили. Това е в големия мащаб. В по-малък мащаб виждаме разрушени бракове, разбити семейства, вражди между съседи, разделени църкви.

Много от нас предпочитат **да се преструват**, че няма проблем. Можем да откажем да се изправим пред фактите, да преглътнем гнева или възмущението си, да замажем пукнатините и да продължим да живеем така, сякаш всичко е нормално, докато вътре в нас кипи гняв. Или можем просто да избягваме и да не обръщаме внимание на другия човек или група и да се преструваме, че те не съществуват. Понякога това може да е единственият начин (когато например, напълно непознат човек ви обиди, и нямате възможност да разговаряте с него и да се справите с проблема). **Но обикновено такова разговаряне е катастрофално.**

Много християни са избрали варианта да поставят "хартия над пукнатините", вярвайки, че именно това означава "прошка" - **да се преструваш, че всичко е наред, че другият човек всъщност не е направил нищо лошо. Това просто няма да помогне.** Ако някой друг - и по-специално друг християнин! - е бил нахален, агресивен, тормозещ, нечестен или неморален, **нищо няма да се получи, ако се опитаме да постигнем "помирение", без да се изправим срещу истинското зло, което е било извършено.** Прошката не означава да кажете "това не се е случило" или "това нямаше значение". И в двата случая не се нуждаете от прошка, а просто от изясняване на недоразумението. **Прошката се случва, когато нещо наистина се е случило и е имало значение, и вие се справите със случилото се и в крайна сметка вие ще се обичате и приемате отново с извършителят.** Ето защо препоръчаната тук последователност е жизненоважна.

Първо, отидете и се вижте с човека, насаме. За това е необходима смелост; също така е необходима молитва и смирение. Другият човек може да отговори с контра-обвинение и в това може да има истина, която вие трябва да признаете - макар че със сигурност не винаги е така, че и двете страни са еднакво виновни.

Ако това работи - а аз съм изпитвал радост от това неведнъж, понякога, когато съм бил обвиняван справедливо в нещо, а понякога когато е трябвало да се конфронтирам с някой друг - тогава е чудесно. "Получил си брат или сестра", казва Исус, и това наистина е усещането. **Помирението често създава потясна връзка от тази, която сте имали в началото.**

Но ако не се получи и ако след размисъл и молитва все още сте убедени, че има грешка, която трябва да бъде разрешена, вземете със себе си един или двама души. Това, разбира се, е проверка на реалността на собствената ви преценка; трябва да изберете хора, които са готови да ви кажат някои неудобни истини, ако това е необходимо. и, ако сте в правото си, но човекът отказва да го види, те са вашите свидетели, че не си измисляте това. (Цитатът за нуждата от "двама или трима" идва от Старозаветния закон за доказателството).

Последното действие е да информирате местното християнско събрание. Думата за "събрание" е думата, която по-късно се превежда като "църква", но по времето на Исус, а и известно време след това, последователите на Исус продължават да се събират в местните синагоги, за които може да се използва същата дума. Но самият Исус вероятно е предвиждал малки групи или клетки от последователи, които да се събират заедно, да се молят със специалната молитва, която им е дал, да си напомнят един на друг за неговото учение и да се опитват да го изпълняват (особено акцента му върху прошката и опрощаването на дълговете) и да действат като малки, локални събрания на обновения Божи народ. Тогава това ще бъде групата, на която трябва да се каже за всяка конфронтация, която е останала неразрешена.

Сега идва най-трудната част. Ако някой все още отказва да отстъпи и да се помири, той трябва да бъде третиран като **отхвърлен.** (Павел се бори със същия проблем в 1Кор. 5.) Това не ни харесва, но трябва да се запитаме какви са алтернативите. Ако става дума за истинско зло, **отказът да се изправим пред него** означава необходимо прекъсване на общението. **Помирението може да настъпи само след като проблемът е бил разрешен.**

Заедно с това трудно и голямо предизвикателство, **има и драматични обещания**. Ние не сме оставени сами в борбата си да станем такива общности, семейства и църкви, каквито Исус описва. **Божието присъствие е с нас**; действията ни на земята имат допълнително, скрито измерение, небесен аналог на това, което правим тук. **И когато се молим заедно в християнско общение, ние сме сигурни, че ще бъдем чути и ще ни бъде отговорено**. Защото, според обещанието, което остава централно за всичко, което християните правят заедно, "където се съберат двама или трима" (или двеста или триста, но често малките групи се нуждаят най-много от това насърчение) "в името на Исус, Той е сред тях". Това не е просто обещание, че ще усетим Неговото присъствие. **Това е обещание - и предупреждение!** - че Той ще види и познае най-съкровената истина за сърцето на всеки. Ако приемем това сериозно, **ангажирането с помириенето все пак ще струва скъпо**. Но то винаги ще бъде извършвано с истинска надежда и радост, която очаква зад тъгла тези, които упорстват.

Матей 18:21-35 - Предизвикателството на прошката

21 Тогава Петър дойде при Исус и каза: „Учителю - каза той, - колко пъти трябва да простя на брат си, когато съгреши срещу мен? Седем пъти ли?“

22' Аз не бих казал седем пъти - отговори Исус. А защо не - седемдесет пъти по седем?“

23 Той продължи: „И така, вижте, небесното царство прилича на цар, която искал да разчисти сметките си със слугите си.

24 Когато започнал да урежда всичко, пред него бил доведен един човек, който дължал десет хиляди таланта. (един "талант" се равнява приблизително на 15 годишни заплати на един работник. Д.Пр.)

25 Той нямал средства да ги изплати, затова господарят заповядал да го продадат, заедно с жена му и децата му и всичко, което притежавал, и изплащането да бъде направено.

26 И така, слугата паднал по очи на пода пред господаря. "Смили се над мен - казал той, - и ще ти платя всичко!"

27 Господарят съжалил много слугата, пуснал го и му опростил заема.

28 Но този слуга излезе и намери един от колегите си, който му дължеше сто динара. Той го хвана и започна да го души. "Върни ми това, което ми дължиш!" - каза той.

29 Колегата падна на земята и го помоли: "Имай милост към мен и ще ти платя всичко!"

30 Но той отказа, отиде и го хвърли в затвора, докато не изплати дълга.

31 Когато колегите му видяха какво се случи, те бяха много разстроени. Те отидоха и съобщиха на господаря си за цялата случка.

32 Тогава господарят му го повика и му каза: "Ти си слуга-мошеник!" Аз ти опростих целия дълг, защото ти ме помоли за това.

33 Не трябваше ли да се смлиши над колегата си, както аз се смлих над теб?"

34 Господарят му се разгневи и го предаде на мъчителите, докато не изплати целия дълг.

35 И това ще направи с вас Моят небесен Отец, освен ако всеки от вас не прости от сърце на своя брат или сестра.“ (мой превод)

Преди много години работех в една студентска общност. Понякога помагах да вода богослужение или да проповядвам на една група студенти. Те бяха студенти по богословие, обучаваха се да бъдат свещеници, но споделяха жилището си с други студенти от различни специалности - и с широк спектър от идеали и стандарти. Преди известно време се бях съгласил да проповядвам на едно богослужение в средата на седмицата, в което възложеното четиво, както знаех предварително, **беше пасажът, който разглеждаме сега**. Това, което никой от нас не знаеше, беше, че то щеше се окаже страшно актуално.

В тази седмица имаше почти бунт. Някои от другите студенти, живеещи в общежитието, се държали много разрушително. Те правели почти невъзможно за колегите си да спят през нощта, да учат през деня или да имат някаква тишина и спокойствие. Повечето от студентите дори не искали да канят приятели наоколо, защото мястото беше толкова неприятно. Създаде се трудна атмосфера, тъй като някои от учениците християни просто искаха да "простят" на смутителите, с други думи да не се занимават с проблема, докато други искали да направят гневен протест, да поискат правата си да живеят в мир и да настояват смутителите да бъдат изключени или поне отстранени.

И така, в онзи обикновен ден по средата на седмицата на обяд, по време на редовната ни служба, можеше да се чуе как карфица пада на пода, когато чухме Матей 18:21-35 - откъсът, който сега е пред вас - като основно четиво. И сърцето ми се разгуптя, когато се изправих да проповядвам за него.

Това беше отдавна и за съжаление не мога да намеря записките на това, което казах. Но поука от тази история е толкова мащабна и очевидна, че всъщност няма нужда да я търся. Има няколко начини да се

изложи смисълът. **Всеки път, когато обвинявате някой друг, обвинявате и себе си. Всеки път обаче, когато простите на някого, вие предавате нататък по веригата, капка вода от кофата, която Бог вече ви е дал.** От гледна точка на Бога, разстоянието между **обикновения грешник** (каквото сме всички ние) **и изключителния грешник** (каквото изглеждат хората, които не харесваме) е като разстоянието между Лондон и Париж, **гледано от гледна точка на слънцето**. И така нататък. **Това се отнася за всеки от нас.**

Най-важното нещо, както вече казах, не е това, че човек трябва да преглътне цялата обида и да "прости и забрави", сякаш нищо не се е случило. Най-важното нещо е, **че човек никога, ама никога не трябва да се отказва да превърша прошката и помирението в своя цел.** (Коментар: Следователно, твърдението на някои хора, че **никога няма да простят на друг човек, е саморазрушително!** Това е потвърждение на популярното изказване, че „**Каквото човек сам си причини, Бог не може да му го причини.**“ Д. Пр.) Ако се налага конфронтация, както често се случва, **тя винаги трябва да бъде с мисъл за прошка, а никога - за отмъщение.**

Но под това се крие и друг урок, може би по-незабележим, но също толкова важен. Защо Исус тържествено казва в последния стих, **че тези, които отказват да простят, сами ще получат отказ да им бъде простено?** Не е ли това, казано направо, толкова сурово, че не съответства на останалата част от Евангелието? Не може ли Бог да отмени нашите недостатъци, точно в този момент?

Очевидно не е така. Поне аз не знам дали "не може", **но изглежда, че няма да го направи.** **Новият завет говори в един глас по този въпрос.** **Прошката не е като коледен подарък, който любезният дядо може да продължи да дава на намръщеното си внуче, дори ако внучето не е купило нито един подарък за някой друг.** Тя не е като храната, която ще ви чака къщи, дори и да не сте успели да купите сандвич със сирене и чаша чай за някой скитник на улицата. **Прошката е нещо съвсем различно.**

Прошката е по-скоро като въздуха в дробовите ви. Има място само за вдишване на следващото количество въздух, когато току-що сте издишал предишния. **Ако настоявате да го задържате,** отказвайки да дадете на някой друг целувката на живота, от която може би той отчаяно се нуждае, **няма да можете да поемете повече въздух в себе си и много бързо ще се задушите.** Каквото и да е духовният, моралният и емоционалният еквивалент на белите дробове (понякога казваме "сърцето", но това, разбира се, също е метафора), той е или отворен, или затворен. Ако белите дробове са отворени, способни и готови да прощават на другите, те ще бъдат отворени и за получаване на Божията любов и прошка. **Но ако са затворени за едното, те ще бъде затворени и за другото.**

Това е труден урок, който трябва да научим, както в мисленето си, така и в поведението си. Той се връща, както и всичко останало, в Матей 18, към картината на детето. **Какво ни пречи да кажем "съжалявам" или да кажем "прощavam ти"?** Не е ли това просто онази не-детскост, онова **"аз съм твърде важен, за да направя това"**, която показва, че сме забравили или може би никога не сме научили, **че най-великият в Небесното царство е този, който е обрънат наопаки** и е станал като малко дете?

Тази глава е четвъртата от големия сборник на Матей, в който са събрани думите на Исус (след 5-7, 10 и 13); остава още една (23-25). Тя е също толкова предизвикателна, колкото и останалите. **Нейната основна и най-важна идея е именно тази:** Исус установява Божия "Нов завет" с Израел и света. Както пророк Йеремия вижда половин хилядолетие по-рано (Йер. 31:34), **начинът на живот, който ще демонстрира този нов завет, е прошката.** Исус вече е научил последователите си да се молят за нея (6:12) и е уточнил ясно, **че ако искаш прошка, трябва да си готов да я дадеш** (6:14-15). Сега той се връща към темата. Въпросът на Петър и отговорът на Исус казват всичко (стихове 21-22). **Ако все още броите колко пъти сте простили на някого, всъщност изобщо не му прощавате, а просто отлагате отмъщението.** **"Седемдесет пъти по седем"** е типична част от закачката на Исус.

Матей 19:1-9 - Въпросът за развода

„Това е, което се случи после. Когато свърши да говори всичко това, Исус тръгна от Галилея и дойде в областта на Юдея около Йордан.

2 Големи тълпи Го последваха и Той ги изцели там.

3 Някои фарисеи се приближиха до Него с подвеждащ въпрос. Те попитаха: „Позволено ли е мъж да се разведе с жена си по някаква причина?“

4 Той отговори: "Не сте ли чели, че Творецът отначало ги е "създал мъж и жена"?

5 И ето какво каза той: "Поради това мъжът ще остави баща си и майка си и ще се привърже към жена си, и двамата ще станат една плът"?

6 В резултат на това, те вече не са двама, а една плът. Така че, хората не бива да разделят това, което Бог е съединил.“

7 Тогава те попитаха: "Защо Мойсей заповяда, че мъжът трябва да даде на жената разводно свидетелство и да направи тази раздяла законна?“

8 Исус отговори: 'Мойсей ви даде тази заповед за това как да се развеждате с жените си, защото сърцата ви бяха закоравели. Но в началото не беше така.

9 Нека ви кажа това: всеки, който се разведе с жена си, освен поради неморалност, и се ожени за друга жена, прелюбодейства.' (мой превод)

Последния път, когато купувахме кола, с изненада забелязах, че в книгата с инструкциите, има списък на нещата, които трябва да направите, ако участвате в произшествие. Обадете се на полицията. Запишете си какво точно се е случило, къде и как. Запишете регистрационните номера на другите участващи автомобили. И така нататък. Имаше и раздел за това как да се справите, ако колата започне да се пързала или прави други опасни неща.

Подобен раздел е изненадващ, защото не очаквате от производителите на автомобила да искат да претърпят инцидент, да се пързаяте, да карате опасно. (Предполагам, че те биха продавали повече коли, ако постоянно ги разбиваме, но аз не мисля, че това е целта.) И, разбира се, те не го правят. Те искат да шофирате безопасно, без проблеми, безпокойство и опасност. Но понякога хората изпадат в трудни ситуации и е важно да знаете какво да правите, ако възникне такъв случай. Би било абсурдно да се предположи, че хората, които са написали наръчника, са се надявали да се случват такива неща или дори са насърчавали хората да ги правят.

Изглежда, че фарисеите са смятали, **че самото съществуване на законодателство за развода** в рамките на Мойсеевия закон **означава**, че Мойсей е бил напълно щастлив, че това се случва. Щом има закон, който казва как да го направиш, изглежда, са разсъждавали те, това трябва да означава, че всичко е наред. **Исус показва грешката в мисленето им, като ги връща към първоначалното намерение.** Точно както една кола е създадена, за да се движи безопасно по пътя, а не да се пързала, сблъсквайки се с други коли, така и бракът е създаден, за да бъде партньорство между една жена и един мъж за цял живот, а не нещо, което може да бъде разделяно и сглобявано отново, когато един човек пожелае (често, в онзи свят и в нашия, това би бил мъжът, макар че не винаги е така). Мойсей не е казал: "Когато караш колата си, ето как да се случи инцидент"; по-скоро: "Когато караш кола, **внимавай да не се случи инцидент**; но ако трагично се случи инцидент, ето как да се справиш с него".

Следователно **Исус е съвсем ясен, че Библията не насърчава развода** - точно както ние бихме били съвсем наясно, че ръководството за употреба на автомобили не насърчава опасното шофиране. **Но Той отива и още един етап напред.** Твърди, че със собственото си дело Божият цялостен план се е изместил с един етап напред. Той, така да се каже, проектира автомобили, които не би трябвало да имат произшествия. Опасното шофиране вече не трябва да се случва. Той премества историята на Бога и неговия народ в нов режим, в който законът на Мойсей няма да бъде единственото нещо, което ги води. **Сега Бог се занимава с това да прави хората нови отвътре.**

Това е почти също толкова изненадващо и често изглежда, че е изискване, с което ние не можем да се съгласим. Исус казва, че Мойсей е дал заповедите, които е дал, защото сърцата на Израил са били корави. Тук и на други места в Новия завет откриваме анализ, подобен на този: Старият завет, макар и наистина да е Божието Слово, е бил Божието Слово **за хората в дните преди новото Божие дело**, което ще се случи в и чрез самия Исус. И тук, както и на други места (напр. 15:15-20), Исус сякаш твърди, че чрез това дело ще бъде решен основният проблем на човешката раса - нечестията на сърцето. Ако това се случи, **то би трябвало да функционира като автоматично** кормилно управление и устройство за захранване на автомобил, което ще предотврати плъзгането и катастрофите, още преди да са започнали да се случват. **Ах, но това е проблемът. То не е автоматично. Само защото се подписвате като последовател на Исус, това не означава, че няма да се изкушавате да правите много грешни неща.** Всъщност това означава, **че нивото на изкушението почти сигурно ще се увеличи.** Ще ви се струва, че се движите срещу потока на движението и понякога ще ви се струва, че инцидентите са почти неизбежни. Но това е точно така, защото, когато Бог спасява сърцето ви от естествения му бунт и го прави ново **чрез доверието ви в Него**, кръщението ви и следването на Исус, начинът, по който тази новост действа, **трябва да бъде чрез вашите собствени решения, вашето собствено мислене, вашата собствена сила на волята** (подпомагана и укрепвана във всеки един момент, биха казали християните, от Светия Дух, собствения дух на Исус).

Бог иска истински хора, а не марионетки. Обновлението на живота, което Той предлага, както в сферата на брака, така и навсякъде другаде, **ще дойде** чрез доброволното, интелигентно **послушание на жените и мъжете с цяло сърце, които обмислят** какво означава да бъдат лоялни към Бога и към другите хора, особено към брачния си партньор, **и които предприемат стъпки, за да го приложат на практика.**

В Евангелието на Матей самото черно-бялото поучение за развода, което се среща в Марк и Лука (че разводът не трябва да се случва сред последователите на Исус), **е нюансирано.**

Ако единият от партньорите е изневерявал сексуално, това може да представлява основание за

развод; а разводът ще означава свобода да се ожениш отново. В 1Кор. 7:15 Павел допуска **още едно основание**: ако невярващият партньор желае да се раздели с вярващия християнин, вярващият не трябва да отказва в крайна сметка. Но и в двата случая е съвсем ясно, че християнската норма е брак за цял живот.

В края на краищата, бракът е един от основните начини, по които образът на единствения истински Бог се отразява в света. Пасажът, който Исус цитира в стих 4 от Битие 1:27 ("**мъж и жена ги създаде**"), е същият пасаж, в който се казва, **че сме създадени по Божия образ**. Нищо чудно, че е трудно, скъпо и прекрасно **ние** да работим върху брака и наистина **той** да се превърне в "една плът". Цялата цел на Исус е била да доведе до онова обновяване на света, в което **намерението** на Бога-Създател най-после **ще бъде изпълнено**. Нищо чудно, че Той не е искал **ние** да се съгласяваме за нещо **по-малко от най-доброто**.

Матей 19:10-15 - Брак, безбрачие и деца

„10 Учениците казаха на Исус: "Ако това е положението на мъжа с жена му, по-добре е да не се жени!"

11 Исус отговори: "Не всеки може да приеме това слово, а само хората, на които е дадено.

12 Ето, има някои евнуси, които са такива от раждането си. Има и такива, които са били превърнати в евнуси от други. А има и такива, които сами са се превърнали в евнуси в името на небесното царство. Ако някой може да приеме това, нека го направи."

13 Тогава при Исус бяха доведени деца, за да положи ръце върху тях и да се помоли. Учениците им говореха строго.

14 Но Исус каза: "Оставете децата да дойдат при Мен! Не ги спирайте! Те са видът, на който принадлежи небесното царство!"

15 И той положи ръце върху тях. След това се премести на друго място." (мой превод)

Бяхме отседнали при приятели, които наскоро бяха станали баба и дядо за първи път. Те ни разказаха за момента, в който малката им внучка дошла да пренощува, докато родителите ѝ отсъствали за кратко. "Бяхме толкова нервни - казаха те. "Искахме да направим всичко както трябва. Ако тя се размърдаше в съня си, скачахме, за да проверим дали е добре. А когато пълзеше през деня, трябваше постоянно да преместваме неща от пътя ѝ и да следим да не хване нещо, което да я нарани. Бяхме нащрек през цялото време! Беше изтощително!"

"Така че няма да повторите това в скоро време? Аз попитам, знаейки отговора, който щях да получа.

"Ще го повтаряме! Винаги, щом ни позволят! Обожавахме да я имаме!" "Надяваме се следващата седмица!" - отговориха те. За тях радостта от малкото дете, което внася нов живот в къщата, далеч превишаваше напрежението и притесненията, че трябва да се грижат за нея.

Но далеч не всички възрастни във всички общества са били на същото мнение. Много от тях са се опитвали да натикат децата в ъгъла, буквално или метафорично, където да не могат да нарушават чистата и подредена вселена, която възрастните са създали за себе си. Там, където съм израсъл, беше прието да се казва "**Малките момчета трябва да се гледат, а не да се чуват**". Всичко това се промени, разбира се, но все още има много възрастни хора, организации за възрастни и начини на живот за възрастни, които изтласкват децата, опитват се да ги игнорират, смятат ги за досадници **и се преструват, че "истинският" живот е само за хората над определена възраст**.

Исус отрича всичко това. Той не се притеснява от факта, че някои от децата, които са доведени при Него, не могат да говорят правилно, че някои от тях може да са мръсни и мирисливи, и че някои от тях ще започнат да правят пакости в момента, в който си помислят, че никой не ги гледа. **Той просто се наслаждава на младия живот**, който извира като вода от фонтан и отказва да бъде спрян. Такова е Божието царство - пълно с нов и непредсказуем живот. Малки деца, доверчиви, авантюристични, нетърпеливи, готови да бъдат

въвлечени в истории и драми, са точно такива хора, за които е предназначено Царството. Както и в глава 9, **това е упрек към учениците: ако те се опитват да спрат децата да идват при Исус, това показва, че са обърнали приоритетите си точно наопаки**.

Знаменателно е, че малката сцена с децата е поместена веднага след дискусиата за това, дали хората да се оженият или не. Учениците са изненадани от много строгото учение на Исус за развода. Те размишляват върху възможността (за някои от тях това е инструмент!), че може би би било по-добре да не рискуват брака, ако човек ще бъде затворен в него за цял живот. Някои днес биха могли да реагират по същия начин - макар и с намерението след това да направят заключението, че учението на Исус е безнадеждно нереалистично.

В отговор, Исус казва някои загадъчни думи за онези, които не се женят, защото са решили да не се

женят или защото не могат да го направят. В Неговата култура повечето хора са се женели на възраст, която за съвременния Запад изглежда доста ранна. Особено момичетата често се омъжвали скоро след пубертета. Там, където продължителността на живота е била ниска, е било важно да се използват пълноценно годините за раждане на деца. Много млади мъже се женели много преди 20-годишна възраст.

Но винаги е имало и такива, които са били физически неспособни за сексуални отношения и са били такива от раждането си. В някои части на древния свят е било обичайно младите роби да бъдат кастрирани, за да могат да служат на кралски или богати домакинства, без никой да се притеснява, че ще се държат лошо с жените. Също така се е признавало, макар и не без опасения, че някои хора биха избрали да не се женят, за да могат да се посветят изключително на Божието дело. Йоан Кръстител е бил един от тях, а самият Исус, разбира се, е бил друг.

Тези изказвания може наистина да са били загадъчни, защото Исус е съзнавал, че хората могат да задават въпроси за неговото собствено семейното положение. Намекът е, че той е избрал да остане сам, защото осъзнавал своето необикновено призвание и изискванията, които то трябва да постави. Когато казва, че някои "сами са се превърнали евнуси" в този смисъл, това е като изказванията в 18:8-9 за отрязване или изтръгване на ръце, крака и очи: той няма предвид това буквално. Разбира се, за някои решението да отложат или да се откажат от брака изглежда също толкова трудно, колкото и физическото осакатяване. А Исус знае, че Бог няма да иска от всички Свои служители еднакъв вид отказ. Хората, които чуят призива и открият, че са в състояние да го последват, трябва да го направят. Това е всичко, до което човек може да стигне.

Цялата дискуссия в Матей 19:3-15 е от голямо значение днес. Живеем във време, в което това, което се смяташе за "християнско" поведение в областта на брака и семейството, е отхвърлено от голяма част от западното общество, въпреки че се поддържа в много традиционни култури, включително и в няколко откровено нехристиянски. Необузданият индивидуализъм през последните няколко десетилетия години на Запад е довел до лошо състояние на семействата и децата, тъй като хората действат с убеждението, че като индивиди имат "право на щастие", което надделява над всички съображения за лоялност, спазване на обетите и задължението да възпитават с любов децата, които са довели на света.

Никой - със сигурност не и Исус - никога не е казал, че следването му и намирането на пътя към Божието царство по тези въпроси ще бъде лесно. Но никой не бива да си въобразява, че това е просто една допълнителна възможност. Докато Исус се приближава към Йерусалим и към собствения си изумителен акт на себеотрицание и саможертва, ние трябва да разберем, че призивът да го следваме се простира и до най-личните и интимни детайли от нашия живот.

Матей 19:16-22 - Богатият младеж

16 Внезапно при Исус се приближи един човек и попита: „Учителю, какво добро трябва да направя, за да имам живота на бъдещия век?“

17 Исус му отговори: "Защо идваш при мен с въпроси за това какво е добро? Има един, който е добър! Ако искаш да влезеш в живота, спазвай заповедите"

18 "Кои от тях?", попита той. Исус отговори: "Тези: "не убивай, не прелюбодействай, не кради, не лъжи под клетва,

19 почитай баща си и майка си, и обичай ближния си като себе си."

20 Младият мъж каза: "Спазвал съм всичко това. Какво още ми липсва?"

21 Исус отговори: "Ако искаш да допълниш комплекта, иди, продай всичко, което притежаваш, и го раздай на бедните. Така ще имаш съкровище на небето! След това ела и Ме последвай"

22 Когато младежът го чу да казва това, той си тръгна много натъжен. Той имаше много имот." (мой превод)

Чувал съм да казват, че ако искаш да хванеш маймуна, има един определен метод, който работи добре. Трябва да имаш буркан, в който маймуната да може да вкара лапата си, когато пръстите ѝ са отворени. След това слагаш в буркана нещо, което маймуната иска - някакъв плод, да речем. След това поставите буркана на изкустително място, където маймуната вероятно ще го намери.

Маймуната ще протегне ръка в буркана, за да вземе плода, и ще свие юмрук около него. Но, разбира се, когато затвори юмука си, особено ако вътре има нещо, тя не може да го извади от буркана. Тя няма да иска да пусне плода, но ако не го направи, няма да може да извади ръката си.

Историята има очевиден смисъл, когато я поставим заедно със срещата на Исус с този нетърпелив младеж. Той имал голям имот. Вероятно е бил добре познат; в света на Исус не е имало много богати хора, а такива, каквито е имало, са били знакови фигури. Много по-малко богати хора биха направили всичко възможно да се сприятелят с него или да работят за него, надявайки се, че нещо от богатството му може да

отиде в тях. (Това, между другото, е само един от начините, чрез които богатството разваля човешките взаимоотношения). Но той приличал на маймуната, която държала ръката си в буркана. Той стискал здраво притежанията си и ако не бил готов да разхлаби хватката си и да ги остави зад себе си, не можел да стане свободен. Той не бил свободен да се присъедини към движението на Царството, към похода към Божието бъдеще, което Исус водел.

Той **не просто питал** как да отиде на небето, след като умре. Както сме виждали достатъчно често, **фразата "небесно царство" не означава това. Тя означава Божието суверенно, спасително управление, идващо да преобрази всичко, идващо да въведе цялото творение в ново състояние на съществуване, в нов живот, в който злото, тлението и самата смърт ще бъдат премахнати.** Мнозина, може би повечето евреи по времето на Исус вярвали, че Богът на Израил ще направи това и ще го направи много скоро. Въпросът, който си задавали по няколко различни начина, бил: кой ще се възползва от това, когато то се случи? Кой ще "наследи бъдещия век"? **Кой ще получи "живота на новия век"** или, **както е в много преводи, "вечния живот"**?

Стандартният еврейски отговор на този въпрос е свързан със спазването на еврейските закони - заповедите, които Бог дал на Мойсей. Повечето сериозно мислещи евреи по времето на Исус **са имали свое собствено мнение** за това какво изискват тези закони. Всеки е знаел основния списък - Десетте заповеди; въпросът е бил да се разбере какво точно означават те на практика. Различните групи са имали различни планове. Фарисеите имали някои много подробни разпоредби; есеите имали различен набор и т.н.

Исус **не предлагал** просто още един набор от правни тълкувания от този вид. **Неговото предизвикателство било на друго ниво.** По отношение на поведението Той се е задоволил просто да повтори основните заповеди (макар че е интересно, че не споменава първите четири - за поставянето на Бога на първо място, отървяването от идолите, ненапразното използване на Божието име и спазването на съботата). Той знае, че младежът ги знае, и младежът знае, че Той ги знае; **и двамата разбират, че разговорът трябва да премине на друга почва,** до момента, в който започват истинските въпроси.

Тук подходът на Исус се различава от този на другите еврейски групи. Вместо по-сложни юридически инструкции, Той дава най-простата заповед: продай, раздай и ме последвай. Има нещо иронично в начина, по който той го казва тук: **"Ако искаш да завършиш комплекта...".** В Матей да бъдеш **"завършен"** - всъщност същата дума може да означава **"съвършен"** - е предизвикателството на Проповедта на планината (5:48). Това е като да се каже: **"Бог иска Неговите хора да бъдат завършени, напълно отдадени на службата Му, а не хора наполовина,** с един крак в Царството, а с другия в света: Младежът изглежда иска почти да колекционира заповедите, които е спазвал, както човек може да колекционира монети, пеперуди или старинни мебели. Добре, казва Исус, **това е начинът, по който ще завършиш колекцията си: раздай всичко!** За да бъдеш **завършен,** трябва да бъдеш **празен. За да имаш всичко, трябва да нямаш нищо.** За да сте напълно ангажирани в служба на Бога, трябва да сте се отписали от всичко останало.

Както и при предишните коментари за безбрачието, **тази заповед не е дадена на всички.** Исус не изглежда често да е казвал на хората да се откажат от всичко и да Го следват. Когато го е правил, това е било или защото, както в случая с Дванадесетте, е искал те да бъдат свободни, за да могат да бъдат постоянно с него и да споделят делото му; **или защото, както при този млад мъж, е усещал, че притежанията му са се превърнали в негов идол,** в алтернативен бог, в демон, който в крайна сметка ще го убие, ако не се откаже от тях.

Всеки от нас има нещо подобно в живота си. Възможно е това да не са материални притежания: в нашия свят, както и в този на Исус, не много хора са много богати (дори ако повечето от тях са концентрирани на определени места). Всеки от нас трябва да изследва сърцето и живота си, **за да види какво му пречи** да служим на Бога със **"завършеността"**, за която Исус копнее.

Матей 19:23-30 - Първите и последните

„23 Исус каза на учениците Си: "Казвам ви истината: много е трудно за богат човек да влезе в небесното царство.

24 Да го кажа още веднъж: по-лесно е камила да мине през иглени уши, отколкото богат човек да влезе в Божието царство.“

25 Учениците бяха напълно смаяни, когато чуха това. "Щом е така, кой може да бъде спасен?" - попитаха те.

26 Исус ги погледна и каза: "За хората, това е невъзможно. Но с помощта на Бога всичко е възможно.“

27 Тогава Петър заговори. „Ето, ние оставихме всичко и Те последвахме. Какво можем да очакваме?“

28 Исус отговори: „Казвам ти истината, във великия нов свят на Бога, когато Човешкият Син седне на славния Си престол, всички вие, които Ме последвахте, ще седнете на дванадесет престола - да, вие! - и ще управляват дванадесетте израилеви племена.

29 И на всеки, който е напуснал къщи или братя, или сестри, или баща, или майка, или деца, или имоти заради Моето име, ще се възвърне стократно и ще наследи живота на онзи нов век.

30 Но мнозина първи ще установят, че са последни, а последните – първи.“ (мой превод)

Веднъж, като момче, наблюдавах голяма група ловци на коне, които преследваха една лисица през открита местност. Дори и да не одобрявате лова на лисици, както мнозина правят, **това беше хубава гледка** в един студен зимен ден. Спускаха се по склона: отпред бяха водачите, **облечени в червени ловни униформи**, на прекрасни коне. Те надуваха рогове, бяха близо до кучетата и изглеждаха като такива, каквито бяха - местни благородници, земевладелци, богати и известни хора. Зад тях имаше други прекрасни ездачи на качествени коне, **облечени в кафяви и черни ловни дрехи**. Зад тях отново, не толкова подредени, на различни видове и размери коне и без никаква истинска униформа, освен обикновените си селски дрехи, идваше разхвърляна група ездачи, които се забавляваха, но не представляваха толкова хубава гледка.

Но след това, с типичната си хитрост, лисицата, който всички преследваха, се скри в един гъсталак и с двойно обръщане се върна на следващото поле, така че внезапно се появи близо до върха на хълма, откъдето беше дошла. Един от ездачите в задната част на групата я забеляза и наду рога. И цялата компания от ездачи трябваше да се обърне и да се върне по пътя, по който беше дошла.

Това беше гледката, която помня. Този път начело беше разхвърляната група от ездачи на какви ли не стари коне, които бяха успели да намерят. В средата бяха ездачите в кафяво и черно. А точно отзад, стигнала до подножието на дългия хълм, **беше групата в червените дрехи**, която установи, че трябва да се обърне и да се върне обратно **и определено изглеждаше не на място и смутена от това, че върви отзад, нещо, което те не бяха свикнали да правят нито в лова, нито в обществото**. Тези, които са отзад, каза Исус, ще се окажат отпред, а тези, които са отпред, ще се окажат отзад. Ще има учудване, смущение, радост и изненада. Бог ще изправи всичко на крака. В дългия човешки лов за истина, мъдрост, справедливост и спасение, божествената лисица направила двойно обръщане и се появява отново там, където най-малко сме я очаквали. Този път нищожествата са начело, а великите и добрите – отзад.

Това е присъдата на Исус за жалкия епизод с богатия младеж, която учениците после обсъждат с Него. Трябва да забележим колко учудени са били, когато им е било казано, че богатите хора трудно ще влязат в Божието царство. Те били приели за даденост, че ако Бог е създал Своето царство така, че Израил да може да го наследи, богатите и известните в Израил със сигурност ще имат гарантирано място.

В нашия свят телевизията и списанията могат да превърнат **хората, които са на много крехка основа в "знаменитости"**. Хората често гледат на рок-звездите, модните икони, филмовите актьори и спортните герои **с това уважение, което преди са запазвали за кралските особи или дори за Бога**. Резултатите са очевидни, когато се окаже, че тези хора имат много необикновен човешки живот и емоции, **които не могат да понесат напрежението, което славата предизвиква**. В света на Исус мнозина са смятали, че Божиите обещания за благословение в Стария завет означават, че онези, които изглежда са имали най-големи благословения в настоящето - с други думи, богатите, титулуваните и имотните - трябва да са Божиите любимци. Те са били сред хората "отпред", които вероятно ще се окажат "отзад".

Някои хора предполагат, че поговорката за камилата, която минава през иглени уши, всъщност е препратка **към портата в Йерусалим, която се наричала "иглени уши"**. За да премине през нея е трябвало камилата да бъде разтоварена от всичко, което е носела на гърба си. Други хора са посочили, че дума, много подобна на "камила", означава вид въже; **може би той говори за вдяването на моряшко въже в ухото на иглата на шивачка. Но и двете предложения пропускат смисъла**. Както видяхме в тази и предишните глави, Исус често преувеличава много, за да изрази мнението си. Това е все едно да кажеш: "Не можеш да вкараш Ролс-Ройс в кибритена кутийка". Смисълът не е, че бихте могли да го постигнете, ако много се стараете, или че има определен тип малък гараж, наречен "кибритена кутийка"; **смисълът е именно в това, че това е немислимо**. Това е моментът, в който **всички човешки изчисления и възможности спират и започват новите Божии възможности**. Последователите на Исус трябва да открият за свое изумление, **че това, което е невъзможно в човешки план, е възможно за Бога** (стих 26).

Тогава Исус предлага виждане за изцяло новия Божи свят, в който всичко ще бъде обърнато с главата надолу и отвътре навън. Той използва картини, с които сме свикнали в евангелската история. Човешкият Син, седящ на славния си трон, ни отвежда до глава 7 от пророческата книга на Даниил, където се казва, че Божието царство ще бъде установено най-накрая с унищожаването на злото и оправдаването на Божия народ. **Тогава онези, които са се отказали от всичко, за да следват Исус, ще се окажат не само спасени от**

вечна смърт, но и действително управляващи заедно със самия Исус в новия свят.

Той говори за Дванадесетте и за техните дванадесет престола. Вероятно самите Дванадесет са смятали, че Той има предвид буквално това. **Скоро те щели да открият, че един от тях ще да се окаже предател и че централният трон в цялата картина не бил нормален, а се състоял от две дървени дъски и четири пирона.** Съдбата, която очаквала Исус в Йерусалим, щяла **да подчертае** по най-суровия възможен начин, че **Божият нов свят идва чрез пълно преобръщане на всички нормални представи за царска власт и земно величие.**

Матей 20:1-16 - Работниците на лозето

„1 Исус продължи: "И така, виждате, небесното царство прилича на стопанин, който излезе рано сутринта да наеме работници за лозето си.

2 Той се договори с работниците да им даде по една лира на ден и ги изпрати на лозето си.

3 Той излезе отново в средата на сутринта и видя, че някои други стоят на пазара и нямат работа.

4 И на тях каза: "И вие можете да отидете на лозето и аз ще ви дам това, което ви се полага."

5 Така те отидоха. Той излезе отново около обяд, а след това в средата на следобед и направи същото.

6 Тогава, когато оставаше само един час от деня, той излезе и намери други хора да стоят там. "Защо стоите тук цял ден и нямате какво да работите?" - попита ги той.

7 "Защото никой не ни е наел", отговориха те." Той им каза: "Е, и вие можете да отидете на лозето."

8 Когато се свечери, собственикът на лозето каза на служителя си: "Извикай работниците и им дай заплатата. Започни от последните и продължи до първите."

9 И така, дойдоха тези, които бяха работили един час и всеки от тях получи по една лира.

10 Когато първите бяха поканени, те мислеха, че ще получат нещо повече; но и те получиха по една лира.

11 Когато тя им се даде, те роптаеха срещу собственика на земята.

12 "Тези, които дойдоха последни", казаха те, "са работили само един час - и са поставени на едно ниво с нас! А ние работихме тежко, цял ден, и то в жегата!"

13 "Приятелю мой" - каза той на един от тях, - „аз не ти правя нищо лошо. Съгласи се с мен за една лира, нали?"

14 "Вземе я! Тя е твоя! И си върви. Аз искам да дам на този човек, който дойде накрая, същото като теб."

15 Или предполагате, че не ми е позволено да правя каквото си искам със собствените си пари? Или ме гледате с лошо око, защото съм добър?"

16 "Така последните, ще бъдат първи, а първите – последни." (мой превод)

Едно от най-великите изобретения на съвременното западно общество е професионалният съюз. Твърде дълго време хората с пари, земя и привилегии безсрамно експлоатираха тези, които нямаха пари. Когато след дълга борба работниците, които нямаха друга власт освен собствения си труд, успяха да се обединят и да наложат проблема на богатите и силните, това беше велик ден за свободата и справедливостта.

Но през 20-я век нещата се промениха. експлоатацията и несправедливостта често продължаваха, а синдикатите често вършеха добра работа, за да ги ограничат или обърнат положението. Но се появиха и други проблеми, които направиха живота по-сложен и морално двусмислен. В много западни страни **сега ролята на профсъюзите е станала съвсем различна от тази, която са предвиждали техните основатели.** По моя преценка, в някои случаи това е беше за добро, а в други - за лошо.

Един от начините, по които някои профсъюзи са се променили от първоначалната им цел, е, **че те често са настройвали работниците един срещу друг.** Те са настоявали за различно заплащане за различните работи, дори ако работодателите са имали други идеи. Такива профсъюзи биха били ужасени от историята, която Исус разказа за този работодател и работниците, които се трудеха, някои за целия ден, други за част от него, а трети отново само за последния час. Всъщност не сме изненадани, когато в историята самите работници роптаят. Къде е чувството за справедливост, за честност, когато се плаща на последните работници същото, което и на първите?

Важно е да осъзнаем, че Исус **не възнамерява** историята да служи като коментар на социалната справедливост по негово време. Доколкото е вероятно подобен инцидент да се е случил, можем само да гадаем, но повечето хора, които са изучавали онзи свят, смятат, **че това е много малко вероятно.** За целите

на историята Исус приема социалната и икономическата власт на земевладелеца, **за да каже нещо за Бога**; какво би казал на самите богати земевладелци, тогава и сега, може да се предположи от глава 19.

Но какво казва той за Бога и защо го казва тук? За да отговорим на този въпрос, трябва да разгледаме малко по-внимателно последната група работници, тези, които са били наети, когато е оставал само един час от деня. Любопитно е, можем да предположим, че те не са били забелязани преди това. Дали не са били на пазара по-рано? Собственикът на лозето ги разпитва: **Защо не сте работили?** Отговорът им е показателен: **никой не ни е наел, никой не ни е дал работа**. С други думи, **никой не ги е искал**. Може би те са били от хората, които всички са се опитвали **да не наемат**.

Но земевладелецът ги наел и им платил същото, като на хората, които робували цял ден в горещината на слънцето. Както в много от историите на Исус, **земевладелецът очевидно е Бог, а работниците - Израил**. Кои трябва да представляват различните категории работници?

Вероятно Исус е замислил притчата **като предупреждение към самите ученици за собственото им отношение**. Когато в края на предишната глава Той казва, че първите ще се окажат последни и обратно, може да е изглеждало, че „първите“ се отнася за богатите и влиятелните, а "последните" означава самите ученици. Това изречение обаче е част от отговора на Петър, след като той задава някакъв самоцелен въпрос в 19: 27 ("Ние оставихме всичко и Те последвахме, каква е наградата ни?"). Възможно е още в 19. глава Исус да е имал намерение загадъчно изказване за първите и последните, за предните и задните **да бъде предупреждение към самите ученици: не си мислете, че понеже сте били близо до Мен, сега сте облагодетелствани за всички времена**.

Това, според мен, е основното послание на тази история в 20 глава. Тя се съчетава твърде добре, когато я четем по този начин, с останалата част от главата, която е предупреждение към учениците за опасността, в която се намират, **предполагайки, че тъй като Исус въвежда небесното царство, те ще станат богати и известни на свой ред. Исус ги предупреждава, че Божието царство не е за това**. Те може и да са тръгнали с Исус от самото начало, но други може да дойдат много по-късно и в крайна сметка да получават същата заплата - обикновената дневна заплата (тук използвах "лира", за да превода динарий, **който е бил обикновената дневна заплата за ръчен работник**).

Накратко, **Божията благодат не е нещо, с което можеш да се пазариш или да се опитваш да го групаш**. Тя не е нещо, от което един човек може да има много, а друг - само малко. Смисълът на историята е, че това, което хората получават, след като са служили на Бога и Неговото царство, **всъщност изобщо не е "заплата"**. То не е и възнаграждение за свършена работа. Бог не сключва договори с нас, сякаш ние можем да се пазарим или да преговаряме за по-добра сделка. Той сключва договори, в които ни обещава всичко и иска от нас всичко в замяна. **Когато спазва обещанията си, Той не ни възнагражда за положените усилия, а прави това, което е естествено за Неговата преизпълнена с щедрост природа**.

Винаги има опасност да се разсъдим на Бога заради това. Хората, които работят в църковни кръгове, **лесно могат да приемат, че те са специалните, че те са Божият вътрешен кръг**. В действителност Бог е на пазара, търси хората, които всички останали се опитват да игнорират, приема ги при същите условия, изненадва ги (и всички останали) с щедрата си благодат. Първата църква явно е трябвало да научи този урок. Има ли някой в днешната църква, на когото да не е необходимо да се напомни за това?

Матей 20:17-28 - Чашата, която трябваше да изпие

„17 Исус отиваше към Ерусалим. Той взе дванадесетте ученици насаме, докато бяха на пътя, и им каза:

18 "Вижте тук. Изкачваме се към Йерусалим. Човешкият Син ще бъде предаден на първосвещеници и книжниците, и те ще Го осъдят на смърт.

19 Те ще Го предадат на езичниците и те ще се подиграят с Него, ще Го измъчват и ще Го разпънат. И на третия ден Той ще бъде възкресен.

20 Тогава майката на Заведеевите синове се приближи със синовете си до Исус. Тя се поклони ниско пред Него и даде знак, че има специална молба.

21 "Какво искаш?" - попита я Той. "Става дума за тези двама мои сина" - каза Му тя. „Моля Те, кажи, че когато станеш цар, те ще седнат, единият от дясната Ти страна, а другият от лявата.“

22 "Вие не знаете какво искате" - каза Исус и се обърна към синовете. "Можете ли двамата да изпие чашата, която Аз ще изпия? "Да, можем" - отговориха те.

23 "Добре" - каза Исус, - „значи тогава ще изпие чашата Му! Но да седнете отдясно и отляво не е нещо, което Аз мога да ви предоставя. Това принадлежи на Моя Отец, който ще го даде на онези, които е намислил“

24 Когато другите десет чуха това, те се разсърдиха на двамата братя.

25 Но Исус ги свика заедно. „Знаете как е с езическите управници“ - каза Той. "Те владеят над своите поданици. Те се възвисяват и са могъщи, и позволяват на всички да знаят това.

26 Но не така трябва да бъде с вас. Ако някой от вас иска да бъде велик, той трябва да бъде ваш слуга.

27 Ако някой от вас иска да бъде пръв, трябва да бъде роб на всички.

28 Така е и с Човешкия Син: Той не дойде, за да Му се подчиняват слугите, а за да бъде слуга - и да даде живота Си като "откуп за мнозина". (мой превод)

Когато бях момче, четяхме с нетърпение за древните герои. Един от най-известните е крал Артур, британски крал от началото на 6-тия век. Имахме много книги, в които се разказваше за него, а можете да отидете и да видите различните му замъци, като например впечатляващия в Тинтагел в Корнуол. Но всъщност за него не се знае много, което да се приеме като сериозна история. По-голямата част от тях са достигнали до нас чрез легенди, поезия, песни и (откровено казано) романтични пожелания. Въпреки това, една от най-важните истории за Артур и за рицарите, седнали на прочутата му Кръгла маса, продължава да има сила и днес. Става дума за тяхното търсене на Свещения Граал - чашата, която се предполага, че Исус е използвал на Тайната вечеря. В тази чаша, според легендата, Йосиф от Ариматея (с когото ще се срещнем в Матей 27:57), тогава е събрал кръвта на Исус, когато се е оттичала от тялото му на кръста. Друга легенда предполага, че Йосиф е донесъл чашата в Британия. По някакъв начин тя се е изгубила, но рицарите били решени да я намерят и тяхното търсене се е превърнало във велик акт на отдаленост, лоялност и смелост.

Идеята за търсене на чашата на Исус стига чак до пасажи като този в Новия завет - където виждаме, че Исус изправя на нокти всички обичайни идеи за лоялност, благородство и други подобни. Това не е последният път, в който се срещаме с идеята за "чашата", от която Исус трябва да пие и е важно на този етап да си изясним за какво става дума.

В основата на историята (през всички тези глави, но особено тук) е челният сблъсък между това, което Исус се опитва да обясни на учениците, и онова, което те предполагали, че е смисълът на пътуването им до Йерусалим. Те са толкова убедени, че Той наистина трябва да следва плана, който те имат предвид, че просто не могат да регистрират многократните му предупреждения, че всичко ще бъде съвсем различно. Той говори за ужасна смърт, а те изглежда смятат, че това е просто езика на картината за голямата победа, която ще спечели. (В известен смисъл е така, но съвсем не по начина, по който те си мислят.)

Яков и Йоан идват с майка си при Исус. (Коментар: Тя е лея на Исус по майчина линия и синовете ѝ са негови братовчеди. Д.Пр.) На нея ѝ хрумва светла идея (или може би тя е била тяхна през цялото време): когато Исус седне на трона си, както всички знаят, че Той ще направи, защо да не постави двамата си сина от двете му страни?

Тази молба отваря прозорец към цялата мръсна работа с властта. Младите политици се опитват да отгатнат кой ще бъде могъщ. Те се привързват към него или нея, така че ако са отгатнали правилно, ще бъдат възнаградени богато за ранната си вяност. Това води до евтина "лоялност", която не струва нищо, до кухи "приятелства", които не са по-дълбоки от външната усмивка, и до лесни предателства, когато нещата се объркат. Това е нивото, на което са работили двамата братя. Когато другите ученици се разсърдили на тях, това вероятно не било защото всички те са били твърде чистоопълтени, за да имат подобни мисли, а просто защото Яков и Йоан се вмъкнали първи.

Любопитният отговор на Исус им отваря съвсем различен прозорец - към библейските корени на призванието, което Той следва. Старозаветните пророци говорят мрачно за "чашата на гнева на ГОСПОДА" (Ис. 51: 17, 22; Йер. 25:15-29; и няколко други пасажа). В тези пасажи се говори за това, което се случва, когато единственият Бог, наскърбен от ужасната нечестивост на света, се намесва най-сетне, за да даде на насилниците и кръвожадните, на арогантните и деспотичните, наградата за техните постъпки и дела. Сякаш свещеният гняв на Бога срещу такива хора се превръща във вино: тъмно, кисело вино, което ще ги прави пияни и безпомощни. Те ще бъдат принудени да "изпият чашата", да изцедят до дъно гнева на Бога, Който обича и оправдава слабите и безпомощните.

Шокиращото в този пасаж - и то става все по-шокиращо, когато продължим напред - е, че Исус говори за изпиването на тази чаша от самия Него. Нищо чудно, че учениците не могат да разберат тази идея! Самите те са искали да станат богати и известни. стремели са се към власт, положение и престиж. Те бяха станали ... да, съвсем малко като арогантните, като владетелите на света, като хората, които Евангелието трябвало да събори. Дали толкова скоро те са забравили Проповедта на планината?

Исус затвърждава урока с друга библейска алюзия, от две глави по-нататък в Исая (53:10-12). Има един библейски модел за вида царство, който Той има предвид, и той е този, който вижда царя като слуга,

даващ живота си като "откуп за мнозина".

В този свят "откуп" е това, което някой може да плати, за да даде свобода на роб. **Исус виждал предстоящата си съдба като плащането, което ще освободи онези**, които са били поробени в греха и нечестията, и не на последно място онези, които са били в плен на жаждата за власт и положение - да, хора като Яков и Йоан.

Следователно, **оригиналното търсене на Светия Граал е бил призиването на самия Исус**; да следва Божието ръководство, както е посочено в Писанието, **до точката на смъртта**. На свой ред Яков и Йоан наистина понесли същата съдба (Яков е убит доста рано в християнското движение, според Деяния 12:2). Когато Исус бил коронован като цар на Израил, наистина щяло да има един човек отядно и един отляво (27:38). **Но това, което те щяха да споделят, не били слава и власт, а срам и смърт**.

Матей 20:29-34 - Изцелението на двамата слепци

„29 Като излизаха от Йерихон, голяма тълпа вървеше след Исус.

30 В това време двама слепци седяха край пътя и чуха, че Исус минава. "Смили се над нас, Учителю, сине Давидов!" - извикаха те.

31 Тълпата им се скара и им каза да млъкнат. Но те извикаха още по-силно: "Смили се над нас, Учителю, сине Давидов!"

32 Исус се спря. Той ги повика. "Какво искате да направя за вас?" - попита Той.

33 "Учителю" - отговориха те, - "искаме да ни отвориш очите".

34 Исус беше много развълнуван. Той докосна очите им. Веднага те отново виждаха и Го последваха.“ (мой превод)

Той дойде да ме види рано сутринта. Беше малко притеснен да каже на духовник какво чувства, но все пак беше решен да го направи.

Каза ми, че през последните няколко нощи не е могъл да спи много добре. Имал чувството, че работата му не върви много добре; сърцето му сякаш не било в нея. Бил неспокоен и не можел да разбере защо. През последните няколко години се бил посветил изцяло на грандиозния план, който беше разработил. Щял да получи диплома за МВА (*Коментар: МВА – магистър в областта на бизнес-администрацията. Д.Пр.*), да намери подходящата компания, да тръгне нагоре по бизнес-стълбата. Сега се намирал по средата на пътя към успеха. И все пак нещо не беше наред.

„Ричард - казах аз, усещайки, че това е доста глупав въпрос, - **какво всъщност искаш да правиш?**“ Той ме погледна за момент със смесица от ужас и изумление. Беше като да гледам как се скъсва язовирна стена. Емоциите и енергията, които се бяха натрупали в него, го заляха набързо. „**Това, което наистина искам да направя - каза той, - е да бъда ръкоположен и да разказвам на хората за Исус!**“ Той се изчерви до корените на косата си, сякаш това беше най-глупавото нещо, което един студент по МВА можеше да каже. Светът беше в краката му. Защо да сменя курса и да тръгва в неизвестното? Сигурно нямаше да стане един от онези професионални религиозни хора? Сигурно Бог би могъл да го използва като бизнесмен, без той да се отказва от всичко?

Но той беше казал истината и двамата я знаехме. Това е, което той наистина искаше. Беше нещо огромно, но пътят вече беше ясен.

Исус задал същия въпрос на двамата слепци извън Йерихон. За нас може да звучи като очевиден въпрос и отговор, но в никакъв случай това не е било не е бил очевидно нито за тях, нито за тълпата.

Помислете за това. В много градове в днешния свят ще видите хора, които седят край пътя и казват едни и същи думи на всеки, който минава покрай тях: "**Помислете за една стара жена!**" "**Имате ли няколко монети, господине?**" "**Пожалете един стар войник!**" "**Можете ли да отделите малко дребни, господине?**" И така нататък, ден след ден.

Опитайте се да видите света през техните очи... Ще свикнете с това, че хората ви игнорират или се усмихват покровителствено. Свикнали сте с това, че някои хора се спират, за да поговорят, а след това продължават със смесица от смущение и съжаление. Свикнали сте да седите там, в студ и жегата, надявайки се на достатъчно монети, за да преживеете следващия ден, и следващия, и следващия. Може би имате няколко приятели, дори роднини, които са в същото положение, и от време на време се събирате с малкото, което сте изкарвали от един или два дни на улицата. **Това не е кой знае какъв живот, но е единственият, който познаващ.**

Това е животът, който тези двама слепци са познавали. Те си правели компания един на друг и несъмнено всички пътници през Йерихон са ги виждали десетки пъти. Сигурно са имали семейство в града, което е преживявало едва-едва. Това е било мястото, където принадлежали.

Така че, когато чува, че Исус минава оттук, те наостриха уши. За Яков и Йоан от предишния пасаж мисълта, че Исус ще стане цар, означаваше, че може би ще седнат от двете му страни. За двамата слепи просяци край Йерихон мисълта, че Исус, синът на Давид, ще мине през града, **означаваше ... пари**. Там, където има царска власт, има и богатство. Ако някой може да ни даде достатъчно, за да живеем за известно време, със сигурност може да ни даде пари. Тогава няма да ни се налага да продължаваме с тази просия ден след ден.

Така че, те удвояват усилията си, въпреки опитите на тълпата да ги накара да замълчат. "Смили се над нас, сине Давидов, смили се! "Имай милост към слепеца!" "Давидов сине, бъди милостив към нас!" Наречете го "цар", това ще го накара да се почувства добре, ще го накара да иска да покаже колко е щедър – **богатите обичат да дават пари, когато много хора ги гледат...**

Може би те най-много се надявали Исус да изпрати някой от слугите си при тях с няколко монети. Със сигурност не са очаквали Той да ги повика. Трябвало да станат от обичайните си места и да дойдат при Него. Чули как шумната тълпа внезапно замлъква. Бяха стигнал до мястото. Всички сигурно ги наблюдаваха. И гласът, който ги беше повикал, гласът, за който те предположиха, че трябва да е Исус, им задаваше въпрос, който никой не им беше задавал от много години...

"Какво искате да направя за вас?" Ами... какво мислите? Какво винаги иска един просяк? Но... защо Той пита? Какво искаше да каже? Намекваше ли... ? Но щяха да изглеждат много глупаво, ако попитаха, а Той не можеше или не искаше - **и тогава нямаше да получат и парите**... може би щеше да е по-добре да играят на сигурно, **да се придържат към положението си, която познаваха?**

Ние ги виждаме там, под жаркото Йерихонско слънце. Няколкото секунди трябва да са изглеждали като часове. Тогава язовирната стена се скъсала.

"Учителю - отвори ни очите! Това е, което искам! Отвори ни очите!"

Матей казва, **че Исус бил дълбоко развълнуван**. Той наблюдавал човешката драма, която се разиграла в тези няколко мига. Знаел е какво им е струвало и ще им струва да се откопят от твърдата кора на цял живот на молене за пари **и вместо това да поискат единственото нещо, което наистина има значение**. Той ги докосна и те прогледнаха.

И Матей казва, че те го последваха. Е, щяха да го направят, нали? **Но ние знаем, както те все още не знаят, какво означава това. Те са оставили един живот зад гърба си и са започнали нов живот**. Това може да се случи на всеки, който поиска нещо от Исус и открие, че издирваният въпрос на Исус се връща директно към него, пробивайки външната кора и откривайки истинското искане, кипящо под нея. **И когато тази истинска молба наистина бъде удовлетворена, единственият възможен резултат е истинско ученичество. Следването на Исус ще струва скъпо. Но ако Той вече ви е дал всичко, което наистина сте искали, какво друго има да направите?**

Матей 21:1-11 - Исус влиза в Йерусалим

„Когато приближиха Йерусалим и стигнаха до Витфагия на Елеонския хълм, Исус изпрати двама от учениците напред.

2 "Идете в селото там - каза Той, - и веднага ще намерите една вързана магарица и едно магаренце до нея. Отвържете ги и ги доведете при Мен.

3 А ако някой ви каже нещо, кажете: "Господ има нужда от тях." И Той веднага ги изпрати.

4 Това се случи, за да се изпълнят думите на пророка:

5 „Това кажи на дъщерята на Сион:

Ето, твоят Цар идва при теб;

Той е скромен, възседнал магаре,

да, на магаренце, нейната рожба.

6 Тогава учениците отидоха и направиха, както им каза Исус.

7 Доведоха магарицата и магаренцето, сложиха дрехите си на магаренцето и Исус седна върху тях.

8 Огромната тълпа разтла дрехите си по пътя. Други отрязоха клони от дърветата и ги разпръснаха по пътя.

9 Това беше тълпата, която вървеше пред Него и онези, които вървяха след Него, викаха: „Осанна сега на Давидовия Син! Божия благословия за Идващият! Осанна във висините!“

10 Когато влязоха в Йерусалим, целият град беше обзет от вълнение. "Кой е Този?" - казваха те.

11 "Това е пророкът Исус", отговаряха тълпите, "от Назарет в Галилея!"“ (мой превод)

Известна е историята на сър Уолтър Роли (1552-1612), един от най-големите изследователи и пътешественици по време на управлението на английската кралица Елизабет I и крал Джеймс I. Веднъж

той бил с кралицата, когато тя се разхождала из Лондон и стигнала до място, където дъждовната вода направила земята кална и мръсна. Той бързо свалил наметалото си и го поставил на земята, за да може кралицата да мине, без да изцапа краката си с кал. Историята може да е вярна, а може и да не е - макар че в продължение на няколко години Роли със сигурност е бил голям любимец на Елизабет - но тя илюстрира смисъла на тази случка. Историята на Роли, който сваля наметалото си, е станала известна, отчасти защото не е от нещата, които се случват всеки ден. Ако това се е случвало в моя живот, за принцове, президенти или министър-председатели, аз никога не съм чувал за такава случка. Това е много специален жест, особено ако (каквото вероятно не е бил случаят с Роли) наметалото е единственото, което имате. Това казва съвсем ясно, че празнувате и оценявате този човек толкова високо, колкото можете. Това внушава, че ако възникне нужда, бихте му дали и всичко друго, което имате.

По-голямата част от тълпата около Исус, вероятно не е имала второ наметало, но все пак са разпънали наметалото си на пътя. Тези, които знаели техните Писания, може би помнели, че когато един от известните стари израилеви царе бил провъзгласен за цар, като знак на открито незачитане с дотогавашния цар, неговите последователи разстиляли дрехите си под краката му в знак на лоялност (4Царе 9:13). Те били решени да направят изявление за това, което според тях се случвало.

Освен това те размахвали клоните, които отрязали от дърветата, за да направят празнично шествие за Исус. В това също има "кралски" смисъл. В дългата народна памет на Йерусалим и околните села все още се разказвали истории, а някои от тях, на този етап вече били записани, за известния Юда Макавей, който 200 години преди това пристигнал в Йерусалим, след като победил езическите войски, които потискали Израил. Той също бил посрещнат в града от тълпа, размахваща палмови клони (2Макавеи 10:7). Той поставил началото на царска династия, продължила повече от 100 години. Всъщност фамилията Ирод се смесила с фамилията Макавеи, а първосвещеници претендирали за подобен статут. (Коментар: В периода от 6 до 63 г.н.е., първосвещеници в Йерусалим са били Ана, 6-те му сина и зет му Кайафа. Д.Пр)

Посрещането на Исус като "син на Давид" е било най-ясно изразено; в края на краищата това е бил градът, който цар Давид направил своя столица преди 1000 години, и почти половината от това време евреите чакали и се молили за цар като Давид, който да дойде и да ги спаси от потисничество. Сигурно, мислели си те, това е моментът! Цялата процесия казвала по свой начин това, което Яков, Йоан и майка им бяха казали по свой начин в предишната глава. Исус ще бъде такъв цар, каквото ние искаме! Нека да изясним това!

Но Исус знае, а Матей ни е казал, че нищо не е толкова просто. Знаем, че Той е дошъл в Йерусалим не за да бъде коронован като Давид, като Юда Макавей или като Ирод, а за да бъде убит. Смисълът, който Исус придава на това така наречено "триумфално влизане", е съвсем различен от смисъла, който те искат да видят в него. Може би това е мястото, където днес можем да научим най-много от тази история.

Известно е, че хората се обръщат към Бога, когато има нещо, което много силно желаят. Разбира се, това е все едно най-накрая да решиш да се научиш да използваш телефона, чак когато спешно трябва да извикаш линейка; би било разумно да разбереш как да го направиш по-рано, когато не е било толкова важно. Но хората са такива. Посещаемостта на църквите се увеличава скокообразно, когато настъпи голяма криза - например война или земетресение. Изведнъж всички искат да зададат големите и трудни въпроси. Изведнъж всички искат Исус, по смисъла на тази история, да влезе в града и да стане такъв цар, каквото те искат да бъде. Дайте ни мир, сега! Платете ми сметките и побързайте! Спасете живота на болното ми дете и го направете веднага! Дайте ми работа до утре по това време! И - може би най-често срещаната молитва от всички – Помощ!

Исус възнамерява да отговори на тези и на всички други молитви. Той не чака мотивите ни да са чисти или да сме подредили живота си до степен, в която можем да Го погледнем в очите, очи в очи, и да правим бизнес с Него. Разбира се, Той не прави това. Той е дошъл да търси и спасява изгубените. От лекар се нуждаят не здравите, а болните.

В същото време обаче, Той трябва да отговори по свой начин. Народът искал пророк, но този пророк щял да му каже, че градът им е подложен на неминуем Божий съд (глава 24). Те искали Месия, но този Месия щял да бъде възкачен на езически кръст. Те искали да бъдат спасени от злото и потисничеството, но Исус щял да ги спаси от злото в цялата му дълбочина, а не само от повърхностното зло на римската окупация и експлоатацията на богатите. Точно защото казва "да" на техните желания на най-дълбоко ниво, Исус ще трябва да каже "не" или "изчакай" на желанията, които те осъзнават и изразяват.

Това е забавното нещо при молитвата. Щом поканите Исус да ви помогне, Той ще го направи по-дълбоко, отколкото сте си представяли, по-дълбоко, отколкото може би сте искали. Ако поканите счетоводителка да ви помогне с данъчната ви декларация, не трябва да се изненадани, ако тя прегледа и всички останали ваши финансови дела, за да се увери, че е направила всичко правилно.

Тогава историята за грандиозното, макар и изненадващо влизане на Исус в Йерусалим, е урок за

несъответствието между нашите очаквания и Божия отговор (сравнете 16:23, където Исус казва нещо подобно на Петър). Лошата новина е, че тълпите ще бъдат разочаровани. Но добрата новина е, че разочарованието им, макар и жестоко, е на повърхностно ниво. Дълбоко в себе си, пристигането на Исус във великия град наистина **е моментът, в който загорява спасението**. "Осанна" е оправдана, макар и не по причините, които те са предполагали. **Да научим този урок означава да направим голяма крачка към мъдростта и смирението, както и към истинската християнска вяра.**

Матей 21:12-22 - Храмот и смокината

„12 Исус влезе в Храма и изгони всички хора, които купуваха и продаваха в Храма. Преобърна масите на обменителите на пари и столовете на продавачите на гълъби.

13 Той им каза: "Това е, което казва Библията:

Моят дом ще се нарича дом на молитва,

а вие го направихте разбойническа леговище!

14 Слепи и куци идваха при Него в Храма и Той ги изцеляваше.

15 Но когато главните свещеници и книжниците видяха забележителните неща, които Той правеше, и децата, които викаха в Храма "Осанна на Давидовия Син!", те много се разгневиха.

16 "Чуваш ли какво говорят?" - попитаха те Исус. "Да - каза Исус. "Никога ли не сте чели какво е написано:

„Ти си призовал да се издига хвала към Теб,

От новородени бебета и също от младенци!“

17 Тогава Той ги остави и излезе от града във Витания, където пренощува.

18 Рано на следващата сутрин Исус се върна в града. Той огладня.

19 Видя една смокиня край пътя, но когато се приближи до нея, не намери по нея нищо друго, освен листа. "Дано никой никога повече не яде от плодовете ти!" - каза Той на смокинята. В същия миг тя изсъхна.

20 Учениците видяха това и се учудиха. „Вижте колко бързо изсъхна смокинята!“ - казаха те.

21 Исус отговори: "Казвам ви истината. Ако имате вяра и не се съмнявате, ще можете да направите това не само със смокинята, но и ако кажете на тази планина: "Издигни се и се хвърли в морето", това ще стане.

22 Каквото и да поискате в молитва, ще го получите, ако вярвате.“ (мой превод)

Имало едно време един цар, който искал да вдъхне нов живот на страната си. Той решил да завладее град, в който никой от хората му не бил живял преди, и да го направи своя столица, така че никой да не се чувства нито горд, че градът му е избран, нито отхвърлен, защото е принадлежал на някой друг.

Проблемът бил, че градът бил разположен на висока скала и беше много лесен за защита от нападение. (Това, разбира се, била още една причина да го искат.)

Жителите видели този новопоявил се цар да идва с армията си и знаели, че няма да имат проблеми да го отблъснат. Толкова били сигурни, че му изпратили послание: "Всички редовни пазачи са напуснали работа." "Сложихме слепите да пазят и казахме на куците да предават съобщенията - те ще се справят с работата!"

Но царят знаел по-добър трик от този. Той знаел, че колкото и силно да е защитен един град на хълм, той се нуждае от едно нещо: от вода. И той бил открил мястото, където извираше водата. Това бил пътят към вътрешността на града! Затова поставил на хората си предизвикателство: изкачете се по водната шахта и си проправете път вътре. Първият, който се изкачи, ще бъде моят нов генерал! И така, те се изкачиха и превзеха града. И той наистина стана негова столица. (*Коментар: А Йоав спечелил тази награда и дълги години бил негов най-доверен военачалник. Д.Пр.*)

Но той не забрави презрението на местните хора и това, което бяха казали за слепите и куците, които няма да го допуснат. Затова той въвел правило: **тук не са добре дошли слепи и куци хора**. Моля, не забравяйте за подигравките на врага.

Царят, разбира се, бил цар Давид; градът, разбира се, бил Йерусалим; а къщата, в която слепите и куците не били добре дошли, бил, разбира се, **Храмот**. Историята е разказана в 2Ц. 5:6-10 и в 1Лет. 11:4-6. А сега сме готови да видим какво прави Матей, като разказва историята за това как цар Исус идва в Йерусалим и в Храма 1000 години по-късно.

Исус направил с традициите на Храма това, което направил с масите на обменителите на пари: обърнал ги с главата надолу. Матей е единственото евангелие, което споменава това, но с историята за Давид в главите си, не можем да пропуснем смисъла на стих 14: **слепи и куци дойдоха при Исус в Храма и**

Той ги изцели. Хората, които са били държани настрана, сега са добре дошли. Хората, които са били презирани, сега са изцелени. Това е действие, изпълнено със значение. То обобщавало всичко, което Исус правил през цялото си служение.

Разбира се, то било съпътствано от две други действия, и двете - с голяма сила. Но какво означавали те?

Исус не се е опитвал да превземе Храма със сила, както са смятали някои хора. Също така Той не протестираше против експлоатацията от страна на обменителите на пари и продавачите на гълъби. Те може и да са печелили; в края на краищата те трябвало да изкарват прехраната си, както и всички останали. Хората трябвало да могат да купуват чисти животни за жертвоприношения; ако се опитате да донесете гълъб или овца от Галилея чак в Ерусалим, тя можела да бъде убита или осакатена по пътя. За да се купят животни, са били необходими подходящи пари, а Храмът е настоявал да се използват негови собствени специални монети. Системата за жертвоприношения е била определена от Бога; именно за това е бил Храмът, за да свързва Израил с Бога, ден след ден и час след час, в непрестанния кръговрат на поклонение. И Исус наемква, че в поклонението имало нещо много неправилно.

Не става дума за купуването, продаването и размяната на пари, срещу които Той също възразява. Когато казва: **"Направили сте го разбойническо леговище"**, думата разбойник не означава крадец. "Разбойници" са били революционери, хора, които са вярвали толкова силно в идващото Божие царство на справедливостта и триумфа за Израел, че са били готови да вземат закона в свои ръце. Те са били насилниците, които Исус е коментирал по-рано в Евангелието (11:12). Самият Храм, вместо да бъде разглеждан като мястото, където Израил може да дойде при Бога в молитва, **е станал символ на насилствените копнежи на "разбойниците" за велика революция, в която Божието царство ще дойде със сила. Това е всичко, на което Исус се е противопоставял през целия си живот, не на последно място в Проповедта на планината.** Сега предупрежденията му срещу "дома" щели да се сбъднат.

Как най-добре би могъл да демонстрира това чрез мощен символичен протест? **Като прекрати системата на жертвоприношенията.** Ако хората не могат да разменят пари или да купуват гълъби, дори за кратко, те не могат да принасят жертви. **Причината за съществуването на Храма била поставена под въпрос.** Изцелението на слепите и куците казва същото, но в по-мек вид. Идеологията, която беше поддържала Йерусалим, тази на военната мощ и завоеванията, вече нямало да е достатъчна.

Това е и причината за иначе привидно дребнавото действие на Исус със смокинята. **Той идва да търси плодове, но когато не ги намира, тържествено заявява, че дървото ще бъде безплодно завинаги. Точно това прави и с Храма.** И обещанието към учениците, което следва от него, не е общ коментар за силата на молитвата да прави необикновени неща (макар че, разбира се, е вярно, че чрез молитва могат да се постигнат всякакви неща). Обещанието е много по-целенасочено от това. Да кажеш на "тази планина", че трябва да бъде "вдигната и хвърлена в морето", когато си стои точно до планината на Храма, е трябвало да бъде възприето като поредното кодирано предупреждение за това, което ще се случи с Храма, когато Божият съд падне върху непокорния Му народ.

Следователно изведнъж, **линиите на работата на Исус през всички по-ранни дни в Галилея се обединяват с нова сила.** През цялото време Той се държи така, сякаш като дойдеш при Него, можеш да получиш благословиите, които обикновено получаваш, като отидеш в Храма. Сега Той заявява с мощни действия, **че самият Храм е под Божия съд.** В следващите глави ще видим какво ще означава това. Предупрежденията стават още по-ясни. **Конфликтът между Исус и Храма достига своята кулминация в конфронтацията между пророка от Галилея и самия управител на Храма, Първосвещеникът.**

Засега обаче трябва да се замислим не само за необикновеното и уникално действие на Исус, **но и за начините, по които подобна революция понякога може да се окаже необходима в днешния свят.** Кои институции във вашата страна са се корумпирани, така че сега служат на обратната цел от тази, за която са били създадени? Къде виждате системи, които е трябвало да дадат възможност на хората да се покланят и да се молят, но които сега са се обърнали в посока, обратна на посланието на Исус? Какво можете да направите по този въпрос?

Матей 21:23-32 - Въпросът за Йоан

„23 Исус влезе в храма. Докато поучаваше, при Него се приближиха първосвещеници и народните старейшини, и го попитаха: "С какво право вършиш това? Кой ти е дал това право?"

24 А Исус им отговори: "Ще задам и на вас един въпрос, и ако ми кажете отговора, тогава аз ще ви кажа с какво право върша тези неща.

25 „Откъде дойде кръщението на Йоан? От небето ли беше, или от този свят?“ Те обсъждаха това помежду си. "Ако кажем "от небето": - казваха те, - Той ще ни каже: "И защо не му повярвахте?"

26 Но ако кажем "от този свят" - ще трябва да внимаваме за тълпата, защото всички смятат, че Йоан е бил пророк.

27 Тогава те отговориха на Исус: "Не знаем." Исус каза: „Добре, тогава. И аз няма да ви кажа с какво право правя тези неща.“

28 Той продължи: "А вие какво мислите? Имало едно време един човек, който имал двама сина. Отишъл при първия и казал: "Сега, сине, иди да работиш един ден на лозето."

29 Синът отговорил: "Не искам", но после обмислил по-добре и отишъл.

30 Бащата отишъл при другия син и казал същото. "Ще отида, господарю"- казал той, но не отишъл.

31 И така, кой от двамата направи това, което искаше баща му?" "Първият" - отговориха те. Исус им казал: "Казвам ви истината: Бирниците и блудниците ще влязат в Божието царство преди вас!"

32 Да: Йоан дойде при вас в съответствие с Божи план в Завета, а вие не му повярвахте - а бирниците и проститутките му повярваха. Но когато видяхте това, вие не се замислихте после и не му повярвахте". (мой превод)

Когато полицията най-накрая хванали човека, те го отвели в полицейския участък и го настанили. Оставили го да си поеме дъх и тогава започнали въпросите. "Какво правих на тази улица по това време на нощта? Какво право имаше да бъдеш в тази къща? Откъде беше дошъл? Кого си видял? Защо беше толкова притеснен, когато тръгнахме да те търсим?"

Но, разбира се, въпросът, който те наистина искаха да зададат, беше: "Ти ли извърши убийството?"

Все още не можеха да го зададат, защото не искаха да произнасят думите твърде рано. Ако заподозреният не е бил убиецът, но е знаел нещо за него, това може да издаде играта. Ако той е убиецът, директният въпрос със сигурност ще го накара да каже "Не" и тогава всичко останало ще бъде безполезно. Трябваше да дойдат с преграден огън от други въпроси, за да го накарат да говори, да го накарат или да каже истината, или да се забърка в някоя лъжа, за която рано или късно щяха да го хванат. Тогава истината щеше да излезе наяве.

Въпросът, който първосвещеници и старейшините на народа наистина искали да зададат на Исус, бил: "**И така, мислиш ли, че Ти си Месията?**" Всички останали въпроси, които му задават в тази и в следващата глава, и всички отговори на Исус **се въртят около този централен въпрос**. Защо?

Отговорът е следният: **Месията е този, който ще има власт над Храма**. Исус, нека си признаем, е влязъл и се е държал така, **сякаш е собственик на мястото**. Ето го, селско момче от Галилея, дошло в голямата, умна столица. Той влязъл в най-святото ѝ светилище, което от векове се управлявало от първосвещеници. **И за миг го превзел. Кой си е мислил той, че е?**

Единственият човек, който можел да има по-голяма власт в храма от първосвещеника, бил Божият помазаник, Месията - ако и когато се появи. Никой не знаел кога ще стане това. И други бъдещи месии са идвали и са си отивали. Сега Исус се държал така, сякаш имал правото да прави това, което само Месията можел да прави. Така че, естествено, те го питат: с какво право правиш всичко това? И кой е дал на младежа това право?

Отговорът на Исус е майсторски ход. Той едновременно е и не е пряк отговор. Със сигурност не е просто трик, целящ да ги заблуди или смути, макар че и това успява да направи. Представете си тълпата наоколо, която наблюдава как това, което би могло да се превърне в полицейско разследване или арест, вместо това се превръща в публичен дебат под високо напрежение и с голям обществен интерес, **в който новакът от провинцията оставя изгнчените градски хора да мърморят, че не знаят отговора на въпроса му**.

Въпросът на Исус за Йоан Кръстител ги поставя на място, така че каквото и отговор да дадат, ще имат проблеми. Но това не е всичко. Въпросът за Йоан е ключът към отговора на техния въпрос, **който Исус би могъл да даде, но все още не го дава**. Матей знае, че Исус вече е бил помазан (на иврит "месиахед") от Бога със Светия Дух чрез кръщението на Йоан (3:16-17). **Там за пръв път е обявен за Божият възлюбен Син**, с други думи, **за Месията**. Ако юдейските водачи бяха разбрали правилно какво е правил Йоан, те щяха да знаят откъде Исус има право да се държи като Месия в храмовите дворове.

Но Исус не е приключил. Те може и да не вярват, че Йоан е бил пророк, но ако предположим, че е бил, какво следва? Някои хора правят това, което Йоан казва, въпреки че изглеждат като бунтовници срещу Бога; други хора отказват да правят това, което Йоан казва, въпреки че изглеждат като Божии избраници. **Да, точно като двама сина**, единият от които казва "Не" на баща си, но после прави това, което е поискано, а другият казва "Да", но после не го прави.

В случай, че не са разбрали, Исус им го натрапва. Първият син, който грубо заявява на баща си, че не му се работи днес, но после все пак го прави, е символ на бирниците и проститутките. Тяхното ежедневие

сякаш казва "Не" на Бога, **но когато чуват Йоан, те променят мнението си и начина си на живот (с други думи, те се "покайват")**. Вторият син, който учтиво казва на баща си, че наистина ще отиде на работа, но след това не го прави, е символ на храмовата йерархия и други ръководители. те изглеждат така, сякаш изпълняват Божията воля, покланят се в Храма и се грижат за външния си вид; но отказват да повярват в посланието на Йоан, не само за покаянието, но и за Месията, който стои непознат сред тях. **Сега самият Месия е тук, за да им потърси сметка. Не е изненадващо, че това не им харесва.**

Предизвикателството на този пасаж **за нас днес** е отчасти следното: да сме сигурни, че отговаряме на Исус, позволявайки Му да се изправи срещу нас във всеки момент, в който сме били като втория син и сме казали "Да" на Бога, докато всъщност сме тръгнали в друга посока. Това е важно, но не е единственото важно нещо. Това, което трябва да се питаме, е следното. **Какво трябва да правят последователите на Исус днес, за да предизвикат силите на днешния свят с новината, че Той наистина е негов законен господар?** Какво трябва да правим, за да накараме хората да се запитат: "С какво право правите това?", на което правилният отговор би бил да разказваме **не сега** гатанки за Йоан Кръстител, **а истории за самия Исус.**

Матей 21:33-46 - Притчата за арендаторите

„33 Исус продължил: "Чуйте друга притча. Имало едно време един стопанин, който насадил лозе, построил ограда за него, изкопал в него преса за изстискване на гроздовия сок и построил кула. След това го дал под наем на арендатори и заминал на път.

34 Когато дошло времето за прибиране на реколтата, той изпратил слугите си при арендаторите, за да приберат полагащата му се продукция.

35 Арендатори хванали слугите му, набили един, убили друг и убили с камъни трети.

36 Той пак изпрати слуги, повече от преди и арендаторите се отнесли с тях по същия начин.

37 Накрая той изпрати сина си при тях. "Те ще уважават сина ми", казал той.

38 Но арендатори видели сина и си казали: „Това е наследникът. Хайде да го убием и тогава можем да завладеем имота!“

39 И така, те го хванали, изхвърлили го от лозето и го убили.

40 А сега: когато собственикът на лозето се върне, какво ще направи с тези арендатори?

41 Слушателите казали: "Той ще убие жестоко тези негодниците! И ще даде лозето под наем на други арендатори, които ще му дадат продукцията в правилното време.

42 Исус им казал: "Никога ли не сте чели какво пише в Библията?"

Камъкът, който отхвърлиха зидарите,

Той стана глава на ъгъла

Всичко това е от Господа,

а ние гледахме с почуда.

43 И така, нека ви кажа това: Божие царство ще се отнеме от вас и ще се даде на народ, който ще произвежда блага.

44 Всеки, който падне върху този камък, ще бъде разбит на парчета, и всеки, върху когото падне камъкът, ще бъде смазан.

45 Когато главните свещеници и фарисеите чуха притчите Му, разбраха, че Той говори за тях.

46 Опитваха се да Го арестуват, но се страхуваха от тълпата, която Го смяташе за пророк.“ (мой превод)

Снощи сънувах сън и разочароващото е, че не мога да си спомня за какво става дума. Знам, че когато се събудих, той ми се стори много важен; наистина, толкова важен, че исках да го запиша, но нямаш време. Когато се събудих напълно, той вече беше изчезнал и не мога да си го спомня. И все пак през целия ден знаех, че е важно и че ако успея да се свържа с него, той може да ми каже нещо, което трябва да знам за себе си или за света.

Имало едно време един древен цар, който поставил подобен проблем пред съветниците си. Искал да разбере какво означава сънят му, но не искал да им каже какъв е той. Те, без да са обучени в съвременната психология, възразили категорично. Никой никога не е питал такова нещо - казали те. Кой е чувал за такова искане? Ако царят само ни разкаже съня си, тогава, разбира се, ние ще обясним какво означава той. Но царят отказал - дали защото не си го спомнял, или защото ги изпитвал, не е съвсем ясно. Всичко изглеждало безнадеждно; **докато един мъдрец, който накарал приятелите си да се молят за него, не получил специално знание.**

Това било знание за сънят на царя. (Историята е разказана в Даниил, глава 2, една от многото впечатляващи истории в тази забележителна книга). Той видял огромна статуя: главата ѝ била направена от

злато, гърдите и ръцете ѝ - от сребро, средата и бедрата ѝ - от бронз, краката ѝ - от желязо, а стъпалата ѝ - от смес от желязо и глина. Тогава се появил камък, който ударил статуята в краката ѝ от желязо и глина и ги разбил; и цялата статуя се сгромолясала и се разбила на милион парчета. А самият камък станал голяма планина и изпълнил цялата земя.

След като знаете малко за сънищата и за древните теории за това какво означават те - особено ако ги сънува цар - няма да е твърде трудно да дадете тълкуване. И Данииловото тълкуване на царския сън живяло в паметта на евреите **от онзи ден до времето на Исус и след това**. Става дума за световните царства и за Божието царство.

Царствата на света са последователните царства на златото, среброто, бронза и желязото. (Царят, който е сънувал, удобно е управлявал през златния век.) Всяко от тях било по-малко славно от предишното; **хората в онези времена обикновено вярвали, че светът, с напредването на времето, не се подобрява, а се влошава**. Накрая щяло да се появи крехко царство, като желязо, смесено с глина. След това щяло да дойде нещо съвсем различно. Един Камък - по-добре ще е да му дадем главна буква по причини, които скоро ще се появят - щял да разбие краката; с други думи, щял да унищожи последното царство. Цялата клатеща се структура на световните империи щяла да се срути с трясък. Самият Камък щял да се превърне в планина: нов вид царство, което щяло да управлява целия свят по нов начин.

Никой еврейин от времето на Исус **не би се затруднил да разбере какво означава всичко това за него**. Царствата на света, като се започне от Вавилон и Персия, продължават, докато най-накрая идва ред на Рим. И сега със сигурност е настъпил моментът за Камъкът да се появи! Те мислели, че Камъкът означава Божия Месия, който ще установи Божието царство, като унищожи световните царства и започне нещо съвсем ново.

Какво общо има всичко това с притчата за нечестивите стопани, които убиват сина на собственика? Само това: **Исус, тълкувайки собствената си история**, цитира два библейски пасажа - Псалм 118 и Даниил 2. Камъкът, който зидарите отхвърлили, станал най-горният крайъгълен камък; **той не би подхождал никъде другаде в сградата, но ще отиде на най-почетното място**. Камъкът ще смаже всичко, което се сблъска с Него. Той е Камъкът, Месията, Божият помазаник; той е дошъл, за да въведе в действие Божието царство, чрез което царствата на света ще се разклатят, ще се разтърсят и ще паднат на земята.

И защо това е тълкуването на притчата? **Защото Камъкът и Синът са едно и също**. Синът, когото арендаторите отхвърлили, **е оправдан, когато собственикът идва и ги унищожава**, и дава лозето на някой друг. Камъкът, който строителите отхвърлили е оправдан, когато е поставен на мястото си в горната част на ъгъла. И, точно както на английски, буквите на думата "Son" (Син) са същите като буквите на думата "Stone" (Камък), като са добавени още две, така и на иврит, по стечение на обстоятелствата, буквите на думата **ben** (син) са същите като тези на думата **eben** (камък), като е добавена още една. Следователно цялата история е начинът, по който Исус обяснява какво се е случвало тогава и там. Това е гледната точка на Исус към самите събития, в които е участвал - **отхвърлен от тези, при които е дошъл, но предназначен да бъде оправдан от Бога**. Собственикът на лозето, разбира се, е Бог; лозето е Израил; арендаторите са израелските чиновници, а слугите са предишните пророци, завършващи с Йоан Кръстител. **Синът може да бъде само самият Исус**.

Това е история, изпълнена с дълбочина, скръб и сила. Тя разказва как сега Той е дошъл в Йерусалим, за да се изправи пред арендаторите с Божието искане за покаяние, **за да може Израил най-после да бъде това, за което е призван - светлината на Божия свят**. И това е история за това **как Израил, чрез своите официални представители, ще отхвърли искането и в крайна сметка ще Го убие**.

Защо е тогава Камъкът? Защото последното царство, царството на желязото, смесено с глина, **може би все пак не е Рим**. Може би, от гледна точка на Исус, това е нелекият съюз на Ирод и първосвещеници. Може би това е тяхното разклатено царство, което ще се срине, когато Камъкът накрая падне върху тях. **Но преди да се превърне в основен камък на сградата, Той първо трябва да бъде отхвърлен**. А това, сега, няма да е дълго предстоящо.

Матей 22:1-14 - Притчата за сватбеното тържество

„1 Исус отново им говореше с притчи.

2 Той каза: "Небесното царство" прилича на цар, който направил сватбено угощение за сина си.

3 Той изпратил слугите си си да повикат поканените гости на сватбата, но те не пожелали да дойдат.

4 Той отново изпратил други слуги с тези инструкции: "Кажете на гостите: "Ето! Приготвил съм вечерята си; говедата и угоените телета са заклани; всичко е пригответо. Елате на сватбата!"

5 Но те не обърнали внимание. Те отишли, един при собственото си стопанство, друг - да си гледа работата.

6 Други посегнали на слугите му, насилвали ги и ги убивали.

7 (Царят се разгневил и изпратил войниците си да унищожат тези убийци и да изгорят града им.)

8 Тогава той казал на слугите си: "Сватбата е готова, но гостите не я заслужаваха.

9 Затова идете по пътищата, които водят извън града и поканете на сватбата всички, които намерите."

10 Слугите излязли по улиците и събрали всички, които намерили - и лоши, и добри. И сватбата се напълнила с празнуващи.

11 Но когато царят влязъл да разгледа гостите, видял там един човек, който не бил облечен в сватбен костюм.

12 Той му казал: "Приятелю, как си влязъл тук без сватбена дреха?" А той мълчал.

13 Тогава царят каза на слугите: "Вържете му ръцете и краката, и го хвърлете в тъмнината навън, където хората плачат и скърцат със зъби."

14 Виждате, че мнозина са призвани, но малцина са избрани." (мой превод)

Мой приятел ми каза миналата вечер, че **проблемът с днешните политици е, че те винаги ни казват, че ако гласуваме за тях, нещата ще се оправят.** Ако само ни казваха истината, че светът е опасно място, че има много зли хора, които се опитват да се възползват един от друг, и че те ще направят всичко възможно да ни преведат през него - **тогава може би щяхме да им повярваме.** "Да - намеси се друг приятел, - и **това се случва и в църквата.** Толкова сме нетърпеливи да кажем на хората, че Бог ги обича, че всичко ще бъде наред, че Бог приема както лошите, така и добрите хора - а после обикновените християни трябва да живеят в реалния свят, където хората лъжат и мамят и грабват това, което искат. Това някак си не си подхожда.

Отново си помислих за този разговор, докато четях тази притча, която често притеснява хората, **защото не казва това, което искаме да ни бъде казано.** Искаме да чуем хубава история за това как Бог организира празненство, отворено за всички. Искаме (както сега е модерно да се казва) да бъдем "приобщаващи", да пуснем всички вътре. **Не искаме да знаем за съда над нечестивите, за изискването на стандартите за святост или за плач и скърцане със зъби.** **Не казва ли Библията, че Бог ще изтрие всяка сълза от всяко око?**

Е, да, така е, но за да го разберете, трябва да го видите в правилната му обстановка (Откр. 21:4, цитат от Ис. 25:8). Това **не означава**, че Бог ще действа като успокояващ родител, който приспива дете след кошмар. **Бог иска от нас да пораснем**, а не да бъдем бебета, и част от това да пораснем **е да се научим, че действията имат последствия**, че моралните избори имат значение и **че истинският човешки живот не е като игра на шах**, където дори да се справим зле, фигурите се връщат в кутията в края на деня и утре можем да започнем отново. Голямата, **дълбока тайна на Божиата прошка не е същото като да кажем, че каквото и да правим, не е важно, защото всичко ще се получи по някакъв начин.**

Това не е урокът, който искаме да научим. Често хората не харесват тази притча, защото тя преподава тази истина.

Разбира се, когато Исус е разказвал притчата, тя е имала конкретна цел и фокус. (Възможно е стих 7, частта в скоби, да е добавена по-късно, може би от самия Матей, за да могат читателите му да направят връзка между казаното от Исус и ужасните събития от 70 г. след Христа. (Коментар: Тогава се изпълнило предсказанието на Исус. Йерусалим бил завладян от войските на римския император Тит и по негова заповед Храмът е бил напълно разрушен, а юдеите са били изселени от града. Д.Пр.) Ще видим повече за това, когато стигнем до 24 глава.) Притчата следва непосредствено след опустошителната история за нечестивите арендатори в глава 21 и я превръща в своеобразен аргумент. Всеки би знаел за какво се отнася историята за земевладелец с лозе; също така всеки в дните на Исус би знаел смисъла на историята за царя, който организира сватбено тържество за сина си (Исус може би е разказвал подобна история няколко пъти; има съвсем различна версия в Лука 14:15-24). **Тази история е за идването на Божието царство, и по-специално за пристигането на Месията.**

Лидерите на Израел по времето на Исус и многото хора, които ги следвали, били като гости, поканени на сватба - Божието сватбено тържество, тържеството, което Той организира за своя син. Но те отказали да дойдат. В по-голямата си част Галилея отказала; спомнете си тъжните предупреждения на Исус в 11:20-24. Сега Йерусалим също отказал поканата. **Бог планирал голямото празненство, за което те чакали толкова дълго. Месията бил тук, а те не искали да знаят.** Те оскърбявали и убивали пророците, които се опитвали да им кажат за това, и резултатът бил, **че градът им щеше да бъде разрушен.**

Но сега добрата новина - макар че тя не беше добра новина за хората, които първоначално бяха

поканени. Бог изпращал нови пратеници в неправилните части на града, за да кажат на всички и всеки да дойде на тържеството. И те дошли на тълпи. Не е нужно да търсим далеч в Евангелието на Матей, за да видим кои са били те. Митничарите, проститутките, разбойниците, нищожествата, слепите и куците, хората, които са смятали, че са забравени. Те били развълнувани, че Божието послание все пак е за всички тях.

Но имало разлика между тази широко отворена покана и посланието, което толкова много хора искат да чуят днес. Ние искаме да чуем, че всеки е добър точно такъв, какъвто е; че Бог ни обича такива, каквито сме, и не иска ние да се променим. Хората често казват това, когато искат да оправдаят определени видове поведение, но аргументът не работи. Когато слепите и куците дойдоха при Исус, Той **не каза**: "Ти си добре, както си". **Той ги излекува.** Когато при Исус дойдоха проститутките и изнудвачите (или при Йоан Кръстител), Той не им каза: "Вие сте добре, както сте". **Неговата любов ги достигна там, където бяха,** но любовта Му **отказа да ги остави да останат такива, каквито те бяха.** Любовта иска най-доброто за любимия. Животът им е преобразен, изцелен, променен.

Всъщност никой не вярва, че Бог иска всеки да остане точно такъв, какъвто е. Бог обича серийните убийци и насилниците на деца; Бог обича безмилостните и арогантни бизнесмени; Бог обича манипулативните майки, които увреждат чувствата на децата си за цял живот. **Но смисълът на Божиата любов е, че Той иска те да се променят. Той мрази** това, което те правят, и ефекта, който то има върху всички останали - и върху тях самите. В крайна сметка, **ако е добър Бог, Той не може да допусне подобно поведение и такъв човек, ако не се промени, да остане завинаги** на празненството, което Той организира за Сина си.

Това е смисълът на края на историята, който иначе е много озадачаващ. Разбира се, в самата история това звучи доста произволно. Откъде всички тези други гости са получили своите сватбени дрехи? Ако слугите просто са ги вкарвали, как са имали време да се преоблекат? Защо този еди-кой си трябваше да бъде изхвърлен, защото не е имал подходящото нещо за обличане? Не е ли това точно този вид социално изключване, което Евангелието отхвърля?

Ами да, разбира се, така изглежда **на това ниво. Но притчите не работят така.** Смисълът на историята е, че Исус казва истината, истината, която политическите и религиозните лидери често обичат да крият: **истината, че Божието царство е царство, в което безпрепятствено царуват любовта, справедливостта, истината, милостта и светостта.** Това са дрехите, които трябва да облечете за сватбата. И ако откажете да ги облечете, вие казвате, че не искате да останете на тържеството. **Такава е реалността. Ако нямаме смелостта да кажем истината, лъжем себе си, а и всички, които ни слушат.**

Матей 22:15-22 - Плащане на данъци на Цезаря

„15 Тогава фарисеите отидоха и измислиха как да Го вкарат в капана си, за да каже Той нещо погрешно.

16 Изпратиха при Него свои привърженици, заедно с иродианите. Те казаха: „Учителю, ние знаем, че Ти си правдив и че учиш истината на Божия път. Ти не се интересуваши от това, което някой мисли за Теб, защото не се опитваш да ласкаеши хората или да спечелваш любовта им.

17 Така че ни кажи какво мислиш. Правилно ли е да плащаме данък на Цезаря, или не?“

18 Исус познаваше злите им намерения. Той каза: "Защо се опитвате да ме измамите, лицемери?"

19 Покажете ми данъчната монета. " Те му донесоха един динар.

20 Той ги попита: "Чий са този образ и този надпис?"

21 Те казаха: "На Цезаря." Исус каза: Добре тогава, по-добре давайте на Цезаря това, което му принадлежи! И давайте на Бога онова, което принадлежи на Бога!

22 Когато чуха това, те се изумиха. Оставиха Го и си тръгнаха.“ (мой превод)

Беше време за избори. Политиците бяха излезли да агитират. Журналистите бяха навсякъде, интервюираха хората, правеха снимки, организираха дебати. Радиото и телевизията изглеждаха пълни с всичко това.

Но този път всички изглеждаха нервни. Политиците бяха свикнали да бъдат твърде нетърпеливи да се появят по телевизията, а сега осъзнаваха, че телевизионните оператори може да се опитат да ги хванат на тясно. Нещата стигнаха до своя край, когато един от водещите политици осъзна, че това, което изглеждаше като обикновена аудитория в студиото, всъщност тя беше пълна с хора, които чакаха да зададат хитри въпроси, да го накарат да изглежда глупав, да го нападнат и очернят, вместо да се опитат да разберат какво се случва в действителност. Телевизионните оператори, разбира се, протестираха, че това са просто обикновени хора, които изразяват своите притеснения... и не след дълго всички говореха за водещия, а не

за политиката. Това, разбира се, беше целта на телевизионните оператори (**с оглед на приходите им от рекламата**).

Въпросите, които поставят хората в затруднено положение съществуват, откакто има обществени проблеми и лидери, предлагащи нови програми. Този въпрос, който фарисеите задават на Исус, очевидно има двойна страна. Въпросът за плащането на данъци на римския император е една от най-горещите теми в Близкия изток по времето на Исус. Представете си как би ви харесало, ако една сутрин се събудите и откриете, че хора от другия край на света са влезли в страната ви **и искат да им плащате данък като награда за това, че земята ви е била открадната!** Подобни неща все още предизвикват бунтове и революции, а когато Исус е израснал в Галилея, положението е било точно такава.

Когато Исус е бил момче, един от най-известните еврейски водачи, човек на име Юда (добро революционно име в еврейския свят), **оглавил бунт точно по този въпрос**. Римляните са смазали безмилостно бунта, оставяйки по селата кръстове с разпънати на тях мъртви и умиращи революционери, **като предупреждение, че плащането на данъка е задължително, а не е по желание**. Въпросът на фарисеите върви, както бихме казали, със здравно предупреждение. **Кажете на хората, че не трябва да плащат данъци и може да се окажете на кръста**.

В същото време, разбира се, от всеки, който води движение за Божието царство, **се очаквало или да се противопостави на плащането на данъка, или да се сблъска с присмеха и недоволството на хората**. Сигурно смисълът на това, Бог да стане цар е бил, че Цезарят няма да бъде цар, нали? Ако Исус не възнамерявал да се отърве от данъка и от всичко, което той означавал, за какво бяха Го последвали в Галилея? Защо няколко дни по-рано всички бяха викали "Осанна"? Ако Исус бил политик в телевизионно предаване, **можете да си представите радостта на публиката и радостта на продуцента, когато някой зададе този въпрос**. Този въпрос наистина ще Го затрудни.

Преди да отговори, Исус ги моли за една монета. Или по-скоро, искането да донесат една монета е началото на отговора му, началото на стратегическия обход ход. Когато те представят монетата, динара, с който е бил плащан данъка, **те показват, че самите те боравят с омразната валута**.

Сред причините за омразата към нея **е изображението на монетата**. На евреите **не е било позволено** да поставят върху монетите си изображения на хора, на човешки лица, но Цезар, разбира се, е имал своя образ върху монетата. А по ръба на монетата, обявявайки на целия свят кой е той, Цезар, **имало думи, които биха разтърсили всеки лоялен или благочестив евреин. "Син Божи ... първосвещеник" - за такъв ли се е смятал Цезар?** Как би могъл някой евреин да е щастлив **да държи** подобни неща?

Наблюдаваме сцената, в която Исус взема монетата от тях, подобно на човек, на когото подават мъртъв плъх. **Той я гледа с пълно отвращение**. "Чий е този ... образ? И кой е този, който се представя с такъв надпис?" Той вече е показал какво мисли за Цезаря, но не е казал нищо, което би могло да Му донесе неприятности. Той е обърнал въпроса и е готов да го хвърли обратно към тях.

Това е образа на Цезар: отговарят те, заявявайки очевидното, но признавайки, че самите те носят монети на Цезар.

Е, тогава: казва Исус, - по-добре е да платите на Цезаря със собствената му монета, нали? **Изумление**. Какво е имал предвид? "Давайте Цезаровото на Цезаря" не звучи като революция; стоейки там с монетата в ръка, той сякаш казва, че трябва да платите данъка и е по-добре да платиш и на Бога в неговата монета!" **Още по-голямо удивление**. Дали все пак искаше да каже, че Божието царство е по-важно от царството на Цезаря? Или какво?

Нека да бъде ясно. Исус не се опитвал да даде отговор за всички времена, **за връзката между Бога и политическата власт. Не това е била целта**. Той отвърщал на предизвикателството на фарисеите към Него, в отговор **с остро предизвикателство към тях. В крайна сметка, не бяха ли те, които се компрометирали?** Наистина ли са се предали изцяло на своя Бог? Дали те самите играеха игри, за да поддържат щастието на Цезар, докато говорят за Бога?

Можем да разберем напълно какво прави Исус **само когато видим отговора му в светлината на цялата история**. Исус знаел - вече беше казал на учениците - че самият Той ще бъде разпънат на кръст, за да сподели съдбата на данъчните разбойници от своето детство. Той не се опитвал да се измъкне от лична или политическа опасност. **Той продължавал да върви право към нея**. Но правел това при свои собствени условия. Неговото призвание не било да бъде онзи революционер, който те познавали. Божието царство щяло да победи царството на Цезар не с конвенционални средства, **а с победата на Божията любов и сила над още по-голямата империя - на самата смърт**. И точно за това става дума в следващата история.

Матей 22:23-33 - Въпросът за възкресението

„23 В същия ден при Него дойдоха някои садукее. (Садукееите отричат възкресението.) Въпросът им

беше следния.

24 Те започнали: "Учителю, Мойсей каза: "Ако някой умре без деца, брат му трябва да се ожени за вдовицата му и да отгледа потомство за брат си.

25 Но сега, сред нас живееха седем братя. Първият се ожени, а после умря и тъй като нямаше деца, остави жена си на брат си.

26 Същото се случи и с втория, и с третия, и така нататък с всичките седем.

27 Последна от всички умря жената.

28 И така: при възкресението, чия съпруга ще бъде тя от всичките седем? В края на краищата всички те се бяха оженили за нея.

29 Това беше отговорът на Исус към тях: "Вие съвсем се заблуждавате" - каза Той, - „защото не познавате нито вашата Библията, нито Божиата сила.

30 Виждате, когато бъдат възкресени, хората не се женят и не се омъжват; те са като ангели в небето.

31 А що се отнася до възкресението на мъртвите, никога ли не сте прочели това, което ви беше казано от Бога, със следните думи: "Аз съм Богът на Авраам, и Богът на Исаак, и Богът на Яков?" Той не е Бог на мъртвите, а на живите.

33 Гълтите чуха това и се удивляваха на учението Му.“ (мой превод)

Веднъж седях в една колежанска комисия, където двама по-възрастни членове имаха редовна тактика за спиране на всяка промяна, която можеше да бъде предложена. Когато някой от по-младите членове (например аз) предложи да се направи нещо, което наистина би било от полза за цялата общност (е, аз бих казал това, нали), един от двамата можеше да разчита, че ще измисли нелепа история за това какво би могло да се случи, ако направим такова нещо.

В един от случаите, например, някой беше предложил до входа на колежа да има система от пощенски кутии, така че всеки член на колежа да може да събира пощата си лесно от правилната кутия, вместо да има, както беше тогава, малък брой кутии с голям брой писма, натъпкани във всяка от тях. **Много други колежи имаха сензорни системи; защо ние да не можем?**

Веднага се задейства един от блокиращите. "А, но", каза той, "да предположим, че поставите тези нови пощенски кутии; те вероятно ще трябва да слязат до нивото на пода. Тогава да предположим, че някой дойде с куче. И да предположим, че кучето реши да вдигне задния си крак точно до пощенските кутии. Не бихте искали това да се случи с пощата ви, нали? Картината беше толкова глупава, че всъщност беше смешна, **но докато всички се засмеят, безсмислената история беше постигнала своя ефект.** Половината от залата беше повярвала, **без да има каквито и да било аргументи**, че има сериозни проблеми относно предложението.

От няколко източника знаем, че **садукеите** - партията "**нека да запазим нещата такива, каквито са**" в юдаизма по времето на Исус - са умеели да разказват глупави истории, за да накарат идеята за възкресението да изглежда глупава и невероятна. Историята, която разказват тук, е типична народна приказка, в която седемте братя приличат на седемте джуджета от приказката за Снежанка или на героите от "Великолепната седморка". Нейната цел е просто да представи една крайно неправдоподобна ситуация, **за да се блокира промяната.**

Това, което е наистина важно тук е, защо на първо място, садукеите са били толкова нетърпеливи да отхвърлят идеята за възкресението. Отговорът е, че те са знаели, че това е революционна доктрина; и те, като хора на власт, са искали да я спрат, ако могат. Всъщност, **те не можели да я спрат.** Повечето хора по времето на Исус вярвали в това, което казвали **фарисеите**, че Бог ще ги възкреси за нов живот, когато най-накрая донесе Новата епоха, за която всички копнееха. Но тази история ни напомня за разстоянията, до които ще стигнат хората, за да защитят позиция, в която има социални и теологични елементи, вплетени плътно един в друг.

Както в историята, която садукеите разказват, така и в отговора, който Исус дава, става дума за няколко неща.

Първо, те цитират нещо, което за нас е доста странен библейски закон (Втор. 25:5): че ако един женен мъж умре бездетен, брат му трябва да се ожени за вдовицата **и децата от новия брак ще се считат за наследници на мъртвия.** Този закон е бил от жизненоважно значение за Божия народ преди Христа, на който Бог е дал обещания за продължаване на тяхното "семе" или "семейство" ("Семе" в стих 24 означава "семейство" или "потомци".) Доколкото това е било възможно, народът е трябвало да предотврати изчезването на семейните линии и племенната принадлежност в Израел. Това е един от начините за постигане на тази цел.

Но изглежда, че Исус е дошъл, **за да осъществи** Божието **обновяване** на Своя народ. Сега те ще

бъдат едно световно семейство, **белязано** не от етнически произход или племенна идентичност, а **от новото творение на Евангелието**. Старите закони, предназначени да поддържат семейството, ще бъдат без значение. Това е първата причина за отхвърляне на тяхната история.

Второ, когато Бог възкреси хората за нов живот, те ще са преминали в нов световен ред, **в който самата смърт е останала в миналото**. (В противен случай възкресението просто би се превърнало в прераждане, в безкраен цикъл на смърт и прераждане.) Но това ще означава съвсем нов вид живот, за който засега можем само да гадаем. Сегашните ни тела се разлагат през цялото време; много е трудно да си представим на какво би приличало едно неразлагащо се тяло. (Павел се сблъсква със същия въпрос в 1 Кор. 15.) По същия начин няма да има нужда от размножаване на вида, а оттам и от сексуална активност. Отново, за повечето хора е много трудно да си представят свят без сексуални отношения, но това вероятно има предвид Исус, когато казва, че възкръсналите хора ще бъдат "като ангели". (Ако роптаете, че това прави Бога веселяк, спомнете си какво е казал К. С. Луис: **да питате дали ще има сексуална активност в бъдещия свят е като детето, което, след като му казали, че сексът е най-голямото удоволствие, познато на хората, предположило, че хората ядат шоколад по същото време.**)

В частност, **трето**, това, което липсвало на садукееите, било **всякакво истинско занимание със смисъла на Библията** и всякакво реално осъзнаване на това **колко велик и могъщ е Богът-Създател**. Те твърдели, че се основават на книгите на Мойсей (първите пет книги на Библията), но били пропуснали **истинската същност на цялото нещо**. Богът на Израил е бил и е Създателят на света, който се задоволява да се описва като Богът на Абрахам, Исаак и Яков, въпреки че те са починали отдавна. Той все още ги държи в живота и един ден те ще бъдат възкресени заедно с всички Божии хора, минали, настоящи и бъдещи, за да се радват на новия свят, който Бог ще създаде.

Чудесното в тази вяра, както са знаели и фарисеите, и садукееите е, **че хората, които вярват в нея, стават по-подготвени да работят за Бога в настоящето**, по-нетърпеливи да видят как Божиите обещания за справедливост, мир и нов живот започват да се осъществяват в днешния свят. Революцията, за която Исус намекна в дискусиата за плащането на данък на кесаря, **била революцията на Божието царство**, в която всички царства на света, които разчитат на силата на смъртта, за да се задържат, **ще бъдат пометени** от безсмъртния живот и сила на Божиата нова епоха.

Матей 22:34-46 - Най-голямата заповед и Господът на Давид

„34 Когато фарисеите чуха, че Исус е накарал садукееите да млъкнат, те се събраха в група.

35 Един от тях, адвокат, за да Го затрудни, Му зададе въпроса:

36 "Учителю", каза той, "коя е най-важната заповед в закона?"

37 Исус отговори: „Да обичаш Господа, твоя Бог с цялото си сърце, с целия си живот и с цялата си сила.“

38 Това е първата заповед и тя е тази, която наистина има значение.

39 Втора заповед е подобна и тя е следната: „Да обичаш ближния си, като себе си.“

40 Целият закон се състои от обяснения и коментари на тези две заповеди - и това се отнася и за пророците.

41 Когато фарисеите се бяха събрали там, Исус ги попита:

42 "Какво е вашето мнение за Месията? Чий син е Той?" " На Давид" - Му казаха те.

43 Исус им каза: "Тогава как Давид (говорейки чрез духа) Го нарича "Господ", когато казва:

„Каза Господ на моя Господ:

Седни тук от дясната Ми страна,

докато не положи враговете Ти

под краката Ти?"

45 "Ако Давид Го нарича "Господ", как може да му е син?"

46 Никой не беше в състояние да му отговори нито дума. От този ден нататък никой не смееше да Му задава въпроси.“ (мой превод)

Гледах по телевизията тенис мач между двама от най-добрите играчи на играта. И двамата играха добре, но към края, единият от тях сякаш се издигна до нови висоти. Мачът завърши с два зашеметяващи гейма, **в които победителят не само направи всичко правилно, но и превъзходно**. Първо, опонентът му сервираше и всяко негово подаване беше посрещано с ретур (*върщащ удар. Д.Пр.*), който печелеше точката. След това, когато дойде неговият ред да сервира, **всяко негово подаване беше чист ас** (*директно спечелена точка. Д.Пр.*). Гейм, сет и мач.

Ето как трябва да ни въздейства краят на Матей 22. Отговорът, който противниците не можеха да

поставят под въпрос, беше последван от въпрос, на който те не можеха да отговорят. Коя е най-голямата заповед, попитаха те? Отговорът на Исус е толкова традиционен, че никой не би могъл да го оспори и толкова дълбоко търсещ, че всеки друг би бил предизвикан от него. След това дойде ред на Исус: Месията син на Давид ли е, или е Господ на Давид - **или може би и двете**? Никога преди не бяха им задавали този въпрос и със сигурност те не знаеха отговора, **въпреки че Той стоеше пред тях в плът и кръв**.

Следващите случаи, в които Исус ще се срещне с противниците си, ще бъдат в Гетсиманската градина, когато Го **арестуват**, в Съвета на Синедриона, когато Го **обвиняват**, и на кръста, когато **Му се подиграват**.

Но всеки път **те ще знаят**, **Той ще знае** и **ние като читатели на Матей ще знаем**, **че Той знае отговорите на тези въпроси**, **а те - не**. Той също така знае, а Матей иска и ние да знаем, **че Неговият арест, съд и разпятие са именно начинът**, **по който Исус изпълнява двете велики заповеди**, и начинът, по който Той се възкачва на трона и като Давидов син, истинският цар на Израел, и като Давидов Господар, Давидов Господ. Така, като Божий Син, в още по-пълнен смисъл, Той дошъл да спаси Своя народ. **Ако не сме готови да видим тези въпроси в тази светлина**, ще **останем повърхностни** в разбирането си за тях.

Матей 23:1-12 - Предупреждения срещу книжници и фарисеи

„1 Тогава Исус говори на народа и на учениците Си:

2 Той каза: "Книжниците и фарисеите седят на седалището на Моисей.

*3 Така че, трябва да правите всичко, което **ви кажат**, и да го спазвате, **но не правете онова, което те правят**. Виждате, че те говорят, но не правят.*

4 Свързват тежки вързопи, които са трудни за носене, и ги стоварват на раменете на хората - но самите те не са готови да си мръднат и пръста, за да ги поместят!

5 Всичко, което те правят, е за показ, за да бъде видно от хората. Да, те правят големи молитвените си кутии, и дълги - молитвените си кичури,

6 и те обичат главните места на вечерите, главните места в синагогите,

7 поздравите на пазарите и хората да ги наричат "учител" (равин).

8 Не трябва да ви наричат "учител". Вие имате един учител и всички сте едно семейство.

9 И не трябва да наричате никого "отец" на земята, защото имате един Отец на небето.

10 Нито пък трябва да се наричате "учител", защото имате един учител – Месията.

11 Най-големият между вас, трябва да бъде ваш слуга.

12 Хората, които се правят велики, ще бъдат понижени; а тези, които се понижават, ще станат велики.“ (мой превод)

Човекът в магазина за къмпинг беше добър в работата си. „Това е видът палатка, от който ще се нуждаете“ - каза той. "Ще издържи при всякакви метеорологични условия, има достатъчно място за целия ви багаж и се монтира лесно".

С благодарност я добавих към купчината карти, чорапи и непромокаеми дрехи. След това дойде време за ботушите.

„Тези са най-добрите, които има“ - каза той. „Солидна подметка, надеждни горни части, опора за глезените, да вървите през кал или трева, или камъчета, или твърда скала. Точно за тази работа.“

Съгласих се. След това стигнахме до оборудването за готвене. Отново знаеше точно от какво имам нужда: печка, гориво, кутии за съхранение. същото беше и със самата храна: пакети с трайни, но питателни храни и напитки. Щеше да ми се наложи да си набавям вода ежедневно (или да пълня бутилките от планинските потоци), но тук имаше няколко бутилки за начало.

След това беше спален чувал, след това, нещо да гори, за да държи далече насекомите, след това беше фенерче и аптечка за първа помощ. И така нататък.

Накрая беше раницата. „Тази трябва да е достатъчно голяма“ - каза той, вдигайки една просто огромна раница. „Освен това е водоустойчива и, да, тази стои добре на раменете.“

Докато плащах сметката, асистентът му любезно и внимателно постави всички предмети в самата раница. Тя лежеше приканващо на плота до касата, **пълна с новия ми ваканционен начин на живот**.

Опитах се небрежно да я вдигна и да го преметна на гърба си, сякаш правех такива неща всеки ден. Неудобен момент. Размислих и се обърнах, отдалечих се от гишето, свих малко колене, за да стигна до правилното ниво, и се запътих назад към огромния пакет. Асистентът ми помогна да вмъкна ръцете си в ремъците. Изправих коленете си и се усмихнах смело, **чудейки се дали ще успея да изляза от магазина, камо ли да измина стотина километра през планините**.

"А вие, какъв е видът на ваканциите, които имате?" - попитах опитния продавач. „**О, аз просто ходя на**

море“ - каза той." **Имам болки в гърба. Не мога да нося такива неща.**“

Докато стигнах до края на улицата, вече си мислех за книжниците и фарисеите. С тази глава започваме последния от петте големи блока на учението, които Матей е изградил като гръбнак (така да се каже) на своето Евангелие. **Проповедта на планината е първа в глави 5-7. След това в глава 10 се появява упълномощаването на учениците. След това притчите за Царството в глава 13. След това материалът за това как да живеем като общност в подчинение на учението на Исус в глава 18. И сега още един дълъг, заключителен блок от учение, балансиращ Проповедта на планината; глави 23-25**, гледащи напред към бъдещето и предупреждаващи за това, което предстои да се случи.

Във всичко това, казва Матей, ние трябва да гледаме на Исус като на Мойсей, само че в по-голяма степен. Мойсей (както вярват) е дал на хората петте книги на закона; **Исус им дава петте книги на Новия завет, новите отношения между Бога и света.** Мойсей преведе народа през пустинята и го доведе до момента, в който народа беше готов да премине Йордан и да отиде в обещаната земя. Исус води народа си през пустинята до мястото, където ще го преведе през самата смърт и ще го въведе в новия свят, който Бог ще създаде. Само че, за разлика от Мойсей, Той няма да остане от тази страна на реката, оставяйки някой друг да преведе хората. Той ще продължи напред, подобно на своя съименник Исус Навин, и сам ще ги поведе към новия свят.

И сега Той се оказва заобиколен от хора, които разказват на своите сънародници-евреи за тежките товари, които трябва да носят на гърба си по време на пътуването, **но които никога не са мечтали да носят такива неща.** Правните експерти, които винаги говорят за Мойсей: Мойсей е казал това, Мойсей е казал онова, прави това, не прави онова, внимавай за тази опасност, не забравяй да правиш това всеки ден и така нататък и така нататък. От една гледна точка това изглежда като чудесна преданост, щедро внимание към детайлите на заповедите, които Бог е дал на Израел. Но от друга гледна точка това прилича на продавач, който разказва на туриста за всички неща, които трябва да носи, **но сам никога не се решава да се разходи с тежката раница.** Обвинението на Исус срещу книжниците и фарисеите, което се натрупва в тази глава като унищожителен каталог от обвинения, **не е**, че те са сгрешили, като са обърнали внимание на Мойсей. Матей през цялото време ясно показва (напр. 5:17-19), **че Мойсеевият закон, Тората, е добър и е даден от Бога. Той наистина трябва да се спазва.** Но това, **което наистина има значение в него, както казва в 22:37-39**, са големите централни въпроси - **да обичаш Бога и да обичаш ближния си, което означава справедливост, милост и вяност (23:23).** Когато ставаше въпрос за книжниците и фарисеите, Той заяви, че правните експерти, които са толкова добри в това **да казват** на другите хора какво да правят, **никога не са си мръднали пръста, за да преместят** наистина тежките товари.

Вместо това те се концентрирали **върху външното представяне.** Големите калъфи за молитви (известни като "филактерии", кожени ленти и калъфи с молитви, носени на ръката и на главата) **можели лесно да бъдат забелязани от другите и да бъдат отбелязани като знак за благочестие.** Дългите молитвени пискюли в четирите ъгъла на връхната дреха отново показвали колко съвестен е този, който ги носи, за да бъде смятан за такъв. Почетни титли, почетни места: цялата слава, която едно малко общество може да си позволи. **Исус хвърля всичко това на вятъра.** Той показва, че те не са разбрали за какво говори Мойсей.

Поколения проповедници са използвали този пасаж, за да критикуват църковните лидери, които обичат да се обличат и да се показват на публични места. Но не бива да забравяме, че книжниците и фарисеите **не са били** просто това, което бихме нарекли "религиозни" лидери. **Те са били също толкова, колкото и това, което бихме нарекли социални и политически лидери, или поне лидери на популярни партии и групи за натиск.**

Какви са днешните им еквиваленти? Някои от тях могат да бъдат лидерите, избрани или неизбрани, в нашите общества, които се изявяват по медиите, радват се на статута си на "знаменитости", правят големи изявления за обществените ценности, които използват положението си, за да печелят влияние за семействата и приятелите си, **и които позволяват на личните им интереси тайно да определят обществената политика на страната.** Преди като християни да се отдадем на вътрешна полемика срещу други членове на собственото ни семейство, **нека да сме наясно, че проблемът, който Исус идентифицира, не е ограничен до църквите, а преминава през повечето съвременни общества от горе до долу.**

Тогава, когато изясним това, разбира се, има няколко урока, които всяка църква и християнска група трябва да научи. Не става въпрос само за титлите, които използваме за нашите учители и лидери. Новият завет ни дава разнообразни такива (напр. Ефесяни4:11). Става дума **за отношението**, което ги съпътства и което може да бъде също толкова лошо, когато хората избягват официалните титли, колкото и когато ги използват. **Това, което има значение, е огромният и смиряващ принцип на стихове 11 и 12.**

Когато погледнем тези стихове, осъзнаваме, не за първи или последен път, че наистина сме призвани да следваме самия Исус, който отправя тези избличения не от голяма или помпозна височина, а по пътя към кръста. Той е видял, че по пътя, който Той и истинските Му последователи трябва да извървят,

няма да има място за тежък багаж. Той вече беше обещал, че товарът му е лек и бремето му е леко **и че хората, които носят тежки товари, трябва да вземат Неговите, вместо техните** товари (11:28-30). Сега Той бил на път да поеме най-тежкия товар от всички, така че на юдейския народ никога повече да не му се налага да бъде обременяван с него.

Матей 23:13-22 - Осъждане на книжниците и фарисеите -1

„13 Исус продължава: "Горко на вас, книжници и фарисеи, лицемери! Вие заключвате небесното царство пред очите на хората. Самите вие не влизате и спирате други хора, които биха могли да влязат, да го направят.

14 Горко на вас, книжници и фарисеи, лицемери, защото изпояждате домовете на вдовиците, дори когато за показ дълго се молите, затова ще приемете по-голямо осъждане.

15 Горко на вас, книжници и фарисеи, лицемери! Вие прекосявате море и земя, за да накарате един-единствен езичник да приеме юдаизма, а когато това се случи, превръщате новопокръстения в два пъти по-голямо дете на Геена, отколкото сте самите вие.

16 Горко на вас, слепи водачи! Ето какво казвате: "Ако някой се закълне в Храма, това е нищо; но ако някой се закълне в златото в Храма, клетвата е валидна".

17 Как безумни и слепи можете да станете! Кое е по-велико - златото или Храмът, който прави златото свято?

18 А вие казвате: "Ако някой се закълне в олтара, това е нищо; но ако някой се закълне в дара му, клетвата е валидна."

19 Как сте слепи! Кое е по-голямо - дарът или олтарът, който прави дара свято?

20 Така че всеки, който се закълне в олтара, се кълне в него и във всичко, което е на него.

21 Който пък се кълне в Храма, се кълне в него и в този, който живее в него.

22 А който се кълне в небето, се кълне в Божия престол и в този, който седи на него". (мой превод)

Веднъж проповядвах в една църква в Америка. Говорих най-вече за начина, по който древните езически богове и богини започват отново да проникват в нашата култура, и как като християни трябва да се научим да разпознаваме коварните начини, по които това се случва.

Стоях и стисках ръце на вратата. Една дама на средна възраст се приближи до мен, изглеждайки възхитена.

„Юпитер Мой“ (Коментар: фраза, означаваща възхищение и удивление. Д.Пр.) - каза тя, - „това беше хубава проповед.“

Изразът на лицето ми я накара да осъзнае какво е казала. Очевидно Юпитер никога не е бил основно божество в Америка, но единствената причина да се позоваваш на името му е, че той някога е бил другаде. Когато Исус заявява, **че небрежните ни думи ще разкрият кои сме в действителност, може би е време да проверим някои неща, които казваме, без дори да се замисляме.**

"Честен кръст, казвам истината и се надявам да умра." "Кълна се в светата Библия." "За моя чест." Чувах ги постоянно, когато бях по-млад. "Кълна се в главите на децата си." "Кълна се в гроба на майка ми." Напоследък ги чувам доста често. Несъмнено всеки може да добави свои. **Защо го правим?**

Дали това е просто несигурност? **Ако не сме сигурни, че думите ни ще имат достатъчна тежест сами по себе си, защо добавяме тези безсмислени добавки?** Дали това е опит да потвърдим истинността на думите си? **Ако е така, това е самоунищожително.** Все едно да се опитате да подпрете с мокра кърпа опасно наклонено дърво. Това, което започва като признак на несигурност или като опит да направим речта си малко по-цветна, без да полагаме усилия за реално мислене, **продължава като навик и накрая се превръща в обикновен шум, който почти не осъзнаваме.** Изказването на Исус за това, че ще бъдем съдени по небрежните си думи, са предупреждение за бъдещата ни отговорност (12:36).

Интересно е да отбележим, че Исус предупреждава, наред с други неща, **да не се кълнем в небето.** Поне в западната култура, а и в западните църкви, изричането на "Небеса!" или друг еквивалент отдавна е приемливо в учтивото общество, докато изричането на "Ад!" не е. Това е по-скоро показател за това доколко сме позволили на социалните обичаи да доминират над нас, отколкото за заповедите на Исус: **Той забранява заклеването в небето,** но никога не споменава за заклеване в ада. (Коментар: А какво да кажем за популярния у нас израз „**Адски хубава**“? Д.Пр.)

Вероятно би предпочел да не правим нито едното, нито другото и това е смисълът на пасажа от Проповедта на планината за клетвата (5:33-37). Всъщност настоящият пасаж отива по-дълбоко от този въпрос и разглежда въпроса за отношението към Храма, което се проявява в решенията на книжниците и фарисеите за това, кои клетви ще се зачитат и кои не.

В общи линии Той ги обвинява, **че са разбрали нещата погрешно**. Те ценят златото повече отколкото ценят Храма и дара - повече над олтара. Те придават по-голяма стойност на предметите, които човешките същества са внесли в Божието присъствие, отколкото на самото Божие присъствие. Но ако златото и даровете означават нещо, **го е защото Храмът и олтарът означават нещо**. И те означават това, което означават, **заради Божието намерение да присъства там**. С други думи, учителите употребяват **напразно Божието име**. Те са виновни за нарушаването на третата заповед. И го прикриват с ловки аргументи за това, какво е важно и какво не.

Всичко това води до това, че въпросните учители два пъти са наречени "слепи" (стихове 16, 19). Те не могат да видят **какво е наистина важно, или по-скоро кой е наистина важен**. Те приличат на човек, който никога не се е научил да чете, който се опитва да разреши спор за съответните достойнства на Шекспир и Гьоте. **С всяко свое изказване те показват, че просто не знаят за какво говорят**.

Другите кратки пасажии в началото на този раздел поставят в центъра на вниманието това, което се случва с други хора в резултат на дейността на книжниците и фарисеите. Техните сложни правни системи ги карат не само **да посветят собствения си живот на подробности, които нямат нищо общо с истинската цел на закона**, но и да направят невъзможно за сериозните търсачи на истината или на Бога да намерят пътя. А когато полагат всички усилия, за да намерят неевреи, които проявяват интерес към техния начин на живот, те им налагат такива тежести, че те са в по-лошо положение, отколкото, ако изобщо не бяха чували за юдаизма.

Важно е на този етап да кажем нещо за това, кои са тези хора, които Исус атакува в тези пасажии. Понякога чуваме да се казва, че тези хора са "евреите". Вярно е, че Евангелието на Матей и не на последно място, тази глава, понякога се използва като оръжие в антиеврейската или дори антисемитската пропаганда. **Но това е явна злоупотреба с този текст**. В дните на Исус и до наши дни **огромното мнозинство от евреите не са били, грубо казано, нито книжници, нито фарисеи**.

Вярно е, че законите и разпоредбите на фарисеите са разработени **след 70 г.** от равините, които стават доминиращ фактор в юдаизма и остават такива и до днес. Но критиките на Исус бяха насочени предимно срещу онези учители от Неговото време, които според Него, водели Израел в заблуда, **карайки го да гледа в погрешна посока, точно в момента, в който беше дошъл часът на Израел и всъщност - неговият Месия**. Основната причина, поради която Той си прави труда да ги осъди толкова подробно, е, че те отвлечат вниманието в решаващия момент. Техните конкретни недостатъци са просто допълнително доказателство, че те всъщност не са истинските водачи, от които Израел се нуждае в този съдбовен момент от своята история. *(Коментар: Айницайн казал, че има 3 вида помощници. Едните са глупави и мързеливи - те са най-безопасни. Другите са глупави, но са старателни и работливи - и те са най-опасни, защото всичко свършено от тях трябва да се преправя. Третите са способни и работливи – но те се срещат най-рядко. Д.Пр.)*

Също така някои предполагат, че Исус, за когото мислим, че е мил и любящ, никога не би могъл да осъди някого, най-малко пък своите съграждани юдеи, с такива остри думи. Понякога се изказва предположението, че тези изказвания принадлежат на по-късна епоха, когато се появяват разделения между "официалното" християнство и юдаизма. **Но това е ненужно**. През цялата си обществена кариера Исус е бил наясно с ожесточената опозиция на части в юдаизма, които са имали съперничаещи си планове. **Настоящата глава всъщност се състои от тържествено, почти ритуално изобличаване на тези хора за тяхната куха набожност и погрешно учение**.

Всеки, който обаче смята, че тези недостатъци са били или са ограничени до една религия, култура или група, **трябва да погледне към собственото си общество и (уви) към собствената си църква и да се замисли**. Има какво да научим от историческа гледна точка от изучаването на тези изказвания. Но има и много неща, които трябва да вземем на сериозно, когато погледнем наоколо към днешните водачи и лидери и се запитаеме какво може да им е казал Исус.

Матей 23:23-33 - Осъждане на книжниците и фарисеите - 2

„23 Исус продължи: "Горко на вас, книжници и фарисеи, лицемери! Вие давате десятък от мента, копър и кимион, а пренебрегвате сериозните въпроси на закона, като справедливост, милосърдие и лоялност. Вие трябваше да вършите тези неща, без да пренебрегвате другите.

24 Вие сте слепи водачи! Прецеждате комара, но гълтате камила!

25 Горко на вас, книжници и фарисеи, лицемери! Отвън търкате чашата и блюдото, а отвътре е пълно с изнудване и морално разточителство.

26 Слепи фарисеи, първо направете вътрешността на чашата чиста, тогава и външността ще бъде чиста.

27 Горко на вас, книжници и фарисеи, лицемери! Вие приличате на варосани гробници, които отвън

изглеждат много хубави, но отвътре са пълни с кости на мъртъвци и с всякаква нечистота.

28 Такива сте и вие: отвън изглеждате добродетелни и спазвате закона, но отвътре сте пълни с лицемерие и беззаконие.

29 Горко на вас, книжници и фарисеи, лицемери! Вие строите гробници на пророците и украсявате паметниците на праведните,

30 и казвате: "Ако бяхме живели във времето на нашите предци, нямаше да се съгласим с тях да убиват пророците."

31 Така вие свидетелствате срещу себе си, че сте деца на хората, които са убивали пророците!

32 Но тогава, продължавайте: довършете делото, което са започнали вашите предци!

33 Вие сте змии, змийско гнездо, как можете да избегнете съда на Геена?" (мой превод)

Пристигнахме във вилата малко преди да се стъмни. Беше прекрасен слънчев ден и сега светлината се губеше през високите дървета в далечния край на градината. На тази светлина вилата изглеждала като сън. На сламения ѝ покрив седеше кос. От комина се издигаше струйка дим, която издаваше слабия мирис на огън на дърва. От стария оловен прозорец блещукаше светлина. Старите каменни стени светеха в розовата вечерна светлина.

Влязохме вътре. Шокът беше почти непоносим. Подът беше покрит със стари вестници. Това, което беше останало от килима, беше мръсно и мишките очевидно го бяха изгризали. Две от вратите се люлееха, а пантите им бяха наполовина счупени. Бутилките с мляко, пълни с гранясало твърдо мляко, стояха недокоснати до вратата на кухнята. Откъм задната част на кухнята се чуваше шум от капене, тъй като една тръба се беше спукала, и така и не беше поправена. Светлината, която се промъкваше през прозореца, беше от една гола крушка, окачена в средата на предната стая. А дървата, които горяха в камината, не бяха купчина трупи, отрязани от старо дърво, а счупени крака на столове, които бяха нарязани за дърва. Това беше човешка трагедия, но отвън никога нямаше да разберем.

В сънят, казват психиатрите, къщата представлява вас самите. Може би затова ужасът от това преживяване е бил толкова силен. Ние се идентифицираме с къщите. Подредеността им или може би веселата им разхвърляност отразяват типа хора, които сме. Цветовете им схеми говорят за вкуса на собственика. Цялото им "усещане" и вкус предават настроението на хората, които са живели там. "Къщите живеят и умират", пише Т. С. Елиът в "Четири квартета", а когато умират, често те умират първо отвътре. В центъра на обвинението на Исус срещу фарисеите от неговото време е, че те са като тази тъжна и ужасна къща. Външно те били добре. Онези, които минавали покрай тях на улицата, били впечатлени. Онези, които виждали стриктното им спазване на закона, ги смятали за добродетелни, за отлични евреи, за хора, от които Бог със сигурност е доволен.

Но влезте през входната врата и вижте какво ще откриете. Изнудване и морално разколебаване - казва Исус (стих 25); втората фраза буквално означава "слабост на волята", "самоугаждане". Това е терминът, който философите използвали, когато се сблъскали с главоблъсканицата на хора, които знаели какво трябва да правят, но не успявали да го направят. За книжниците и фарисеите това е било още по-лошо. Те знаели какво да правят, защото това е било в Божия закон. Самите те били учители на този закон, но въпреки това не го изпълнявали.

Може би е необходимо да кажем, че от всички наши сведения за еврейските учители от първи век знаем, че е имало много такива, които не биха се вписали в това описание. Св. апостол Павел е бил водещ фарисей и по собствените му думи (когато не е имал какво да спечели от това) е бил много успешен (Фил. 3:4-6). Имало е велики водачи като Гамалиил, когото Лука явно смята за прекрасен учител (Деян. 5:33-39). Имало е благородни мъдrecи като равин Акива, който е продължил да се моли с молитвата Шема ("Слушай, Израилу: Йехова, Бог наш, Йехова е един"), докато римляните са го измъчвали до смърт през 135 г. от н.е. В тази традиция е имало светци, разбира се.

Но имаме всички основания да предполагаме, че е имало много такива, вероятно мнозинството, които са се съгласявали с това, или по-точно с политическата програма, която фарисеите са приели. Те харесвали идеята да бъдат стриктни по отношение на Тората, защото това отговаряло на техните националистически амбиции. Но когато се стигнало до същинската духовна и морална борба за това вътрешността на къщата да съответства на външната, те дори не биха започнали.

Още веднъж, цялата тази атака срещу фарисеите има смисъл само в рамките на по-голямата картина, която Матей рисува. Исус е на път да осъществи истинското обновяване на завета (вж. 26:28), което цялото засилване на Тората от страна на фарисеите не може да постигне. Той е на път да привлече върху себе си силата на цялата нечестивост на света, включително и нечестивостите, които осъжда в тази глава и на други места; да поеме цялата им сила върху Себе си и така да я изтощи. Следователно би било лоша грешка да се чете глава като тази само като морално изобличение. Още по-лошо би било да я четем като

морално изобличение на някой друг. Това е наполовина път към извършване на самата грешка, която се атакува.

При това не бива да пропускаме бележката, която се появява в края и насочва към това, което ще последва. Исус вижда, че настоящите самозвани учители на закона се вписват точно в модела на предишните поколения: убиват пророците и истински праведните хора от древността. Макар че те протестират, че не биха направили такова нещо, **от дългогодишната им опозиция срещу Него, Исус знаел, че протестите им са само повърхностни**. Те са истински деца на своите предшественици, които са убивали пророци, и са на път да довършат делото, като предадат на смърт най-великия пророк от всички тях.

Матей 23:34-39 - Осъждането на Йерусалим и неговите водачи

„34 Исус завършва: "Заради всичко това ви изпращам пророци, мъдри и учени хора. Някои от тях ще убие и да ги разпъне на кръст. Някои от тях ще бие в синагогите си. Вие ще ги гоните от град до град.

35 Така цялата праведна кръв, която е пролята на земята, от кръвта на праведния Авел до кръвта на Захария, Варахивия син (убихте го между светилището и олтара) - цялата тази кръв ще дойде върху вас. Казвам ви самата истина: всичко това ще се стовари върху това поколение.

37 Йерусалиме, Йерусалиме, който убиваш пророците и убиваш с камъни тези, които са изпратени при теб! Колко пъти съм копнеел да събера децата ви, както кокошка събира под крилата си потомството си, а вие и Мен не искахте!

38 Но сега вижте тук: вашата къща е изоставена от Бога; тя е развалина.

39 Да, казвам ви: от сега нататък няма да Ме видите повече, докато не кажете: "Добре дошъл в името на Господа!" (мой превод)

За много градски жители, включително и за мен, животът във фермата може да изглежда идиличен. Спомените за кратките посещения на роднини фермери, когато съм бил дете, се съчетават с гледката на мирния селски живот, видяна от колата или влака. Животът в близък контакт със земята, с времето за сеитба и жътва, с животните - това изглежда точно това, което искаме като противоотрова на бетонната джунгла, бясното темпо на живот, индустриалното замърсяване, което е ежедневие за повечето от нас.

Но всеки жител на ферма ще ви каже, че реалността е много по-различна. Фермерството означава непрестанна и упорита работа при трудни условия. И във фермата има точно толкова опасности и рискове, колкото и в града. Пожарът във фермата е истински кошмар. Миризмата на горящо месо е отвратителна. Самите животни имат дълбоко инстинктивно чувство за опасност и страх, и днес има много ферми, в които има кучета и котки, гъски и пилета, както и други дребни или домашни животни, страдат от травми и не знаят защо.

Една от най-ярките илюстрации на Исус се отнася **за кокошката и пилетата, попаднали в пожар в стопанския двор**. В целия животински свят, разбира се, поведението на майките, чиито малки са застрашени, е забележително. **Но в този случай има специално интересен феномен**. Регистрирани са случаи, в които майка кокошка, изправена пред пожар, събира малките си пилета под крилата си, за да ги предпази. **Понякога тя успява**: когато огънят е свършил най-лошото и е угаснал, **може да намерите мъртва кокошка с живи пиленца под крилата ѝ**.

Сега си представете Исус като кокошка, а Неговите сънародници евреи, не на последно място жителите на Йерусалим, като пилета. Какво иска да направи Исус?

За да отговорите на този въпрос, трябва да разберете мрачния и заплашителен параграф, който идва преди последния (23:24-36). Исус вижда натрупването на вина: вината на Израил, който отхвърля пророк след пророк и убива с камъни хората, **които Бог е изпратил, за да ги предупреди за опасността**. Това, разбира се, е подобно на това, което се случва в притчите за нечестивите арендатори и за сватбеното празненство (21:33-46; 22:1-14). **Зад това обаче се крие и вината на целия човешки род**. Исус проследява линията на кръвната вина до убийството на Авел, първата жертва на убийство, убит от брат си Каин в Бит. 4. Какво може да означава това? **Как може всичко това да се стовари върху едно поколение?** И какво предлага да се направи по този въпрос?

Отговорът ни отвежда не към още изобличения, а дълбоко в сърцето на собственото призвание на Исус и библейското разбиране на Матей за това как то функционира. **Ключът към всичко това е начинът, по който в рамките на библейското богословие Израил е призван да представлява останалата част от света пред Бога**. Израил, казва Бог на Мойсей в Синай, трябва да бъде народ от свещеници (Изх. 19:5-6), **специален Божи народ от всички народи**. Но това не било заради самия него. Израил трябвало да бъде Божият специален народ, **за да бъде светлината на народите** (Ис. 42:6; 49:6).

Но ако светът остане непокорен и порочен - както показва, че ще стане - какво ще означава това призвание? Исая отново стига до зашеметяващото пророческо видение, **че Израил, в лицето на Господния слуга, ще понесе в собственото си лице вината и греха на всички други народи**. Тъмнината на целия свят щеше да се спусне върху самия Израил, **за да може Исус да се справи с нея и след това целият свят да получи светлина** (52:13-53:12).

Самият Исус, както и авторите на Евангелието, които размишляват върху неговото постижение, виждат тази картина да се сбъдва в самия него. **Неговото призвание е да привлече към себе си съдбата на Израил, който от своя страна трябва да се превърне във фокусна точка на целия свят** (фактът, че мнозина, включително и много християни, никога не се научават да мислят по този начин, е мярка за това колко далеч сме се отдалечили от един истински библейски светоглед). Светът е провокирал своя Създател, като се е поклонял на идоли и се е държал по разрушителен и самоунищожителен начин. **Израил, призван да донесе Божията светлина на света, вместо това е копирал света. Цялата човешка раса си беше играла с огъня и сега огънят бушуваше неконтролируемо**. Исус, като квачка, **копнеел да събере пилетата под крилата си, да поеме цялата сила на огъня върху себе си и да спаси пилетата от огъня**.

Но те отказали. И огънят, който сега лумваше весело, щеше да продължи, докато поколението, което беше видяло Емануил и беше отхвърлило предложението Му за спасение, не беше погълнато от пламъците му. Това не е начин да се каже, както ранната църква бързо започна да казва, че смъртта на Исус всъщност спасява хората от крайните последици от собствения им избор. Това ще стане по-късно. То е изложение на това, което Исус е копнеел да направи, **и на последствията** от отказа на Израил да Му позволи да го направи.

По-специално, тежестта на присъдата щяла да падне върху Храма. "*Твоят дом е изоставен*": в много пасажии от Стария завет, живият Бог, който е обещал да живее в Храма в Йерусалим, **предупреждава**, че постоянният грях сред Неговия народ ще доведе до оттегляне на Неговото присъствие, **оставяйки Храма пуст и беззащитен срещу вражески нападения**. Това е, което Исус предсказва сега, и следващата глава от книгата ще покаже какво ще означава това.

Последното, скръбно изречение ясно показва, **че Месианските благословии, които Исус копнеел да донесе на Израил, могат да бъдат получени само от онези, които Го приемат с вяра**. "Блажен е онзи, който идва" и до днес е обичайният еврейски начин да се каже "добре дошъл". Смисълът е, че **единственият начин да се възползваме от това, което Исус ще направи, е да изречем с истинско разбиране думите, които тълпите на Палмова неделя са пели, макар и с повърхностна представа за Месията** (21:9).

Това изречение преследва всички следващи разкази за историята на Исус. Дали ние, читателите или слушателите, наистина приветстваме истинския Исус, този, който осъжда злото и след това го поема върху себе си в последния велик акт на любов? **Или предпочитаме, подобно на тълпата няколко дни преди това, да приветстваме "Исус", който се вписва в представите и плановете, които сами сме си изработили?**

Матей 24:1-14 - Началото на родилните мъки

„1 Исус излезе от Храма и се отдалечи. Докато го правеше, учениците Му се приближиха и Му посочиха сградите на Храма.

2 Той им каза: "Да, и виждате ли всичко това? Казвам ви истината: няма да остане нито един камък върху друг. Всички те ще бъдат съборени."

3 Когато седеше на Елеонския хълм, учениците Му дойдоха при Него насаме и казаха: „Кажни ни кога ще се случат тези неща? И какъв ще бъде знакът, че Ти ще се явиш като цар и че краят на века е върху нас?“

4 Исус отговори: "Внимавайте. Не позволявайте на никой да ви измами.

5 Виждате ли, ще се появят неколцина, които ще използват Моето име и ще ви кажат: "Аз съм Месията! Те ще заблудят много хора.

6 Ще чуете за войни, за действителни войни и за слухове за войни; гледайте да не се изплашите. Това трябва да се случи, но това не означава, че краят все още идва.

7 Народи ще въстанат едни срещу други и царства едно срещу друго. Ще има глад и земетресения тук и там.

8 Всичко това е само началото на родилните мъки.

9 Тогава ще ви предадат да бъдете измъчвани и ще ви убият. Ще бъдете мразени от всички народи, заради Моето име.

10 Тогава на неколцина ще им се стори твърде трудно и един друг те ще се предават и ще се намразят.

11 Ще се появят много лъжепророци и те ще измамат много хора.

12 И тъй като беззаконието ще се разраства, мнозина ще открият, че любовта им изстива.

13 Но този, който устои докрай, ще бъде спасен.

14 И това евангелие на царството трябва да бъде обявено на целия свят, за свидетелство на всички народи. Тогава ще дойде краят.“ (мой превод)

Един дъждовен ден през есента отидохме заедно на лекар. Бяхме развълнувани, но и много притеснени. Имахме чувството, че тръгваме по път, за който често бяхме чували, но никога не бяхме вярвали, че самите ние ще вървим по него.

Той ни разказа внимателно за целия процес. Да, първите няколко месеца понякога били трудни. Хората често се чувствали зле, особено сутрин. Имало някои опасности през това време, но обикновено всичко било под контрол. След това настъпва период на доста драматични промени, тъй като новият малък живот в утробата се усеща. Човек трябва да внимава, особено по отношение на диетата и изморителните дейности. И най-накрая, с приближаването на денят, ще се появят различни неща, за които трябва да внимаваме: високо кръвно налягане, различни потенциални рискове за бебето. А самото раждане: е, това беше нещо друго, за което щяхме да поговорим по-подробно, когато наближи момента. Но междувременно задачата ни беше да се грижим, да бъдем търпеливи и да не се притесняваме от някои от странните неща, които щяха да се случат.

Един от най-великите библейски образи за Божието бъдеще, е приближаващото раждане на бебе. Това е време на голяма надежда и нова възможност, а също така, особено преди появата на съвременната медицина, време на голяма опасност и тревога. Медицинската професия може да опише и изучи подробно всеки етап от бременността. Но всяка двойка, и разбира се, особено всяка майка, трябва да се сблъска с тях лично и да ги преживее, въпреки че за някои това е травматично, болезнено и разстройващо време. Библейските писатели се опират свободно на този добре познат опит, за да говорят за новия свят, който Бог възнамерява да роди. И един от върховете знаци на цялата тази библейска тема е **тази глава в Матей и нейните паралели в Марк (глава 13) и Лука (глава 21)**. Това, казва Исус, е само началото на родилните мъки.

Само с подобни образи може да се говори за Божието бъдеще. Ние не разполагаме с точно описание на това бъдеще, а ако разполагаме, нямаше да можем да се справим с него. Това, с което разполагаме, са картини: раждането на бебе, сватбата на царския син, дървото, което пуска нови листа. Бъдещето на Бога ще прилича на всички тези неща и (разбира се) ще се различава от тях.

Що се отнася до Исус, има две основни характеристики на Божието бъдеще. От една страна, това е Неговото собствено призвание и съдба; Той говори за това достатъчно често в последните няколко глави. Той е дошъл в Йерусалим, знаейки, **че продължавайки драматичната си мисия да призове Израил към покаяние, ще ускори враждебността, насилието и собствената си смърт**. И той вярва, че Бог ще го оправдае след смъртта му, **като го възкреси от мъртвите**.

От друга страна, съдбата на Йерусалимския храм е такава. През цялата си публична кариера Исус е правил и казал неща, **които подсказват, че Той, а не Храмът, е истинският център на Божието изцелително и възстановително дело**. Сега Той е направил и казал неща в самия Храм, които са означавали, че цялото място е подложено на съд и **че Той има право да обяви тази присъда**. И когато учениците му посочиха величествените сгради (Храмът беше общопризнат като една от най-красивите забележителности в целия свят), той ги предупреди изрично: **всичко това ще се срути**.

Учениците събират две и две. **Разрушаването на Храма, от една страна, а от друга - оправдаването на всичко, което Исус е казал и направил**. По някакъв начин тези неща се съчетават едно с друго. Ако Исус е бил прав през цялото време, тогава Храмът ще трябва да изчезне. Но как? И кога? Кога светът ще разбере, **че Исус наистина е Божият Месия?**

Ако бяхте римски гражданин, вярващ, че Цезар е законният цар на света, но живееш на известно разстояние от самия Рим, щяхте да копнеете за деня, в който той ще да ви направи държавно посещение. Не само че ще да го видите, но и, което е също толкова важно, всички ваши съседи ще да разберат, че тук наистина е господарят на света.

Голяма част от Римската империя е била гръкоезична; и гръцката дума, която те използвали за такова държавно посещение, такова "явяване" или "присъствие", е *parousia*. Същата дума често се е използвала за описване на това, което се случва, когато бог или богиня правят нещо драматично - например чудо на изцеление - **което се смята, че разкрива тяхната сила и присъствие**. И именно тази дума *parousia* учениците използват в стих 3, когато питат Исус за това, което ще се случи.

Те говорят за три неща. Всяко от тях е важно в започващата сега дълга глава, съдържаща отговора на Исус: **разрушаването на храма, явяването (*parousia*) на Исус или "явяването му като цар" и "краят на века"**. През цялата тази глава ние трябва да се сблъскаме с въпросите: Какво са имали предвид те, какво е

имал предвид Исус, отговаряйки им, какво е разбирал Матей под всичко това - и какво има да ни каже? **Това изисква хладнокръвие и внимателен ум.**

За момента можем да започнем да виждаме за какво е мислел Исус. Учениците са искали да Го видят да управлява, с всичко, което това би означавало, включително разрушаването на Храма и, наистина, настъпването на Божията нова ера. Настоящата епоха щяла да приключи с конвулсии и тогава щяла да се роди новата епоха. Е, Исус казва, че наистина ще има конвулсии. **Ще започнат родилните мъки на новия век под формата на войни, революции, глад и земетресения. Ще настъпят ужасни времена и онези, които го следват, ще бъдат подложени на тежки изпитания.** Много от тях ще се откажат от всичко, тъй като то е твърде изискващо.

Но те **не трябва** да бъдат заблуждавани. Ще се появят нови бъдещи меси, но оправданието на самия Исус - Неговото царско "присъствие" или "явяване" - **няма да бъде нещо от този род**, някой друг да дойде и да поведе бунт. Те трябва да се държат, да запазят нервите си и да останат верни. Между настоящия момент и времето, когато всичко ще бъде разкрито и Йерусалим ще бъде разрушен, добрата новина (евангелието) за Божието царство, която Исус е дошъл да донесе, **ще трябва да се разпространи не само в Израил, както е било досега** (10:5-6; 15:24), но и в целия свят. **Има една задача, която те трябва да изпълнят в този междинен период.**

Всичко това се отнася съвсем конкретно за времето между публичната кариерата на Исус и разрушаването на Храма през 70 г. сл.Хр. В следващите пасажи ние ще видим как се случва това. Но ехото на смисъла продължава да отеква във всяко следващо поколение на християнското ученичество. **Ние също сме призвани да бъдем верни, да се държим и да не се безпокоим.** **Ние също сме призвани да живеем в смутни времена и да издържим докрай.** Ние също ще станем свидетели на разрушаването на ценни и красиви символи. Тогава нашият призив е да се държим за самия Исус, да продължаваме да Му се доверяваме, да вярваме, че Този, който е бил оправдан от Бога през първия век, един ден ще бъде оправдан пред целия свят. **Ние също сме призвани да живеем с родилните мъки на Божия нов век и да вярваме, че в Неговото подходящо време ще се роди новият свят.**

Матей 24:15-28 – Мерзостта, която докарва запустение

„15 "И така, когато видите "мерзостта, която докарва запустение", както казва пророк Даниил (12:11), да стои на свято място (читателят трябва да разбере),

16 тогава онези, които са в Юдея, трябва „да си плюят на петите“ и да избягат в планините.

17 Ако сте на покрива на къщата си, не слизайте в къщата, за да вземете нещата.

18 Ако сте на полето, не се връщайте да вземете наметалото си.

19 През тези дни ще бъде ужасно за бременните и кърмещите жени.

20 Молете се да не е зима, когато трябва да бягате, или пък в съботен ден.

21 Да: тогава ще има такова голямо страдание, каквото никога не е имало от началото на света досега и никога повече няма да има.

22 И ако тези дни не бяха съкратени, никой изобщо нямаше да бъде спасен. Но заради Божиите избраници, тези дни ще бъдат съкратени.

23 Тогава, ако някой ви каже: "Вижте! Ето Месията!" или "Вижте! Ето го!": не им вярвайте.

24 Защото ще се появят фалшиви меси, а също и фалшиви пророци. Те ще предоставят големи знамения и предзнаменования, така че да измамат дори Божиите избраници, ако това е възможно.

25 Запомнете, че ви казвам това предварително!

26 Така че, ако някой ви каже: "Виж! Той е навън в пустинята", не излизайте. Ако ви кажат: "Вижте, той е във вътрешната стая", не им вярвайте.

27 Защото, царственото явяване на Човешкия син ще бъде като мълния, която идва от изток и проблясва на запад.

28 Където е трупът, там ще се съберат лешоядите.“ (мой превод)

В много страни едно от нещата, които децата очакват с нетърпение, е да заминат на летен лагер. Времето е топло, има плуване и разходки с лодка, има стари и нови приятели, има песни около лагерния огън, има спорт, игри и представления. Всички, поне на теория, си прекарват чудесно.

Една от игрите, които се играят в някои лагери, е "издирване на водача". Двама или трима възрастни от организационния екип се преобличат маскировъчно, така че да са напълно неразпознаваеми, и отиват в местния град. След това в града се вкарват децата, които трябва да обиколят града и да видят дали могат да открият скритите лидери.

Това, разбира се, означава те да разгледат много хора, които изобщо не са маскирани, а са просто с

нормалните си същности. Има много грешни предположения. В крайна сметка ги намират и изведнъж им се струва очевидно: разбира се, че това е тя! Да, разбира се. разбира се, че е той! Но по онова време изглежда, че маскировката ще ги заблуди завинаги.

Исус предупреждава учениците, че хората ще им казват отново и отново, че Месията е дошъл, и че ако се вгледат, ще го намерят. Те ще се изкушат да погледнат този или онзи водач - някой, който събира последователи в пустинята, друг, който крои планове в тайна стая в задната уличка - и да се запитат дали това наистина не е самият Исус, завърнал се под някаква форма. **Той казва, че това няма да стане така.** Когато истинският Месия - самият той, разбира се, - се разкрие, тогава няма да има въпроси. Неговото "царско явяване" (ragousia отново в стих 27, както и в предишния път) **няма да остави място за съмнение.** няма да се налага да пробиваш с маскировка. **Вие ще знаете.**

Мястото на всичко това е поредицата от събития, които ще доведат до разрушаването на Йерусалим. Матей, подобно на Марк в този момент, знае, че единственият начин, по който може да пише за това, е в кода на библейските образи и че най-подходящият източник е книгата на Даниил.

Даниил е изключително популярна книга през първия век. Исус я използва свободно, както и много негови съвременници. В нея се описва в поредица от истории и сънища, как Божието царство ще възтържествува над царствата на света. В Даниил 2 се говори за камъка, който разбива голямата статуя; разгледахме я, когато четяхме 21:33-46. Глави 3 и 6 разказват за това как Бог избавя верните си от страдания. Глава 7, в центъра на книгата, е за чудовищата, които воюват срещу хората, и за това, как Бог оправдава човешката фигура ("**подобен на човешки син**") и унищожава чудовищата - което всеки еврей от първи век би разпознал, като код за оправдаване на Израил пред езическите народи.

Това са може би най-известните части. Но има и още. В Даниил 12 се предсказва възкресение на всички Божии хора в края на времето. А в глава 9 се говори за нещо богохулно, мерзостно, за някакъв отвратителен предмет, който ще бъде поставен в самия храм. Това, изглежда, ще бъде част от последователността на събития, чрез които Бог ще изкупи истинския си народ, ще изпрати истинския си Месия и ще доведе докрай вековния си план.

Това е доста обемно, за да го задържите в ума си, но Матей **иска да го направите, защото само така можете да започнете да се борите да разберете това, което Исус казва на учениците.** Не забравяйте, че въпросите, които доминират в главата, са: Кога ще бъде разрушен храмът? Кога ще се види, че Исус е Месията? Кога ще завърши настоящата епоха? Отговорът тук е: **погледнете назад към Даниил, който говори за всички тези неща и бъдете нащрек за ужасното време, което идва.**

По-специално, внимавайте за езическото нашествие, което ще завърши с поставяне на богохулни предмети в самия храм. Това почти се случва в рамките на 10 години от времето на самия Исус. **През 40 г. от н.е. римският император Гай Калигула се опитва да постави огромна статуя на себе си в Храма.** Той умишлено искал да направи това, за да подразни и обиди евреите. В крайна сметка той е убит, преди това да се случи; но ако беше продължил, всички събития, описани в Матей 24, можеха да се случат веднага. Всъщност минават още 30 години, преди римските легиони да обкръжат Храма **и в крайна сметка да поставят там богохулните си бойни знамена.** **Това наистина било началото на края на Йерусалим,** краят на световния ред, който Исус и неговите последователи, както и техните предшественици от много поколения, познавали.

Какво трябва да направят последователите на Исус, когато всичко това се случи? **Трябва да излязат и да избягат.** Помислете за това: естествената им склонност като верни евреи би могла да бъде да останат и да се борят, да се присъединят към ново съпротивително движение и, да, да се запишат да се борят за нов Месия. В края на краищата, те дошли в Йерусалим с Исус с надеждата, че там може да се води някаква битка за царството. След няколко глави ще видим един от тях, размахващ меч в тъмнината, предполагайки, че Исус иска те най-сетне да започнат да се бият. Но това изобщо не е това, което Исус има предвид. **Не по този начин Божието царство ще дойде. Не така Той ще бъде оправдан и като истински пророк, и като Месия.**

Те трябва да избягат, защото самият Йерусалим е под Божия съд, а езическите изображения в храма са знакът, че присъдата е на път да бъде обявена. Каквито и други нива на "спасение" да има в Новия завет, те трябва да включват и най-основното и физическото: Когато видят знаменията, те не трябва да се мотаят наоколо, за да събират имуществото си. Те трябва да побързат веднага да се махнат от града, **над който Божията присъда е надвиснала на една нишка.** Това ще бъде време на големи страдания и трудности.

И когато всичко това се случи, няма да има никакво съмнение. Събитието няма да бъде замаскирано. Няма да се налага да гадаете, **за да видите, че Месията е оправдан.** Той няма да стои там лично, като може би ще изглежда като някой друг. Неговото оправдание ще бъде прочетено в знаците на времето. Където е трупът, там ще се съберат лешоядите: древният свят невиници е правел разлика между лешояди и орли и когато орлите на римските знамена са се събирали около Йерусалим, те са изглеждали като хищни птици,

които кръжат над труп в пустинята, идвайки за окончателното убийство.

За пореден път ужасните времена на първи век са отразени **в ужасните времена, през които светът и църквата е трябвало да преминат многократно**. Докато пиша това, осъзнавам, че някои от моите братя и сестри християни днес ще бягат от зли режими, ще бъдат измъчвани и убивани заради вярата си. Те ще бъдат изкушени да следват фалшиви месици, които им предлагат бързи решения. Но пасажът **не се отнася основно за нас днес**. Основното му значение се крие във факта, **че тогава, по времето на Исус и учениците, светът преминава през най-голямото си сътресение, чрез което започва да се ражда Божият нов свят**. Живеенето с този факт и разработването на дългосрочните му последици, са съществени части от християнското ученичество оттогава насам.

Матей 24:29-35 - Пришествието на Човешкия Син

„29 Исус продължи: "Веднага след страданията, които ще донесат тези дни,

*Слънцето ще потъмнее,
и луната няма да дава светлината си;
звездите ще падат от небето,
и небесните сили ще се разклатят.*

30 И тогава ще се яви на небето знакът на Човешкия Син; тогава всички земни племена ще заплачат. Те ще видят "Човешкия Син да идва на небесните облаци" със сила и велика слава.

31 Той ще изпрати Своите пратеници с гръмогласна тръба и те ще съберат Неговите избрани от четирите вятъра, от единия край на небето до другия.

32 Научете скрития смисъл от смокинята. Когато клонката ѝ започне да пониква и да избухват листата ѝ, тогава знайте, че лятото е близо.

33 Така е и с вас: когато видите всички тези неща, ще знаете, че то (пришествието) е близо, пред самите порти.

34 Истината ви казвам: това поколение няма да премине, преди всички тези неща да се случат.

35 Небето и земята ще изчезнат, но думите Ми никога, никога няма да изчезнат.“ (мой превод)

Един мой приятел е композитор. (Това е нещо, което бих искал да бъда и аз, ако нещата се развиваха по друг начин, така че проявявам особен интерес към това, което той прави.) Един ден го наблюдавах, докато работеше върху една творба, която пишеше. Големият лист музикална хартия седеше пред него, с дужина или повече редове, които чакаха да бъдат записано върху тях.

В този момент той пишеше партитурата за кларинета. Вече беше написал с молив цигулките, няколко реда по-долу. Имаше и няколко драсканици, където щяха да бъдат партитурата за месинговите духовите инструменти, някъде между тях. Имаше представа за флейтата и пиколото, а няколко ноти в тяхната партия вече бяха там, за да дадат представа за това, което ще балансира кларинета в дървената духовна секция (кларинет, флейта, обой, саксофон).

Оставих го да го направи и се заех с други неща. Час или два по-късно се срещнахме на кафе и той ми показа страницата. Беше повече или по-малко завършена. За да направи партитура за музика, продължаваща около 15 секунди, той трябваше да прекара няколко часа, за да напише последователно една по една отделните партитури за всеки инструмент. **Те щяха да се чуят заедно, но трябваше (разбира се) да бъдат написани поотделно.**

Сега си представете този процес в обратен ред. Слушайте кратко музикално произведение. То свършва за няколко секунди. Но сега идете при оркестъра и помолете отделните инструментите да изсвирят партитурите си си една след друга. От момента, в който пиколото започне, до момента, в който контрабасът завърши, може да минат няколко минути. Това, което по същество е едно кратко музикално произведение, може да се разгърне за доста време.

Четенето на раздела, който е пред нас, **изисква такъв вид въображение**. Често в Библията има пасажи, в които няколко неща са се събрали в един кратък, стегнат акорд или музикална последователност. **Но за да ги разберем, трябва да ги разгложим** и да им позволим **да бъдат чути** едно след друго. Особено когато става дума за пророчества, библейските автори често говорят за нещо, което звучи така, сякаш е едно събитие, но за което **те са знаели, че може да бъде, а ние знаем, че всъщност това нещо е било**, поредица от събития, едно след друго.

Мелодията, която звучи в този пасаж, се нарича **"пришествието на Човешкия Син"**. В някои части на днешната църква това е почти единствената мелодия, която се пее, и аз съм загрижен, че тези църкви обикновено я пеят в грешна тоналност. Оркестрацията е богата и плътна. Тя се нуждае от разглеждане късче по късче.

Ето късчето от пророк Исаия. "*Слънцето ще потъмнее, луната няма да свети, звездите ще падат от небето и небесните сили ще се разклатят*". Какво означава това?

За Исаия и за онези, които са го чели през първия век, единственото нещо, **което не то означава, е нещо, свързано с действителните слънце, луна и звезди в небето**. Това би било съвсем различна мелодия. Този език е бил добре познат, редовно кодиран за говорене за това, **което бихме нарекли огромни социални и политически сътресения**. Когато казваме, че империите "падат" или че царствата "се издигат", обикновено не си представяме някакво реално физическо движение надолу или нагоре. Матей иска да разберем, **че времето на идването на Човешкия Син ще бъде време, когато целият свят ще изглежда в смут**.

Но какво всъщност ще бъде това "пришествие"? В какво ще се състои "царственото явяване" на Исус? Матей ни връща към пророк Даниил отново, в съответствие с голяма част от учението на Исус, и този път към решаващия пасаж в 7:13 (стих 30 в настоящия пасаж). Той казва, че те ще видят "*Човешкия Син да идва на небесните облаци*". В Даниил това със сигурност се отнася не за движение надолу на тази странна човешка фигура, а за движение нагоре. **От гледната точка на небесния свят**, Човешкият Син "идва" т.е. той идва от земята на небето. Неговото "идване" в този смисъл не е "завръщане" на земята след престой на небето. **Това е Неговото възнесение, Неговото оправдание**, нещо, което показва, че страданията му не са били напразни.

Тогава кое е онова нещо, което ще докаже, че Исус е оправдан от Бога? **Три неща**.

Първо, Неговото възкресение и възнесение. Тези велики, драматични, разтърсващи събития **ще преобърнат** присъдите на юдейския съд и на езическите палачи. Те ще покажат, че Той наистина е "Човешкият Син", който е пострадал от ръцете на „зверове“ или „чудовища“ – към които сега, изглежда, са включени Храмът и тези, които го ръководят! - и въпреки всичко, **после е било обявено от Бога, че Той е Неговият истински говорител**.

Второ, разрушаването на Храма. Исус, говорейки като пророк, е предсказал, че той ще рухне, не като произволно упражняване на пророческите си способности, **а защото Храмът е станал символ на всичко, което не е наред с Израил по негово време**. И е предсказал ужасното страдание, което ще го предшества. Ето защо в стих 25 той подчертава факта, че им е казал за това предварително. Те трябва да вярват, че Той е истински пророк. Те не трябва да се подвеждат по странните неща, които другите могат да направят, за да ги заблудят. **И когато Храмът най-накрая падне, това ще бъде знакът, че Той е говорил истината**. Това ще бъде истинското му оправдание. Неговото издигане над света и над Храма ще бъде написано с големи букви на страниците на историята; или, както биха се изразили те, ще видят „*знакът на Човешкия Син*“ на небето (стих 30).

Трето, новината за Неговата победа ще се разпространи бързо по целия свят. Това, което хората ще видят, ще бъдат странни пратеници, които сами или на малки групи ще обикалят от страна в страна **и ще разказват на хората, че наскоро изпълненото еврейско пророчество е било оправдано от Бога, че Христос е Месията и Господарят на света**. Но това е само повърхностното събитие. По-дълбокото измерение на тези събития е, **че единственият истински Бог обявява на цялото си творение, че Исус е определеният от Него Господар на света**. Или, както биха се изразили те, "Той ще изпрати Своите пратеници" (или "ангели"), "и ще събере Своите избраници от четирите ветрове, от единия край на небето до другия". Ако искаме да разберем библейските автори, трябва да се научим отново да четем езика им по техния начин. Всичко това е казано на учениците на Исус, за да знаят кога ще се случат катаклизмите. **Гледайте листата на смокинята** (*Коментар: В древен Израил смокинята е била считана за дървото на спасението. Виж Йоан 1:48-50. Д.Пр.*) и ще разберете, че е почти лято. Гледайте за тези събития и ще разберете, че голямото събитие, разрушаването

на Храма и пълното оправдание на Исус, са съвсем близо до ъгъла. И бъдете сигурни в това, казва Исус (а Матей иска да подчертае това): то ще се случи в рамките на едно поколение.

Това е изключително важна причина, поради която всичко, казано досега в пасажа, трябва да се възприема като отнасящо се до разрушаването на Йерусалим и събитията около него. **Едва когато оценим колко значим е бил този момент за всичко, което Исус е казал и направил, ще разберем какво е представлявал самият Исус**.

Но не забравяйте композитора и музиката. В дългосрочните Божии намерения ние, които четем пасажи като този, много векове по-късно, можем да открием, **че това, което е било казано като едно изказване**, едно кратко музикално произведение, **може да бъде изсвирено като низ от отделни части, една след друга**. Не виждам причина, поради която, след като сме напълно наясно с първоначалния смисъл, да не видим в тази глава от Евангелието на Матей указание за други събития, за времето, което все още очакваме, когато Бог ще завърши започнатото през първи век и ще доведе целия създаден ред, както Павел обещава в Римляни 8, за да споделим свободата на славата на Божиите деца. **Като гледаме назад към първи**

век, трябва да гледаме и към все още обещаното от Бога бъдеще и да Му благодарим, че Исус вече се е възцарил като Господ на цялото време и история.

Матей 24:36-44 - Неочакваното идване

„36 Исус продължи: "Никой не знае в кой ден или час ще се случи това. Ангелите в небето не го знаят, нито пък Синът; само Отец знае.

37 Виждате ли, царското явяване на Човешкия Син ще бъде, като в дните на Ной.

38 "Какво означава това? Ами, в онези дни, преди потопа, те ядяха и пиеха, женеха се и даваха деца в брак, чак до денят, в който Ной влезе в ковчега.

39 Те не знаеха за това, докато потопа не дойде и ги помете всичките. Така ще бъде и при царското явяване на Човешкия Син.

40 В онзи ден двама души ще работят на полето. Единият ще бъде взет, а другият ще бъде оставен.

41 И ще има две жени, които ще мелят царевича в мелницата. Едната ще бъде взета, а другата ще бъде оставена.

42 Затова бъдете нащрек! Не знаете в кой ден ще дойде вашият Господ.

43 Но имайте предвид следното: ако стопанинът на дома знаеше по кое време на нощта ще дойде крадецът, щеше да остане буден и нямаше да позволи да проникнат в къщата му.

44 Така че и вие трябва да сте готови! Човешкият Син идва във време, което не очаквате.“ (мой превод)

Беше хубав съботен следобед в разгара на лятото. Семейството, част от което беше в отпуск от работа, си почиваше в къщата и градината. Навсякъде бяха разхвърляни книги и списания, чаши за кафе, вестници и пакети с бисквити. Всичко имаше вид на весела безметежност, каквато едно голямо семейство може да създаде за около час.

Изведнъж на вратата се позвъни. Чудейки се смътно кой приятел би могъл да се обади, отидох да отворя, облечен в съвсем ежедневни дрехи. Навън, за мой ужас, имаше група от около 30 добре облечени посетители. Бяхме се уговорили преди много месеци да дойдат да разгледат къщата заради историческите ѝ връзки. И нито аз, нито семейството бяхме запомнили нещо за това посещение.

Можете да си представите следващите пет минути. Предложих на посетителите да влязат за малко в градината ("за да разгледат добре къщата отвън"), а след това мобилизирах семейството да разчисти всичко. В рамките на няколко минути всичко беше чисто и подредено. Децата се оттеглиха в спалните. Отново отворихме входната врата и посещението продължи.

Можете да подредите една къща за няколко минути, ако се захванете с това. **Но не можете да обърнете посоката на цял един живот, на цяла една култура.** Когато звънецът на вратата се чуе, вече е твърде късно. Ето за какво става дума в този и в следващия пасаж.

За пореден път той е приложен към два различни вида събития, нито едно от които не е било това, което самият Исус е имал предвид (макар някои да смятат, че Матей вече е гледал по-напред). По-добре е да разгледаме първо тях.

От една страна, много читатели виждат тук предупреждение към християните да бъдат готови за второто пришествие на Исус. Очевидно това е в съответствие с тълкуването на по-ранната част на главата, което разглежда "идването" на Човешкия Син **не като негово оправдание, не като негово издигане на небето, а като негово завръщане на земята.** В Деян. 1:1 Сол. 4 и много, много други пасажни ни е обещано, че един ден, когато Бог преобрази целия свят, самият Исус ще заеме централно място. Той ще се "яви" отново, както се изразяват Павел и Йоан (например Кол. 3:4; 1Йоан 3:2). Тъй като никой не знае кога ще се случи това, **жизненоважно е всички християни да бъдат готови през цялото време.**

От друга страна, много други читатели са видели тук предупреждение към християните **да бъдат готови за собствената си смърт.** Каквото и точно да мислим, че ще се случи непосредствено след смъртта - а това е тема, по която благочестивите християни често не са постигали съгласие - очевидно е важно, че по принцип трябва да сме готови за тази голяма стъпка в неизвестното, когато и да ни бъде поискана. Това е една от многото причини, поради които воденето на кратки разговори с Бога чрез редовно поклонение, молитва, четене на Писанията, самоизследване и християнско послушание, **е толкова важно, колкото е.**

Можете да четете пасажа по един от тези начини или по двата. Често Божият глас може да бъде чул в Писанието дори по начин, който първоначалните автори не са си представяли - въпреки че като контролиращ, вие трябва да запазите ясното усещане за това, което те са имали предвид, **в случай че накарате Писанието да "доказва" всякакви неща, които със сигурност то не доказва. Затова е**

жизненоважно да се четете пасажът така, както е бил чул от първата аудитория на Матей. И ето, изглежда, че се връщаме към голямата криза, която щяла да да връхлети Йерусалим и околностите му в момент, който за тях е бил в неизвестното бъдеще - **въпреки че сега ние знаем, че се е случил през 70 г., в кулминацията на войната между Рим и Юдея.** Щяло да се случи нещо, което щяло да опустоши животи, семейства, цели общности: нещо, което било **едновременно ужасно, плашещо събитие и същевременно събитие, което щеше да се разглежда като "идването на Човешкия Син"** или *parousia*, "царското явяване" на самия Исус. И целият пасаж показва какво ще бъде това. Това ще бъде бърза и внезапна поредица от събития, която ще завърши с разрушаването на Йерусалим и Храма.

Съдържанието на този пасаж идва на три етапа:

Първо, никой не знае кога точно ще се случи това; знае се само, че ще бъде в рамките на едно поколение (стих 34).

Второ, животът ще продължи нормално до последната минута. Това е смисълът на паралела с времето на Ной. Докато потопа не дойде, за да помете всичко (дали напомня за Матей 7:26-27?), обикновеният живот продължавал, с нищо необичайно.

Трето, то ще раздели семейства и колегите по средата. "Единият ще бъде взет, а другият ще бъде оставен"; това не означава (както някои предполагат), че единият човек ще бъде "взет" от Бога в някакъв вид свръхестествено спасение, а другият ще бъде "оставен" пред унищожение. **Ако не друго, то е точно обратното:** когато нападателни сили преминават през даден град или село, **те ще "отведат" някои на смърт**, а други ще "оставят" незасегнати.

Резултатът - и това е въпросът, който Исус най-много иска да предаде на учениците си, които до този момент сигурно са били доста озадачени от това накъде отива всичко - **е, че последователите му трябва да останат будни, като хора, които знаят, че рано или късно ще дойдат изненадващи гости, но не знаят точно кога.** Какво означава това в подробности, ще обясни следващият пасаж.

Предупреждението е насочено преди всичко към ситуацията на страшна извънредна ситуация през първи век, **след смъртта и възкресението на Исус и преди да се сбъднат думите му за Храма.** Но те звучат и през следващите векове, та чак до наши дни. Ние също живеем в размирни и опасни времена. Кой знае какво ще се случи следващата седмица, следващата година? От всяка църква и от всеки отделен християнин зависи да отговори на въпроса: готови ли сте? Будни ли сте?

Матей 24:45-51 - Мъдрите и порочните слуги

„45 Исус продължи: "И така, кой ще играе ролята на надежден и разумен слуга, този, когото господарят ще постави над домакинството си, така че да им дава храната навреме?"

46 Това е добра новина за слугата, когото господарят намира да прави точно това, когато си дойде.

47 Това е истина: той ще го назначи за началник на целия си имот.

48 Но ако порочният слуга каже в сърцето си: "Господарят ми се забави",

49 и започне да бие другите слуги, да пирува и да пие с пияниците,

50 господарят на този слуга ще дойде в ден, който той не очаква, и във време, което не знае.

51 И ще го подложи на ужасна смърт, ще го постави заедно с лицемерите, където хората ще плачат и ще скръжат със зъби." (мой превод)

Управляващият директор се връщаше от среща извън града, когато видя позната, но неочаквана гледка. Там, на улицата пред него, завиваше един от камионите на собствената му компания. Какво правеше той тук? Компанията не правеше бизнес с никого в тази част на града. Какво се случваше?

Той взе номера на камиона и по-късно през деня се обади на шофьора. Той си призна. Беше работил „на черно“ - едновременно за друга фирма, докато се предполагаше, че извършва доставки за фирмата, която притежаваше колите. В този смисъл беше лицемер, мошеник, който се преструваше на едно, а всъщност беше друго. Това беше последното му ден, в който работеше за тази компания.

Разбира се, днес в камионите и фургоните се поставят електронни компоненти, които записват всичко, което се случва - скорост, почивки, разход на гориво, каквото се сетите. "Шпионинът в кабината" - с възмущение го наричат шофьорите. Но поне знаят, че няма да им се размине, ако измамват. Няма шанс шефът **внезапно да ги заvari**, когато правят нещо, което не трябва.

Сцената отново се променя, както се е случвало през цялата глава Матей 24 и ще се случи отново в Матей 25. Но основната драма е същата. Този път си представяме стопанин, който заминава по работа и се връща внезапно: дали ще намери работниците да правят това, което трябва, или не? Както вече видяхме няколко пъти, в този свят историята за стопанина и слугите почти сигурно би била разбрана като история за

Бога и Израил. **Бог е възложил на Израел задачи за изпълнение;** когато се върне, каква ще бъде оценката Му за това, **как са ги изпълнили?**

В същото време тук има още един обрат в този сюжет, от гледна точка на Исус, който говори на учениците на Елеонския хълм. Той ще им остави работа, която те трябва да свършат: Евангелието трябва да бъде оповестено на всички народи (24:14). Някои от тях ще имат отговорности в рамките на младата и бореща се християнска общност. Как ще ги изпълнят?

Представените тук възможности са сурови. Слугата, който отговаря за домакинството, има задължения и трябва да ги изпълнява. Ако той си мисли, че господарят му няма да се върне още дълго време, и реши да си поживее, да се позабавлява и (като добавка) да се отнася зле със своите колеги, той ще има сериозни проблеми. Той ще лицемер. Той ще се преструва на едно, а ще бъде друго. И още веднъж познатият и ужасяващ рефрен: такива хора ще се окажат навън, в тъмнината, където хората плачат и скърцат със зъби (8:12; 13:42, 50; 22:13; и, още по-нататък, 25:30).

Разликата между двата вида слуги - този, който бди и прави това, което трябва, и онзи, който забравя за какво става дума и прави обратното - **не е само** разликата между доброто и лошото, между послушанието и непослушанието. **Това е разликата между мъдростта и глупостта.** Това **или/или** ще доминира и в следващата история и си струва да отделим минута, за да забележим откъде идва.

Дълбоко в древната еврейска традиция се намира книгата Притчи. В нея, предимно в кратки изречения, но понякога и в по-обширни картини, намираме множество подробности **за контраста между мъдрия и глупавия човек.** **Разбира се, в крайна сметка мъдрият човек е този, който уважава и почита Бога, а глупавият е този, който Го забравя.** Но тяхната мъдрост и глупост се проявяват по хиляди различни начини в ежедневието, в бизнеса, в дома и селото, в правенето на планове за бъдещето, в начина, по който се отнасят към другите хора, в тяхната честност или нечестност, в трудолюбието или мързела им, в способността им да разпознават и избягват изкушенията за неморалност. Тук Исус се позовава на цялата тази традиция на писане на мъдрости, която продължава да се развива в юдаизма след Стария завет и която се пренася в ранното християнство в книги, **като писмото на Яков.** Видяхме го вече в Матей, в един важен момент: мъдрият строител построи къщата на скала, а глупавият я построи на пясък (7:24-27).

Но сега смисълът на "мъдростта" и "глупостта" **не е** просто в това да можеш да правиш това, което Бог иска, във всяка ситуация. Ако живеят Бог може да почука на вратата по всяко време, **мъдростта означава да бъдем готови по всяко време.** Нещо повече, **след като Исус дойде и донесе Божието царство на света, да бъдеш мъдър или глупав означава да знаеш или да не знаеш кое време е в Божия график.** Мъдростта се състои не на последно място в това **да осъзнаем, че с идването на Исус светът се е преобърнал и че винаги трябва да сме готови да дадем отчет за себе си.**

Разбира се, тези предупреждения се вписват в по-широката картина на Евангелието, в което Исус възплаща Божията любов, която се разпространява свободно към всички и всеки. Разбира се, ние ще се провалим. Разбира се, че ще има моменти, когато ще заспиваме на работа. **Част от това да бъдеш последовател на Исус не е винаги да правим всичко правилно, а подобно на Петър и други бързо да откриваме къде грешим и да предприемаме стъпки, за да го поправим.**

Но наред с приемането на грешниците, което Исус обявява, и готовата прошка, която винаги се предлага, когато се провалим и после се опомним, съществува и трудният и висок призив за бдителност и лоялност. **Не можеш да използваш Божията милост като извинение за своето бездействие** ("Бог ще ми прости; каза един философ, "това е негова работа"). Дори когато не мислим, че сме наблюдавани, **никога не можем да забравяме, че от тези, на които е дадено много, се очаква много.**

Матей 25:1-13 - Разумните и глупавите момичета

„1 Исус продължи: "Тогава, небесното царство ще прилича на десет момичета, които взеха своите фенери и излязоха да посрещнат младоженеца.

2 Пет от тях бяха глупави, а пет - разумни.

3 Глупавите взеха фенерите си, но не взеха със себе си масло.

4 Разумните взеха масло в съдове, заедно с фенерите си.

5 Младоженецът не бързаше да дойде и те всички задремаха и заспаха.

6 По средата на нощта се чу вик: "Ето го младоженецът! Елате да го посрещнете!"

7 Тогава всички момичета станаха и подрязаха фитилите на фенерите си.

8 Глупавите казаха на разумните: "Дайте ни малко от вашето масло! Фенерите ни угасват!"

9 Но разумните отговориха: "Не! Ако го направим, няма да стигне за всички нас заедно! По-добре идете при търговците и си купете малко за себе си."

10 И така, те отидоха да купят масло. Но докато ги нямаше, пристигна младоженецът. Онези,

които бяха готови, влязоха с него при сватбарите и вратата се затвори.

11 По-късно се върнаха и другите момичета. "Господи, Господи!" - казаха те, "отвори ни вратата!"

12 Той каза: „Истината ви казвам, не ви познавам.“

13 Така че, бъдете будни! Вие не знаете нито деня, нито часа.“ (мой превод)

Всички гости бяха пристигнали и бяха седнали. Органът свиреше. Младоженецът и шаферът бяха дошли половин час по-рано. Фотографите чакаха. Всички цветя бяха красиво подредени. Хорът беше репетираше своите химни. **А булката не се виждаше никъде.**

Тъй като в този ден аз трябваше да извършвам службата, излязох от църквата, заобиколих ъгъла и излязох на улицата. Тогава я видях. Колата ѝ беше заседнала в задръстване на няколкостотин метра отук. **В крайна сметка тя и шаферките ѝ бяха решили да се разхождат.** Те слизаха по улицата. Излязох на пътя, облечен в пълните си свещенически одежди, и спрях движението. Колите надуваха клаксоните си. Хората махаха и викаха "на добър час". И започнахме службата с цели 15 минути закъснение.

Всяка култура си има свой начин за празнуване на сватба - и свои рискове да се обърка нещо. Веднъж познавах семейство, в което хората толкова се страхуваха, че колата им може да се повреди по пътя към църквата, **че наеха втора кола, която да се движи зад първата, празна, за всеки случай.** Но в различните култури рисковете ще бъдат различни. В Близкия изток и до днес има най-различни традиционни обичаи за това, което в крайна сметка е един от най-важните преходни моменти в човешкия живот, когато двама души напускат сигурността на своите семейства и публично заявяват, че ще започнат да живеят като ново, различно семейство.

В Близкия изток и до днес има някои места, където обичаите по време на сватба са доста подобни на описаните тук. В съвременния Запад хората обикновено не се женят посред нощ! Но в културата на Близкия изток със сигурност са познати сватбите с факли късно вечерта и изглежда, че процедурата може да има няколко етапа, като младоженецът вероятно ще се забави на по-ранно място, преди да пристигне на самия банкет, за да бъде посрещнат накрая от шаферките.

Толкова за местния колорит на тази история, която иначе може да бъде объркваща за хората, свикнали с други обичаи. Какво още се случва тук? Какво добавя тази притча към многобройните предупреждения, които Исус вече е дал за необходимостта да бъдем готови?

Още по-очевидно от предишната, тази история се корени в еврейската традиция **на противопоставяне на мъдростта и глупостта** - да бъдеш разумен или глупав. Авторът на "Притчи" представя мъдростта и глупостта като две жени и ги описва като викащи към минаващите мъже и предлагащи им съответния си начин на живот. Сега, в тази история, госпожа Мъдрост и госпожа Глупост са се превърнали в по пет млади момичета и историята приканва слушателите си да решат кои биха предпочели да бъдат. Очевидно е, че мъдростта в този случай означава да си готов с маслото за лампата, **а глупостта означава да не мислиш за това, докато не стане твърде късно.**

Вероятно е погрешно да се опитваме да гадаем какво означава маслото в историята (някои предполагат, че то означава добри дела, други - вяра, любов или почти всички християнски добродетели). **Това не е такъв тип история.** В света на самата история **то просто означава да бъдеш готов за важния момент.** Не можете да съберете всички тези притчи заедно и да накарате детайлите да си паснат един на друг; всички момичета в тази притча, включително "разумните", заспиват в стих 5, въпреки че в стих 13 Исус казва на своите последователи да останат будни. Отново, този **подробен вид въпрос пропускане смисъла.** Това, което има значение, **е да бъдеш готов; да бъдеш подготвен; да бъдеш мъдър; да мислиш напред,** да осъзнаваш, че кризата рано или късно ще настъпи и че ако не се подготвиш сега, и да се поддържате в добра форма междуременно, **ще съжалявате, че не сте го направили.**

Тази конкретна история има и още един аспект, който се корени дълбоко в еврейския контекст и е породил традиция за писане на химни за идването на младоженеца. още в Евангелието на Матей, Исус нарича себе си младоженец (9:15). В предишна притча Исус говори за царството като за цар, който прави сватбено пиршество за своя син (22:2). Споменаването на младоженеца отново навежда за месията на Исус, която, разбира се, е централен въпрос в предишните глави, откакто Исус е пристигнал в Йерусалим. Това подчертава факта, че притчата не е само за края на времето, за великия и страшен ден, който светът и църквата все още очакват. **През цялото си служение Исус идва като Месия при своя народ, Израил.** Те (юдеите) бяха тези, които бяха поканени на сватбеното пиршество. В тази история те са разделени между мъдрите, които познават Исус и се грижат да са нащрек за Неговото "идване", и глупавите, на които накрая Исус ще каже: **"Не ви познавам"** (стих 12, повторение на 7:23). Точно както Проповедта на планината **обобщава не учението на Исус към последвалата църква, а предизвикателството на Исус към Израил от неговото време,** така и тези притчи, към края на последната голяма беседа в Евангелието на Матей, вероятно трябва да се четат по същия начин, поне в най-основното им значение.

Искушаващо е да се отклоним от това заключение, защото ако кажем, че части от учението на Исус са свързани с уникална ситуация в собственото му време, това може да изглежда така, **сякаш те са без значение за всяко друго време.** **Но това не е така.** Именно защото това, което Исус е направил, е било уникално и решаващо, променяйки завинаги начина, по който светът е и как Бог се отнася към него, **ние сме навлезли в нова епоха, в която Неговото суверенно управление трябва да бъде приложено към света.** И в тази нова епоха, не по-малко, отколкото в уникалното време на Исус и първите Му последователи, **ние се нуждаем** както никога досега, **от предупреждението,** че е лесно да се отпуснем в работата, **да спрем да обръщаме внимание на Божието дело и на Неговите изисквания,** **да бъдем неподготвени,** когато моментът внезапно настъпи.

Матей 25:14-30 - Притчата за талантите

„14 Исус продължи: "Ето как ще бъде това (второто идване на Христос). Ще бъде като човек, който тръгнал на път. Той повикал робите си и им предал управлението на собствеността си.

15 На първия дал пет таланта, на следващия - два, а на последния - един – на всеки според способностите му. След това заминал.

16 Веднага след това човекът, на когото били дадени петте таланта излязъл, търгувал с тях и направил още пет.

17 По същия начин този, който получил два таланта, отишъл и направил още два.

18 Но този, който получил един талант, отишъл, изкопал дупка в земята и скрил парите на господаря си.

19 След дълго време господарят на тези роби се върнал и уредил сметките си с тях.

20 Човекът, който получил пет таланта излязъл отпред и му дал другите пет таланта. Той казал: "Господарю, ти ми даде пет таланта. Виж: Аз направих още пет!"

21 Господарят му казал: "Наистина много добре! Ти си отличен и верен роб! Доверих ти се за дребни неща, а сега ще ти дам да отговаряш за по-големи. Ела и се присъедини към празненството на господаря си!"

22 После излязъл отпред човекът, който имал двата таланта. Той казал: "Господарю, ти ми даде два таланта. Виж: Аз направих още два!"

23 Господарят му казал: "Наистина много добре! Ти си отличен и верен роб! Доверих ти се за дребни неща, а сега ще ти дам да отговаряш за по-големи. Ела и се присъедини към празненството на господаря си!"

24 После излязъл отпред човекът, който имал един талант. Той казал: "Господарю, знаех, че ти си вискателен човек. Жънеш там, където не си сял и печелиш от неща, в които никога не си инвестирал.

25 Така че, аз се уплаших! Отидох и скрих таланта ти в земята. Ето го: той е твой, можееш да си го вземеш."

26 Господарят отговорил: "Ти си лукав и мързелив роб!" И така! Ти си знаел си, че жъна там, където не съм сял, и печеля от инвестиции, които никога не съм правил.

27 Тогава трябваше да вложиш парите ми при bankerите и когато се върна, щях да получа обратно това, което имах, с лихвите!

28 И така, вземете от него таланта“ - продължил той - „и го дай на този, който има десет таланта.“

29 (Виждате ли, че ако някой вече има нещо, ще му бъде дадено повече и ще има много. Но ако някой няма нищо, ще му бъде отнето и това, което има.)

30 „А що се отнася до този безполезен роб, изхвърлете го навън в тъмнината, където хората плачат и скърцат със зъби.“ (мой превод)

В момента, в който пиша това, в цялата страна има ученици - включително и едно от собствените ми деца - които се явяват на изпити. В някои случаи изпитите не са особено сериозни. Те просто ще дадат на учителите и учениците представа за това, колко работа е свършена, какво е научено, какво е забравено и откъде трябва да започне работата през следващата учебна година. Но в други случаи **изпита е момент, който променя живота им.** **Всичко, което са направили през последните една-две години се оценява и резултатите ще определят хода на останалата част от живота им:** каква работа ще си намерят, къде ще живеят и хиляди други големи и малки неща.

Винаги съществува опасност хората да възприемат християнството, а и юдаизма, като един вид небесна изпитна система. Бог, така мислят хората, ни е дал програма за изучаване, неща, които трябва да научим и направим, правила, които трябва да спазваме. Един ден Той ще дойде и ще постави последния

изпит, за да види кой е издържал и кой не. Може би ще има специално добри неща за хората, които получат специално добри оценки, и също така специално лоши неща за хората с лоши оценки. И на пръв поглед подобна притча като този, просто подсилва това впечатление.

Но, разбира се, **цялото служение на Исус трябва да ни накара да протестираме срещу подобна представа за християнството, за Евангелието, за самия Бог.** Исус заявява, че е дошъл да призове **не праведните, а грешниците.** Той каза, че е дошъл да търси и да спасява изгубените. Той предупредил книжниците и фарисеите, **че събирачите на данъци и проститутките** - които биха се провалили на всеки изпит, който би им поставил тогавашният юдаизъм! - **ще влязат преди тях в небесното царство.**

А Исус употребява цяла глава в Матей (23), за да каже на самозваните водачи на еврейския народ, **колко опасно е да мислят за нещата от гледна точка на всички правила, които трябва да се спазват.**

И така, **за какво** е тази притча?

Обичайният начин да я възприемем е да предположим, че Исус подготвя учениците за един доста дълъг период, през който Той няма да присъства, и ще им остави задачи, с които да се заемат. **След Неговото завръщане те ще бъдат съдени според това как са се справили.** Това, разбира се, лесно може да се превърне в разбиране на християнството като "изпитна система" още веднъж. Не е задължително, но лесно може да стане.

Но истинският проблем е, че историята за господар и роби, в която господарят си тръгва, оставяйки робите да изпълняват задачите си, и после се връща, със сигурност би била разбрана в юдаизма по времето на Исус като история за Бога и Израил. Със сигурност така Лука иска да разберем много подобната история в неговото Евангелие (19:11-27). и ако, както предполагам през цялото време, както Проповедта на планината, така и тази последна голяма беседа в Евангелието на Матей **трябва да се разглеждат преди всичко като предизвикателство на Исус към собственото му време и дните непосредствено след него,** може би трябва да възприемем тази притча по същия начин.

Тогава тя принадлежи тясно към Матей 23, където Исус осъжда книжниците и фарисеите. Можем да предположим, че те са представени от лошия слуга, който скрил парите на господаря си. (Между другото, един "талант" се равнява приблизително на 15 годишни заплати на един работник.. Нашата съвременна дума "талант", в смисъл на дарбите или уменията, които даден човек притежава, произлиза точно от тази притча)

В какъв смисъл им е било дадено нещо, което съответства на дарбата на таланта?

На книжниците и фарисеите бил даден законът на Мойсей. Бил им даден Храмът - знакът за Божието присъствие сред тях. Били получили прекрасни обещания за това, как Бог ще благослови не само Израил, но и чрез Израил - целия свят. **Но те ги бяха погребали в земята. Превърнали заповедта да бъдат светлината на света в насърчение да запазят светлината за себе си** (5:14-16). **Били безполезни роби.** И сега, когато господарят им най-сетне се върне, Той ще ги извика да дадат отчет. Заплахата от разрушаване на Йерусалим и Храма щяла да бъде възприета като наказанието на господаря върху слугата, който не е изпълнил волята му.

Акцентът в притчата отново и отново пада върху третия роб - този, чиято глупост не отговаря на щедростта на господаря. Кои тогава са другите двама, тези, които отговарят подобаващо на доверието на господаря?

Изглежда, че това са онези, които чуват призива на Исус и на тази основа развиват вече даденото на Израил, така че то да се превърне в нещо ново. Те са като синапеното семе в 13:31-32, което започва малко и после пораста голямо. И сега, когато Исус е дошъл в Йерусалим, за да наложи окончателния сблъсък между Божието царство и системата, която му се е съпротивлявала и противопоставяла - тогава тези, които са Му верни, ще бъдат като онези, които са използвали мъдро парите, които са им били поверени.

Тази постановка означава, че всяко усещане за "последен изпит" е поставено в един по-широк контекст, в който Божията благодат и любов преливат във всеки един момент. Да, Бог наистина желае хората да използват мъдро даровете, които са им дадени. Да, Бог наистина е дошъл в лицето на Емануил, Исус

Месията, за да разбере кой от избрания от Него народ е използвал ползотворно благословиите, с които го е обсипал. И да, след като сме казали това, можем напълно основателно да кажем, в съответствие с целия Нов завет, **че Бог все още ще пресява и претегля всичко, което християните правят в настоящия живот** (вж. по-специално 1Кор. 3:10-15; 2Кор. 5:10). **Всичко това е важно и не може да се пренебрегва.**

Но трябва също така, и винаги, **да настояваме,** че тази притча и други подобни на нея **не дават пълна представа** за Бога-Създател, създателят и обичащият света, Бога, Който е изпратил Исус като личен израз на Своята любов. Спомнете си къде се случва тази притча. Тя се намира в края на историята, която е на път да достигне голямата си кулминация; и тази кулминация настъпва, когато Човешкият Син **"дава живота си като откуп за мнозина"** (20:28). Когато Исус говори за някой, който е хвърлен в тъмнината

навън, където хората плачат и скърцат със зъби, никога не трябва да забравяме, **че самият Той е бил на път към тъмнината**, където дори ще се почувства изоставен от Бога (27:45-46).

Матей 25:31-46 - Овцете и козите

„31 Исус продължи: *"Когато дойде Човешкият Син в славата Си и всички ангели с Него, тогава ще седне на славния Си престол.*

32 *Всички народи ще се съберат пред Него и Той ще ги отдели един от друг, както пастир отделя овцете от козите.*

33 *Той ще постави овцете от дясната Си страна, а козите - от лявата Си страна.*

34 *Тогавя Царят ще каже на тези, които са от дясната му страна: "Елате тук, вие, хората, които Моят Отец благослови. Наследете царството, приготвено за вас от създаването на света!"*

35 *Защо? Защото бях гладен и вие ми дадохте да ям. Жаден бях и вие ми дадохте да пия. Бях чужденец и вие ме приехте.*

36 *Бях гол и вие ме облякохте; бях болен и вие се погрижихте за мен; бях в тъмница и вие дойдохте при мен."*

37 *Тогавя праведните ще Му отговорят: "Господи, кога Те видяхме гладен и Те нахранихме, или жаден и Те напоихме?"*

38 *Кога те видяхме странник и Те посрещнахме, или гол и Те облякохме?"*

39 *Кога Те видяхме болен или в тъмница и дойдохме да Те видим?"*

40 *Тогавя Царят ще им отговори: "Казвам ви истината: когато направихте това на един от най-незначителните Ми братя и сестри тук, вие го направихте на Мен."*

41 *Тогавя Той ще каже на тези, които са от лявата му страна: "Махнете се от мен! Вие сте прокълнати! Идете във вечния огън, приготвен за дявола и неговите ангели!"*

42 *Защо? Защото бях гладен, а вие не Ми дадохте нищо за ядене! Бях жаден и вие не Ми дадохте нищо да пия!*

43 *Бях чужденец и вие не Ме посрещнахте; бях гол и вие не ме облякохте; бях болен и в затвора и вие не се погрижихте за мен!"*

44 *Тогавя и те ще отговорят: "Господи, кога Те видяхме гладен или жаден, или странник, или гол, или болен, или в тъмница, и не направихме нищо за Теб?"*

45 *Тогавя Той ще им отговори: "Казвам ви истината: когато не го направихте за един от най-малките Ми братя и сестри тук, не го направихте и за Мен."*

46 *И те ще отидат във вечно наказание, а праведните ще отидат във вечен живот'.* “ (мой превод)

Едно от най-забележителните неща, които се случиха през целия 20 век, беше **създаването на Международен наказателен съд, разположен в Хага в Холандия**. Не всеки одобрява подобно нещо, но каквото и да е мнението ви, трябва да признаете, че то представлява удивителен скок напред в начина, по който светът води делата си.

До неотдавна **дори понятието за международно право беше загадка**. Но през миналия век станахме свидетели не само на все по-лесна комуникация, но и на нарастваща осведоменост за огромни и ужасни престъпления срещу човечеството. В световен мащаб, общността се обедини и заяви, че няма да стоим и да гледаме как несправедливостта процъфтява.

Справедливостта е един от най-дълбоките копнежи на човешкия род. Ако няма справедливост, дълбоко в себе си ние знаем, че нещо не е наред. Справедливостта е трудна за дефиниране и още по-трудна за прилагане на практика, но това никога не е спирало човешките същества и общества да я търсят, да се молят за нея и да работят, за да намерят начини да я осъществяват по-добре. (**Коментар:** Дали съвременните поддръжници на учението на Дарвин могат да обяснят, кой е вложил в човешкото сърце този стремеж към справедливост? Д.Пр.) И **"справедливостта"** не означава просто "наказване на злото", макар че и това редовно е включено. **Справедливостта означава да върнем света в равновесие.**

Централно място в юдейската и християнската традиция (и в някои други, но тези са, които разглеждаме тук) **заема вярата, че този страстен стремеж към справедливост идва от самия Бог-Създател**. Евреите и християните вярват, че Той най-накрая ще въздаде справедливост в световен мащаб по начин, за който Международният съд може само да мечтае. Хората ще видят, че Божият съд е справедлив. Светът ще бъде оправен.

Част от библейския образ на раждането на Човешкия Син е съобщението, че справедливостта най-накрая ще възтържествува. В библейската и другата еврейска литература има много сцени, които приличат на настоящата. В тази последна част от петата и последна реч на Исус в Евангелието на Матей имаме не

самата притча като такава, а друга небесна сцена, която съответства на сцените и дори ги развива, които имахме в 24 глава. Исус трябва да бъде издигнат като владетел на света, оправдан след страданията си. (Пасажът предполага това, което подчертахме по-рано, че Той е бил въздигнат в почетна позиция.) Това, на което сега сме поканени да станем свидетели, е начинът, по който ще се упражнява Неговото справедливо управление.

Споменаването на овцете и козите, както и на пастира, който ги разделя в края на деня на пашата (стихове 32-33), е странично за основната идея, колкото и да е привлякло въображението на читателите. В Близкия изток и до днес овцете и козите редовно пасат заедно, но трябва да се разделят през нощта, за да могат козите, които са по-малко издръжливи на студ, да се стоплят. Доста често е доста трудно да ги различим. Те могат да си приличат по цвят, но една от основните разлики е, че опашката на овцата виси надолу, а на козата стърчи нагоре.

И така, за какво става дума в тази сцена?

На едно ниво става дума за "последния съд". Поне западните християни са толкова добре запознати с тази идея от картините, мистериите и многото класически книги, че ни е трудно да застанем зад традицията и да видим какво всъщност се казва. Интересен е критерият, наложен за съда. Всичко зависи от начина, по който съдените са се отнесли към "един от най-малките от тези мои братя и сестри". Кой са тези "братя и сестри" и кой е съден?

Преди това Исус е определил своите братя и сестри като "онези, които изпълняват волята на Моя небесен Отец", в контекст, който сочи, че това означава "онези, които чуват и се подчиняват на обявяването на Моето царство" (12:50). Вероятното значение на тази сцена е, че онези, които не са последвали Исус Месията, ще бъдат съдени според това, как са се отнасяли към хората, които Той смята за свое семейство.

Разбира се, това не означава, че самите християни не трябва да се държат по подобен начин с другите. Това може да се приеме за даденост. Но не за това става въпрос в тази сцена. Само защото идваме на даден пасаж с определени очаквания, не бива да изопачаваме детайлите му, за да ги нагодим да отговарят на очакванията ни.

Сцената е кулминацията на една дълга реч, в която Исус е осъдил собствения си народ, особено неговите така наречени водачи, за това, че не са успели да живеят като Божиите хора, и е говорил за собственото си възтържествуване в съответствие с библейската картина на оправданието на Човешкия Син. В този контекст това, което виждаме тук, е пренасочване на един от обичайните еврейски начини да се говори за Божия съд над света.

Вместо народите да бъдат съдени за това, как са се отнасяли към Израил, както предвиждат някои еврейски писания, Исус последователно, с цялото си ново определение на Божия народ около Себе Си, заявява, че Той самият ще съди света, според това как се е отнасял към Неговия обновен Израил. Съденето на народите, разбира се, редовно се смята за част от задачата на Месията (напр. Пс.2:8-12); а царят или Месията често е изобразяван като пастир (напр. Йез. 34:23-24). Може би затова образът на овцете и козите е вмъкнат в тази сцена на съда.

Но кога Исус е седнал на трона си, с всичките си ангели в присъствието? Вече зърнахме тази сцена в 16:27. И аз предположих, че оправданието на Човешкия Син, за което се говори в 24:30, се отнася не до бъдещото Му второ пришествие, а (както Исус настоява там) до събитията, които трябва да се случат в рамките на едно поколение. Според останалата част от Новия завет, и не на последно място, според св. Павел, Исус вече управлява света като негов законен господар (напр. 1Кор. 15:25-28). Не трябва ли тогава да кажем, че тази сцена на съда, макар в тази картина да се говори за еднократно, бъдещо и окончателно събитие, всъщност може да се отнася до това, което се случва през цялата човешка история, от времето на възкресението и възнесението на Исус до днес? Възможно ли е Последният съд в някакъв смисъл да идва към нас да ни посреще?

Това, разбира се, не означава, че няма да настъпи и един финален момент, когато цялото осъждане ще бъдат завършено, когато, както се казва в химна,

Справедливостта ще се възцари в сила
и всяка рана ще бъде изцелена.

В края на краищата за това настояват и Павел и други (напр. Рим. 2:16; 2Кор. 5:10). Но трябва да кажем, че поне тук Исус е представен като човек, който изпраща последователите си в тяхната опасна и уязвима мисия като негови братя и сестри, със съзнанието, че Той, техният по-голям брат, вече управлява света и си отбелязва това, което те страдат.

От гледна точка на удобното западно християнство, изглежда ли това самодоволно или егоцентрично? Не, ако си спомним за многото места, където братята и сестрите на Исус са третирани дори и днес с презрение, малтретиране, мъчения и смърт. Това може да ни помогне да осъзнаем какво

насърчение трябва да е бил този пасаж за първите читатели на Матей и каква надежда би могъл да донесе на мнозина в наши дни.

МАТЕЙ 26:1-13 - Приготвления за смъртта на Исус

- „1 Ето как това се случи накрая. Като свърши всички тези изказвания, Исус каза на учениците Си:
2 "Както знаете, след два дни, ще бъде Пасха!" Тогава Човешкият Син ще бъде предаден, за да бъде разпънат.“*
- 3 Тогава първосвещеници се събраха със старейшините на народа в официалното жилище на първосвещеника, който се наричаше Каяфа.*
- 4 Те се договориха как да хванат Исус с някаква хитрост и да Го убият.*
- 5 "По-добре да не опитваме нищо по време на празника", казаха те. Не искаме народът да се разбунтува.“*
- 6 Когато Исус беше във Витания, в къщата на Симон Прокажения,*
- 7 при Него дойде една жена, която имаше алабастров съд с изключително ценно миро. Тя го изля върху главата Му, докато Той седеше на масата.*
- 8 Когато учениците видяха това, те се разгневиха. "Какъв е смисълът от цялото това разточителство?" - казаха те.*
- 9 "Това миро можеше да се продаде за цяло състояние, а парите да се дадат на бедните!"*
- 10 Исус знаеше какво си мислят те. "Защо правите труден живота на жената?" - каза Той.*
- „Прекрасно е това нещо, което направи тя за Мен.*
- 11 Вие винаги ще имате бедните при себе си, нали? Но не винаги ще имате Мен. Виждате ли, когато тя изля това миро върху тялото Ми, тя го направи, за да Ме подготви за погребението ми.*
- 13 Искам да ви кажа истината: където и да се разгласява това евангелие по целия свят, това, което тя току-що е направи, ще се разказва и хората ще си спомнят за нея.“ (мой превод)*

Застанах в дъното на скалата. Беше студено. Слънцето никога не проникваше в тази страна на планината. Погледнах огромните камъни в подножието на изкачването, а после оставих погледа си да се лута нагоре по различните маршрути, известни от телевизионните програми и лъскавите книги, както и от специализираната литература за катерене. Нагоре, нагоре, нагоре, нагоре се издигаше скалата. Можех да различа, като малки цветни точки, две или три групи катерачи над мен. Някои от тях бяха започнали в малките часове тази сутрин. Едната група очевидно беше започнала предишния ден. Бяха прекарвали нощта, вързани за скалата на половин миля нагоре, и сега напредваха.

Не можех да видя върха. Имаше облаци, които се въртяха около него. Въпреки че прогнозата беше добра за по-късно през деня, всички знаеха, че времето може да се промени внезапно, особено на върха.

От всички планини в Швейцария, Айгер е най-зашеметяващата планна със своята огромна маса. Северната ѝ страна, в чието подножие стоях, изглежда така, сякаш някой огромен гигант е взел брадва и е разсякъл планинската верига, отрязвайки това, което би могло да бъде обикновена, по-мека северна страна, спускаща се надолу с ливади и гори. Вместо това остава тази шокираща вертикална стена от голи скали, висока повече от километър, блокираща слънцето, едновременно завладяваща и ужасяваща. Привлича ме като магнит. Въпреки че дните ми на катерач отдавна са минали, мога да разбера защо хората искат да прекарат дни, рискувайки живота си, за да се опитат да я изкачат.

Така трябва да се чувстваме ние, когато стоим в подножието на финалното изкачване на Евангелието на свети Матей. Вървахме със стабилно темпо през хълмовете и долините на историята. Седяхме, за да чуем поредната притча или беседа на Исус. Вървахме с Него по пътя, наслаждавайки се на слънчевите лъчи на първите дни в Галилея и на забележителните гледки, докато учениците постепенно осъзнават все повече, какво представлява Царството. Пристигнахме в Йерусалим и наблюдавахме разволя на драматични събития. Но сега стоим пред отвесна скална стена **и ако не я намираме едновременно завладяваща и ужасяваща, не сме си сложили правилните очила.**

Смъртта на Исус от Назарет е едно от най-известните и формиращи събития в човешката история.

Има много неща, които трябва да бъдат казани, преди вие да започнете да я изучавате ред по ред, за да проследите първо с поглед стената на скалата, **е да прочетете следващите две глави наведнъж**, при затворена врата и изключен телефон. Позволете на цялото нещо да ви въздейства по неговия подходящ начин.

По начинът, по който Матей я е разказал, историята е главозамайваща. Вместо плавния планински склон, който би могъл да бъде там - Исус, след като се сблъсква с властите, се връща в Галилея, за да говори за небесните птици и полските лилии, да учи хората да се молят, да се превърне в достолепен стар

пророк с дълга сива брада - сякаш гигант е разсякъл историята с брадва от горе до долу, оставяйки като тъмна оголена скала суровите емоции, копнежите и ужасите на десетки хора и, отвъд тях, на Израил, на света и на самите нас.

Върхът не винаги се вижда. Често е скрит в облаците. През по-голямата част от живота си съм се опитвал да се моля, да мисля, да говоря и да пиша за значението на смъртта на Исус и, за да бъда искрен, в някои дни ми се струва, че го виждам ясно, а в други - не. **Планините са такива, както и теологията.** Това не означава, че не можете да сте сигурни, че тя е там и че наистина има значение. Ако смятате, че върхът на Айгер е "там" само когато не е обвит в мъгла, ще сгрешите много. Теориите за това защо Исус е умрял - теориите за "изкуплението", както се наричат - са като карти или стари снимки, направени от разстояние. Те могат да бъдат точни по свой начин и са полезни, особено когато е облачно и не можете да видите твърде много за момента. **Но те не са същото нещо като това да се изкачиш на върха и може би, ако имаш късмет, да стигнеш там в ясен ден, когато можеш да видиш гледката.** Когато това се случи, бързо ще откриете, че ви липсват думи, с които да опишете това, което гледате.

Както при всяка планина, винаги има хора, които са се опитали да я изкачат, стигнали са до половината път, размислили са **и са се върнали, за да заявят, че това е невъзможно и не си струва да се прави.** Някои хора, включително (за съжаление) някои в църквата, биха направили всичко, **вместо да застанат на върха на тази километрична скала, да погледнат право към смъртта на Исус в целия ѝ звезден ужас и да се оставят, красотата и ужасът ѝ да ги завладеят завинаги.** **Но повярвайте ми, заслужава си.** А Матей е чудесен водач, ако му позволим да ни води стъпка по стъпка.

Стъпките, които той ни показва, включват забележителен избор на герои, всеки от които ни помага да се доближим малко по-напред към върха. Понякога историите в евангелията наистина са само за Исус и един или двама други, но тези две глави са пълни с допълнителни хора. Чуваме гласовете им, виждаме ги как се сговарят, карат, разсъждават и плачат. Усещаме тяхното вълнение и паника, тяхното политиканстване и недоумение, техния шок и травма, омраза и надежда.

Матей дава възможност на всеки от тях да се изкаже **и ги държи в равновесие:** централните персонажи като Каяфа и Петър, второстепенните роли като жената на Пилат и слугините, които сочат Петър, тъмната фигура на Юда и гневната богохулна двойка, разпъната на кръст заедно с Исус. Всички те са въввлечени в драмата на централния герой, чиято съдба се извисява над цялото изкачване. Докато четете тази история, почти сигурно ще има някой, с когото можете да се идентифицирате, някой, до когото можете да се присъедините, докато си проправяме път нагоре по скалата.

Ето, като начало, няколко такива герои в началото стихове. Всеки от тях гледа заедно с нас нагоре към скалната стена, **но от свой собствен ъгъл.**

Тук са първосвещеници и старейшините. **За тях смъртта на Исус е политическа необходимост.** Той е отправил предизвикателство към властта им, завладял е въображението на тълпите **и не може да Му се позволи да се измъкне.** Те не допускат нито за минута, че Той може да е истински пророк, да не говорим, че може да е Месията на Израил. Голите им политически цели, неподплатени с никакво желание за истинска справедливост, са постоянна характеристика на историята. Познавате ли такива хора? Виждали ли сте ги **някога в огледалото?**

Ето една вечеря, последната вечеря преди Тайната вечеря; и ето една неназована жена, чиято любов към Исус е буквално преляла, в акт на ненужна красота, като изумително алпийско цвете, растящо незабелязано на половин миля нагоре по скалата. Разбира се, някои хора винаги искат да откъснат такива цветя и да ги накарат да свършат нещо полезно - да ги отглеждат в домашна градина, може би, за да печелят. **Божие творение не е такова, както и предаността към Исус.** Когато хората започнат **да бъдат пленени** от Него и от Неговия кръстен път, **любовта, която това поражда, се отдава на екстравагантност.** Познавате ли такива хора? **Дали някога са носили вашите обувки?**

Исус отхвърля встрани ропота и приема предаността. Той вече е централната фигура, знае какво предстои и започва да обяснява какво означава то, посочвайки дългото и трудно изкачване към самия връх. Наближава Пасхата, великият празник на свободата. **За първосвещеници празникът просто означава неподходящо време за политически убийства.** За Исус това е времето на свободата, времето, когато Бог ще направи това, което е направил, когато е извел израилтяните от Египет. **Това е моментът, когато заветът ще бъде подновен, когато греховете ще бъдат простени, когато Бог ще направи път през Червено море, когато свободата ще бъде откупена чрез смъртта на Първородният...**

И Той знае кой ще бъде този първороден и как ще се случи това. То ще бъде толкова бързо и внезапно, че те няма да имат време да помажат тялото Му както трябва. Вместо това, мирото от вечерята във Витания трябва да свърши тази работа. Историята започва с усещане за бунт. Елате бързо. Предстои ни дълго изкачване.

Матей 26:14-25 - Пасха и предателство

„14 Тогава един от Дванадесетте, наречен Юда Искариотски, отиде при главните свещеници и каза:

15 "Какво ще ми дадете, за да ви Го предам?" Те се съгласиха за тридесет сребърника.

16 От този момент нататък той следеше за възможност да го предаде.

17 В първия ден от празника на безквасните хлябове учениците казаха на Исус: "Къде искаш да донесем Пасхата, за да я ядеш?"

18 Той каза: "Идете в града при един човек и му кажете: "Учителят казва: Моето време е много близо. Аз ще празнувам Пасхата в твоята къща, заедно с Моите ученици".

19 Тогава учениците направиха, както им каза Исус и приготвиха Пасхата.

20 Когато настъпи вечерта, Той седна на трапезата с Дванадесетте.

21 Докато се хранеха, Той каза: "Казвам ви истината: един от вас ще Ме предаде."

22 Те бяха изключително разстроени и започнаха да казват един по един: „Нали не съм аз,, Господи?“

23 Исус отговори: „Той е този, който е натопил ръката си заедно с мен в чинията. Този е, който ще Ме предаде.

24 Човешкият Син отива, както е казано в Библията, че ще се случи, но това е нещастие за човека, който го предава. По-добре щеше да е за този човек, ако никога не се беше раждал.

25 При това Юда, който възнамеряваше да Го предаде, каза: "Нали не съм аз,, Господи?“ А Той отвърна: „Ти току-що каза това.“ (мой превод)

„А аз мислех, че си ми приятел!“ Думите трябваше да го ужилат и те го направиха. Погледнах от единия към другия. Срещата се беше разпаднала в горчиви обвинения, а това беше последното. Говорещият стана от стола си и отиде до прозореца, скривайки сълзите си. Другият остана безмълвен, изглеждайки така, сякаш току-що му бяха ударили шамар. Бях безсилен да направя или кажа каквото и да било. Председателят тихо предложи да прекратим заседанието и всички се изнизихме с благодарност, нетърпеливи да избягаме от срама и ужаса на разбитата връзка.

Едно е да измамиш някого - в бизнеса, в политиката, в любовта. Винаги е грозно и подло. Винаги е погрешно. Но предателството добавя друго измерение. То е като да озвучиш измамата с музика. А музиката винаги е от вида, който те кара да се гърчиш в стола си, да се превиваш от разногласия и сблъсъци, и да се чудиш дали някога това ще свърши.

Е, понякога е така, а понякога не. Има нещо ужасно окончателно в предателството. О, възможно е да простим на някого и, разбира се, ни е заповядано да го направим. Но прошката - да не отмъщаваме, да продължаваме да обичаме човека, както обичаме себе си - не означава непременно, че някога отново можем да му се доверим по същия начин. Бихте ли минали покрай клон на дърво, който е бил прерязан, дори ако ви кажат, че е поправен? Бихте ли се чувствали отново спокойни с най-добрия си приятел, който е съблазнил съпруга ви?

Фактът, че тук се повдигат тези много важни човешки въпроси, показва с какъв разказ си имаме работа. Фигурата на Юда е една от най-дълбоките и мрачни не само в Евангелията, но и в цялата литература. Хората са написали цели книги, опитвайки се да стигнат до дъното на това, какво точно е направил той и защо. Понякога той е бил използван в много по-късни т.нар. християнски мисли като причина за нападение над евреите. В крайна сметка името му е "Юда", същата дума с корен като "Юдея"; а на гръцки думата за "евреи" е loudaioi, "юдейски народ", "юдейски народ", "юдейски народ", "юдейски народ". Напоследък някои реагираха на това безумие в обратна посока, като предположиха, че Юда никога не е съществувал и че евангелистите са го измислили като анти еврейски ход, или че това, което е направил, не е било предателство, а част от онова, което Исус е възнамерявал през цялото време.

Нищо от това не се доближава до същността на въпроса. Всички герои в историята, с изключение на римските служители, са, разбира се, евреи. А "Юда", както и "Исус", е много разпространено име сред евреите от първи век. Юда е патриархът, от чието семейство произхожда цар Давид; Юда Макавей е великият герой отпреди два века, който е освободил Юдея от сирийците. Водачът на данъчния бунт по време на детството на Исус е наречен "Юда Галилеец". Това име имало както кралски, така и революционен отзвук. Един от братята на Исус се е казвал Юда. Не е изненадващо, че сред Дванадесетте е имало двама души с това име (другият вероятно е същата личност "Тадей" в 10:3).

Четейки тази история, постоянно трябва да си припомним, че когато Исус е казал: "Един от вас ще Ме предаде", другите единадесет ученици не са се обърнали веднага и не са посочили съзнателно Юда.

Списъците на учениците, като този в 10:2-4, го поставят на последно място и споменават ужасното деяние, което опетнява името му от този ден до днес. **Но това само показва, че списъците са били съставени по-късно.** Що се отнася до останалите единадесет, **той е бил един от тях, споделял е общия им живот, бил е доверен и ценен приятел и другар.** Той беше видял чудесните изцеления на Исус. Беше чул притчите. Беше се съгласил с Петър, че Исус е Месията. Беше дошъл с тях в Йерусалим, пееше "Осанна", сложи палтото си на пътя и гледаше с радост как Исус преобръща маси, столове, монети и гълъби в храма. Той не се различавал по нищо от останалите.

Но сега всичко се е объркало ужасно. Подозирам, че дори ако пренесем всичко, което сега знаем за психологията, в първи век и вземем интервю от Юда в деня на Тайната вечеря, и дори ако той ни съдейства и отговори на всичките ни въпроси, **пак няма да стигнем до същината,** до един-единствен разпознаваем мотив, който да ни накара да кажем: **"Разбира се! Ето защо го е направил."** **Злото не е такова. В крайна сметка то е абсурдно. това е част от неговата опасност и тъмнина.**

Не само заради парите, макар че и те може да са помогнали. Ако искаше да се раздели с останалите, щеше да има нужда от нещо, което да му помогне да започне друг живот някъде другаде. Но решението да предаде Исус вероятно е дошло първо. Възможно е то да е било отчасти гневно разочарование от факта, че Исус, след като е предизвикал такова вълнение в Йерусалим, сега отново говори за това, че ще умре, вместо да планира великия момент, когато ще превземе Йерусалим и ще стане цар. Може би Юда се е надявал, както Яков и Йоан, че ще бъде дясната ръка на Исус в новия режим. В края на краищата, той е бил ковчезник на групата, на когото са се доверявали и когото са ценели. Може би е кроял всякакви планове за това какво ще прави, когато дойде Царството. Може би в Галилея е имало хубава малка ферма, на която отдавна е хвърлил око...

Кой знае? Ние със сигурност не знаем, а аз, честно казано, съм щастлив, че няма да поглеждам в този мрачен кладенец твърде дълго. Мога да видя отражения, които считам, че са обезпокоителни.

Но в средата на картината отново, почти спокойно, макар и дълбоко тъжно, е самият Исус, който организира тайно празнуване на Пасхата, с неназован поддръжник в самия град, сяда с Дванадесетте и им казва какво ще се случи. Тъгата от предстоящото изпитание се наслаждава с тъгата от предателството. И в този момент ние прозираме един от елементите на смисъла на кръста.

Исус отивал на смърт, **наранен от общите за човечеството рани.** Алчност, похот, амбиция: всички видове естествени подбуди и желания, **които обръщат човека към себе си, вместо да вършат насочената навън работа, която Съзателят е замислил за тях.** Когато казваме, че Исус е умрял "заради нашите грехове", нямаме предвид това само в някакъв високопарен, абстрактен смисъл. **Искаме да кажем, че това, което го е поставило на кръста, са именно греховете, които всички ние не само извършваме, но и в които се въртаме.** "Това не съм аз, нали, Господи?" **Само когато си го казал, знаейки, че може и да си ти, тогава можеш да започнеш да оценяваш какво е означавало за Исус да седне на тази маса и да сподели пасхалната трапеза с тях, а също и с Юда. Или какво означава, че Той е обещал да споделя своята трапеза и с нас.**

Матей 26:26-35 - Тайната вечеря

26 Когато ядяха, Исус взе малко хляб, благослови го, разчупи го, даде го на учениците и каза: "Вземете и яжте, това е Моето тяло."

27 След това взе чаша и след като благодари, даде им я и каза: "Пийте от нея всички."

28 Това е Моята кръв на завета, която се пролива заради мнозина, за опрощаване на греховете.

29 Но нека ви кажа това: Аз няма да пия повече от този плод на лозата до онзи ден, когато ще го пия наново с вас в царството на Моя Отец."

30 Те изпяха химн и излязоха на Елеонския хълм.

31 Тогава Исус им каза: "Всички вие ще се спънете и ще паднете тази нощ заради Мен. Виждате, това казва Библията:

Аз ще поразя пастира

И овцете на стадото ще се разпръснат.

32 Но след като бъда възкресен, Аз ще отида пред вас в Галилея."

33 А Петър Му отговори: "Дори ако всички останали се спънат и паднат, аз никога няма да направя това!"

34 Исус му каза „Истина ти казвам, още тази нощ, преди да пропее петелът, ти три пъти ще се отречеши от Мен".

35 Петър Му каза: "Дори ако трябва да умра с Теб, аз никога няма да се отрека от Теб!" И всички ученици казаха същото." (мой превод)

Днес във вестника има статия за две семейства, които са се вкопчили в скъпо струваща съдебна битка. Още по-тъжно е, защото те са съседи.

Случаят се върти около правото на едното семейство да отглежда на територията на имота си кучета, които според стандартите на повечето хора, са много на брой. Семейството, което притежава кучета, са селски хора и тяхното стил на живот е селски. Съседите им са се преместили от града, нямат собствени животни и не искат да бъдат притеснявани от това, че постоянно ги чуват и може би им миришат. Тривиален пример, но той илюстрира едно явление, което става все по-често срещано. Градските жители се оплакват, че след като са се преместили в идилична селска вила, шумът от крави и овце наоколо им се струва твърде натрапчив. А онзи ден дори чух, че някой се оплаквал, че след като се преместил да живее в съседство с ферма, петлето или петелът имал досадния навик да ги събужда сутрин малко по-рано, отколкото са искали. Вие бихте си помислили, че хората би трябвало да знаят, че този начин на живеене върви в комплект с територията. Такъв е живота на село.

Историята, която предстои да се разгърне, е история, от която петелът получава призрачния, мрачен образ, който има в западната култура. Петелът в тази история не събужда точно някого; или може би точно това прави, **като събужда Питър от моралната дрямка, в която е изпаднал**. Всеки, който се е разхождал из Йерусалим рано сутрин - особено рано сутринта на Разпети петък, когато се възпоменава сутринта на процеса на Исус пред Пилат и разпъването му на кръст - ще разбере, че звукът на петела, повтарян от десетки петли в часовете около изгрева, **предизвиква тръпки по гърба, когато си спомним какво е означавал същият този шум в същия град за Петър** преди две хиляди години.

Петелът и отричането на Петър са още по-затрогващи поради току-що случилото се. Въпреки че учениците вероятно не са разбрали Исус до голяма степен по онова време - всичко е било твърде объркващо и неочаквано - храната, която са споделили с Исус, е отекнала през вековете като този настойчив петел, напомняйки ни не само за нашите собствени провали (макар че и това може да е вярно), но и за това, **че Исус е дошъл да ни посрещне, провалени, каквито сме били, и ни е поканил на банкет, на който Неговата собствена същност е била храната и пиетето**. Това е толкова странна и дори отблъскваща идея, че трябва да отстъпим няколко крачки назад и да подходим към нея внимателно.

Що се отнася до учениците, това била Пасхална трапеза. Точно това били приготвили. И до днес, когато еврейските семейства по целия свят празнуват Пасха, има специална храна и напитки, предписани от хилядолетен обичай. **Има и специални думи, които трябва да се кажат**.

Думите разказват историята за това, как Божият народ, Израил, е излязъл от Египет през Червено море, оставяйки зад гърба си робството и отивайки към свободата в обетованата земя. Храната и напитките са внимателно подбрани, за да символизират и изразяват аспектите на това велико събитие - Изхода. Така например има горчиви билки, които символизират трудностите, преживени от израилтяните в Египет. Главата на домакинството трябва да каже думите, които въвеждат различните части на ястието.

Всичко това, **което е толкова странно** за мнозина в съвременния свят, **е било втора природа** за учениците. Разбира се, те са очаквали Исус да поеме ролята на лидер в това редовно, ежегодно празнуване на обещаната от Бога свобода.

И Той направил това. Но по този начин Той **привлякъл значението на цялата трапеза върху себе си**. Той **предложил нова посока на мислене**, която за онези, които го последвали и повярвали в него, насочил Пасхата в съвсем нова посока, която продължава и до днес. Може би можем да си представим шока на учениците, когато разбрали, че Той се отклонява от обичайния сценарий и говори **за ... себе си**.

"Моето тяло, моята същност. ... ето го!"

"Моята кръв, Моят живот, Моята смърт, всичко това за вас, всичко това, за да се простят греховете... ето го!"

Огледайте мислено стаята и вижте реакцията. Петър е ядосан, че Исус все още говори за смъртта, при това в такава специална вечер. Тома, който леко поклаща глава. Той не е разбрал повече от една трета от това, което се е случило **преди**, и изобщо не разбира **сега** това. Йоан (ако наистина това е Йоан, облегнат близо до Исус), който гледа нагоре с изумление, в смесица от любов и страх. Юда (Матей предполага, че в този момент той все още е тук), замръзнал на мястото си, чудейки се колко много знае Исус и колко много е отгатнал.

А вие? **Каква е вашата реакция на това необикновено представление?**

За много християни, редовното празнуване, при което ние копираме Исус, спомняйки си за Тайната вечеря и повтаряйки нейното действие, за да се върнем със сърцето и ума си към първоначалната обстановка и да се нахраним още веднъж със смъртта и живота, присъствието и личността на Исус - **за много от нас това е централна част от нашата история**. Не бихме могли да се справим без нея. Но за други християни тя остава загадка, може би малко заплашителна. Толкова много значения са се наслагвали върху

Тайната вечеря и изглежда е предизвикала толкова много спорове, че хората почти се срамуват от нея. Същността на въпроса е сравнително проста, макар и не по-малко спираща дъха. Исус **събрал в едно събитие повече от хилядолетие юдейски празненства**. От известно време евреите вярвали, че първоначалният Изход сочи към нов Изход, в който Бог най-сетне ще направи това, което отдавна е обещал: ще прости греховете на Израел и на света, веднъж завинаги. **Грехът, много по-голям робовладелец от Египет**, ще бъде победен така, както Бог е победил не само Египет, но и Червено море. И сега Исус, седящ на тайна трапеза в Йерусалим, казвал чрез това, което правел, както и чрез думите, които изричал: **това е моментът. Това е моментът. И всичко това е заради онова, което ще се случи НА Мен.**

Виждате, че действието на Исус по време на Тайната вечеря е било еквивалент в символичния език (а символите са най-мощната форма на комуникация) на онези изречения за това, че Човешкият Син е бил предаден и е дал живота си като откуп за мнозина (20:28). По някакъв начин отъждествяването на хляба и виното с Неговото тяло (което е трябвало да бъде разчупено в смъртта) и с Неговата кръв (която е трябвало да бъде пролята на кръста), и приканването на неговите последователи да ги споделят и да намерят в тях дара на опрощението на греховете, на новия живот, на Божието царство - по някакъв начин това действие е **имало тогава, а и днес, сила, която е неопишуема**. Сила, която докосва и изцелява части от нашия разбит и объркан живот. **Сила да кажем на целия свят, че Исус е Господ** (вж. 1Кор.11:26).

Но, може би защото тази сила винаги остава загадъчна и никога не е в наш собствен контрол, много хора тогава са намирали и все още намират, че всичко това е твърде много. Учениците, вместо да бъдат окуражени и насърчени, всички били на път да се разпръснат, когато Исус отишъл сам, за да посрещне най-тъмната нощ на света. **Петър, големият, силният, дръзкият Петър, щял да се превърне в заекващ, лъжлив, плачещ глупак**. Може би това също ни казва нещо за силата на действието на Исус. Може би, когато то започне да действа, **първият признак е, че научаваме колко слаби и нуждаещи сме**. Може би комбинацията от последната вечеря и петела винаги ще ни преследва, винаги ще ни предизвиква, **винаги ще оголва постоянната ни нужда от изкупителната Божия любов**, докато не изгрее новият ден и Исус не сподели с нас новото вино на Божието царство.

Матей 26:36-46 - Гетсимания

„36 И така, Исус отиде с тях на мястото, наречено Гетсимания и каза на учениците Си. "Вие седнете тук, докато Аз отида там да се помоля.“

37 Той взе със Себе Си Петър и двамата Заведееви синове и започна да става много разстроен и опечален.

38 Той каза: "Душата Ми е обзета от скръб, дори до смърт. Стойте тук и бъдете с мен.“

39 Тогава, като отиде малко по-нататък, Той падна с лице към земята и се молеше: „Отче Мой, ако е възможно – моля се, моля се, нека Ме отмине тази чаша! Но...не това което аз искам, а онова, което Ти искаш.“

40 Той се върна при учениците, намери ги заспали и каза на Петър: „Не можяхте ли поне един час да бдите с Мен?

41 Бдете и се молете, за да не бъдете въвлечени във времето на изпитание. Духът е нетърпелив, но тялото е слабо.“

42 За втори път Той тръгна и каза: "Отче Мой, ако не е възможно това да Ме отмине, ако не го изпия, нека да бъде Твоята воля.“

43 И отново дойде и ги намери заспали; очите им бяха натежали.

44 Той ги остави още веднъж и отиде до се помоли за трети път, като отново използва същите думи.

45 После се върна при учениците и им каза: „Още ли спите и почитате? Вижте - дойде времето, и Човешкият Син е предаден в ръцете на нечестиви хора!

46 Станете и да вървим. Вижте! Ето го този, който ще ме предаде!““ (мой превод)

Имало едно време едно малко момиче, което никога не било виждало баща си другояче, освен весел. Откакто се помнело, той сякаш му се усмихвал. Усмихнал се, когато тя се е родила - дъщерята, за която е копнял. Усмихвал се, когато я държел в ръцете си и ѝ помагал да се научи да яде и пие. Смеел се, когато си играл с нея, насърчавал я с игри и играчки, докато се учела да ходи, разговарял весело, когато я водел на училище. Ако се наранявала, неговата усмивка и нежна целувка ѝ помагали да се отпусне и да преодолее болката. Ако тя имала трудности или неприятности, сянката, която преминавала по лицето му, била като малко облаче, което едва успявало да скрие слънцето; скоро отново се появявала усмивката, нетърпеливият интерес към някакъв нов проект, нещо, което да ѝ отвлече вниманието, за да се пренесе в нови светове.

И един ден това се случило.

Отначало не ѝ казал защо. Той се върнал в къщи от посещение и с поглед, който тя никога не била виждала преди, отишъл право в стаята си. Винаги след това тя си спомняла звуците, които чула тогава, звуците, които никога не си била помисляла да чуе.

Звуците на здрав, стегнат 30-годишен мъж, който плачел за умрялата си сестра.

Това, разбира се, беше необходима част от израстването. В повечето семейства скръбта щеше да се появи по-рано. Поглеждайки назад, тя остава благодарна за годините, в които усмивките и смехът са били всичко, което е запомнила. **Но шокът от внезапната му уязвимост**, много повече от факта на смъртта на леля ѝ и всичко, което тя означавала, **били това, които ѝ направило най-дълбоко впечатление**.

Мисля, че Гетсимания е еквивалентният момент за учениците.

А Исус е бил тъжен в различни моменти. Бил е разочарован от тях, че не разбирали за какво говори. Бил е ядосан на хората, които го нападали, които го разбирали погрешно, които го обвинявали за най-различни нелепи неща. **Имало дори напрежение със собственото му семейство**. Но по принцип Той винаги бил силният. Винаги бил готов за поредната история, за поредната остра реплика, с която от отговарящ, да се превърне в задаващ остър въпрос към питащият, за поредното възвишено видение за Бога и Царството. **Винаги другите са имали проблемите, а Той е имал отговорите**.

А сега - това.

Исус приличал на човек, който сънува кошмар. Той виждал чашата, сякаш тя била пред очите Му. Не онази чаша, за която бе говорил и им бе дал да пият, в напрегнатата и вълнуваща атмосфера на Последната вечеря преди малко повече от един час. Това била чашата, за която Той бе споменал на Яков и Йоан, (20:22-23), чашата, за която бяха говорили пророците. **Чашата на Божия гняв**.

Той не искал да я изпие. Много не искал да я изпие. В този момент Исус не бил героична фигура, която смело върви към предстоящата си съдба. Той не е Сократ, който изпива отровата и казва на приятелите си да спрат да плачат, защото той отива към много по-добър живот. Той бил човек, както бихме казали, в състояние на разтапяне. Бил погледнал в мрака и видял усмихнатите лица на всички демони по света, които го гледали обратно. И Той молел и молел своя Отец да не го докарва дотам, че да се стигне до това. Молел се с молитвата, на която беше научил учениците Си: „**Не позволявай да бъдем въведени във времето на изпитание, във времето на най-дълбокото изпитание!**“

И отговорът бил Не.

Всъщност, можем да видим, че отговорът се дава по-незабележимо, отколкото предполага това, тъй като първата трескава и паническа молитва се превръща във втора, а след това и в трета. В началото е пряка молба ("**Нека чашата ме отмине**") с тъжното признание, че Бог има право да каже "Не", ако това е начинът, по който трябва да стане това. След това молитва, която повтаря друга фраза от Господната молитва: ако трябва да бъде, "**нека бъде Твоята воля**". Учениците вероятно не са осъзнавали, че когато Исус им е дал Господната молитва (6:9-13), тази част от нея ще има толкова пряко отношение към Него самият. **Той е трябвало да изживее това, което поучава**. Всъщност цялата Проповед на планината, сякаш се сбъдвала в Него, тъй като Той сам се сблъсквал със страданията и скръбта, за които говорел, по пътя си към това да бъде ударен по бузата, да бъде прокълнат и да отговори с благословии. Тук, за втори път в евангелския разказ (първият път е историята за изкушението в 4:1-11), **виждаме Исус да води насаме духовната битка, която трябва да спечели, за да може след това да застане на публично място и да говори, да живее и да умре за Божието царство**.

Шокиращият урок за учениците може, разбира се, да бъде използван отлично, ако **НИЕ** се научим в собствената си молитва да чакаме заедно с тях, да будваме и да бдим заедно с Исус. Във всеки един момент някой, когото познаваме, е изправен пред тъмнина и ужас: болест, смърт, тежка загуба, мъчения, катастрофа, загуба. **Те ни молят, може би безмълвно, да останем с тях, да бдим и да се молим заедно с тях**.

Разстоянието няма значение. Във всеки един ден можем да бъдем призовани да се помолим в Гетсимания край някой, който умира в болница в Найроби, край някой, който е измъчван заради вярата си в Бирма, край някой, който е загубил работата си в Ню Йорк, край някой друг, който чака с тревога лекарски доклад в Единбург. След като преодолеем шока **от осъзнаването на факта**, че всички наши приятели, съседни и роднини, и дори хората, на които сме свикнали да разчитаме, **са уязвими и се нуждаят от нашата подкрепа** - щом дори Исус е копнеел за подкрепата на приятелите си, **колко повече трябва да копнеем ние!** - **трябва да сме готови да я дадем в максимална степен**.

И когато самите ние открием, че земята под краката ни се срутва, **както рано или късно ще се случи, Гетсимания е мястото, където трябва да отидем**. Именно там откриваме, **че Господът на света, този, на когото сега е поверена цялата власт** (28:18), **е бил там преди нас**.

Матей 26:47-56 - Исус е арестуван

47 Когато Исус още говореше, дойде Юда, един от Дванадесетте. Той беше дошъл с голяма тълпа от главните свещеници и народните старейшини, с мечове и тояги.

48 Този, който възнамеряваше да Го предаде, им даде знак: "Този, когото целуна - това е Той! Хванете

49 Така той веднага се приближи до Исус и каза: "Здравей, Учителю!" и Го целуна.

50 Исус му каза: "Приятелю мой, какво правиш тук?" Тогава те дойдоха, сложиха ръце на Исус и Го арестуваха.

51 В това време един от мъжете с Исус протегна ръка, извади меч си и удари роба на първосвещеника, като му отсече ухото.

52 Исус му каза: "Върни меч си на мястото му! Хората, които използват меч, умират от меч!

53 Не осъзнаваш ли, че мога да призова Моя Отец и да Го накарам да Ми изпрати повече от дванадесет легиона ангели, просто така?

54 Но как тогава Библията може да се сбъдне, когато казва, че това трябва да се случи?"

55 В това време Исус каза на тълпите: "Наистина ли излязохте с мечове и тояги, за да Ме арестувате, сякаш съм някакъв разбойник? Аз седях там в Храма и поучавах всеки ден, а вие не ме арестувахте!"

56 Но всичко това се случи, за да се изпълни казаното от пророците в Библията. "Тогава всички ученици го изоставиха и избягаха." (мой превод)

Една радиостанция ми се обади по телефона и преди да разбере какво се случва, се оказа, че говоря на живо пред голяма и невидима аудитория. Един от водещите мюсюлмански писатели във Великобритания настояваше правителството да затегне законите за богохулство - законите, които забраняват на хората да говорят груби неща за религиите или техните водещи фигури (като Мохамед или Исус). Други гласове казваха, че хората трябва да имат свободата да казват каквото си искат, когато си искат, за когото и да било. В края на краищата много хора на Запад смятат, че цензурата сама по себе си е по-лоша от всичко, което цензорите биха искали да забранят.

Признавам, че до този телефонен разговор не бях се замислял много по въпроса. Но веднага щом въпросът се появи в съзнанието ми ("Мисля ли, че трябва да затегнем законите, които спират хората да говорят груби неща за Исус?"), знаех къде да се обърна за отговор. **Обърнах се към ученика с меч в градината.**

Сега, разбира се, въпросът има нещо повече от това, което изглежда. Когато много семейства и групи се преместят от страна, където тяхната религия е мнозинство, и започнат нов живот в страна, където са малко малцинство, те ще имат много причини да се чувстват несигурни. Ако в тази обстановка **хората от приемащата общност започнат да говорят груби неща за тяхната религия**, емигрантите имат право да считат, че това е част от желанието на местните хора да ги отхвърлят като членове на общността. Ако обаче една очевидно преобладаваща религия се опитва да предотврати всякаква критика или негативни коментари към себе си, изглежда, че тя използва властта си за собствени цели. Широкообхватните закони могат да бъдат много тъпи инструменти и **винаги е важно да защитаваме слабите и уязвимите.**

Но когато някой размахвал меч сред маслиновите дървета в тъмната Гетсимания, **мислейки, че негов дълг, даден от Бога, е да защитава Исус, Исус му казал да не се притеснява.** Всъщност **Той му казал, че този човек се е запътил към катастрофа.** Хората, които живеят с меч, са склонни да умрат с меч. На Исус му предстоеше да се изправи пред цяла дълга вечер на обиди, мъчения, подигравки, плюене, проклетия и срам, а Той, с изключение на няколко съвсем спокойни думи, остана безмълвен. Ако някой от последователите Му беше присъствал и беше предложил да Го защити, Той със сигурност щеше да им каже това, което каза в градината.

Не мога да кажа какво означава това за днешните закони на нациите. Отново подчертавам, **че всички нации имат отговорността да се грижат за слабите, за тези, които са изправени пред опасност или предразсъдъци, по каквато и да е причина.** В по-малка степен е задължението **да се попречи на хората да вършат неща, които другите намират за обидни.** (Коментар: Пример за такова обидно нещо е изгарянето на Корана в Швеция, която всъщност се слави като миролюбива държава. Д.Пр.) В обществата с различни култури, в които много от нас живеят днес, никак не е лесно да се реши къде да се поставят тези граници. Но трябва да се изправим пред факта, че от самото начало хората са намирали самия Исус за обиден. Тяхната реакция спрямо него, колкото и да я смятаме за неоправдана, е в основата на реакцията им, често пъти, спрямо

неговите последователи днес.

Разгледайте как се развили събитията в тази вечер. Тълпата, дошла да арестува Исус, носи мечове и тояги. За Исус беше със сигурност оправдано да ги подразни, че се отнасят с Него така, сякаш е тежко въоръжен разбойник, с група войници, които да Го защитават. Те обаче знаели, че Той говори за Божието царство и прави някои мощни неща, за да го подкрепи. Те може би са преценили, че не могат да рискуват. Ако са искали да направят нещо по време на Пасха, то е трябвало да стане бързо, през нощта, далеч от огромните тълпи, които са изпълвали града (Гетсимания е точно извън градските стени, по стръмен хълм на изток от Храмовия хълм, в подножието на Планината на живота, която се изкачва стръмно от другата страна на долината Кидрон). Това, което Исус казвал и правел, не се е възприемало като това, което разбираме, че "религиозно". **Ако говорел за Божието царство по време на Пасха, това никога не можело да бъде просто въпрос на частна духовност. Това означавало революция.** Ако някой друг имал конкурентен план, това означавало насилие. **Ако ви хванат, това вероятно означава смърт.**

Вече говорихме за мотивите на Юда, или по-скоро за трудността да се разбере какви са били те (26:14-16, 21-25). Сега виждаме с изумителна емоционална привлекателност, последната реакция на Исус спрямо предателя, когато той води арестуваните право към мястото, където знае, че ще Го намерят. *"Исус му каза: "Приятелю мой, какво правиш тук?"* (Или може би *"прави това, за което си дошъл"*; думите в оригинала са малко загадъчни, но според мен е по-вероятно, Исус да е задал последен нежен въпрос на Юда: **Наистина ли искаш да преминеш през това?**) Разбира се, думата "приятел" е тази, която ни кара да затаим дъх. За Исус, **приятелството не спира с предателството**, въпреки че сега то е съпроводено с дълбока тъга.

Но това, което най-силно се откроява от тази картина, е силното усещане на Исус, че участва в истинска пиеса, чийто сценарий е написан - ако само човек можеше да го декодира правилно - в Библията векове преди това. Пророците и други писатели са говорили за начина, по който Божият спасителен план за Израил ще премине през тъмна нощ на страдание и дори смърт, преди да избухне в славния нов ден на Божието царство. Исус е живял през целия си живот в съзнателно послушание на това, което е възприемал като библейска драма, **с намерението да бъде този, който ще я доведе до изпълнение.**

Както винаги Матей е нащрек за тази тема на библейското изпълнение. **Но той не я е измислил.** Ако искаме да разберем какво е накарало самия Исус да направи и каже това, което е направил и казал, и какво е вярвал, че ще му се случи и какво ще означава това, **единственото място, където можем да го потърсим, са библейските истории и пророчества, които е познавал и преживявал.** И там откриваме странната картина на пастира, който ще страда, на чашата, която ще бъде изпита, на слугата, който ще умре за грешниците, на Човешкия Син, който ще бъде оправдан след страданието си. Агонизиращата молитва на Исус в Гетсимания го вкорени отново в собственото му библейски обосновано призвание. Това е, което молитвата често прави.

Матей 26:57-68 - Исус пред Каяфа

„57 Хората, които бяха арестували Исус, Го отведоха при първосвещеника Каяфа. Книжниците и старейшините вече се бяха събрали в този дом.

58 Петър обаче, Го последва на известно разстояние, чак до двора на първосвещеника. Влезе там и седна със слугите, за да види как ще се развият нещата.

59 Върховният свещеник и целият съвет се опитваха да представят фалшиво доказателство срещу Исус, за да повдигнат обвинение за осъждане на смърт и да Го убият.

60 Но въпреки че доведоха много лъжливи свидетели, не можаха да намерят доказателството, които искаха. Накрая двама души дойдоха

61 и заявиха: Този човек каза: "Аз мога да разруша Божия храм и да го построя отново за три дни!"

62 Тогава първосвещеникът се изправи. "Няма ли да отговориш?" - каза му той. "В какво те обвиняват тези хора?"

63 Но Исус мълчеше. Тогава първосвещеникът Му каза, "Заклевам Те пред живия Бог: кажи ни, ако Ти си Месията, Божият Син!"

64 Исус му отговори: "Ти каза думите. Но нека ви кажа това: от сега нататък ще видите Човешкия Син да седи отдясно на Всесилният и да идва на небесните облаци."

65 Тогава първосвещеникът разкъса дрехите си и каза: "Той богохулства! Защо ни трябва още свидетели? Вижте - вие чухте богохулството му, тук и сега!"

66 Каква е вашата присъда? " „Той заслужава да умре" - отговориха те.

67 Тогава те Го заплочаха в лицето и Го удряха. Някои от тях Го блъснаха

68 и Му казваха: "Познай, господин Месия! Кой те удари?" (мой превод)

Наблюдавали ли сте някога двама души, които си говорят на различни езици, без да разбират другия?

Понякога това е смешно и резултатно. Спомням си как с изненада и удоволствие наблюдавах как дъщеря ми, на около пет години, в един почивен ден си играеше с момиченце на подобна възраст, едното говореше английски, а другото - френски. Никоя от двете не разбираше нито думата от това, която казваше другата. Забележително е докъде може да стигнете с езика на тялото, тона на гласа и един общ пясъчник.

Понякога това е много заплашително. Веднъж наблюдавах с тревога как двама шофьори си крещяха един на друг след незначителен пътен инцидент, който заплашваше, или поне така изглеждаше по онова време, да се превърне в голям международен инцидент. И двамата предполагаха, че другият разбира, и крещяха по-силно на собствените си езици (мисля, че немски и италиански), сякаш това щеше да ги убеди. Оставих ги да го направят.

И сега наблюдаваме как Исус и Каяфа сякаш играят същата игра. Само че това не е игра и не е просто международен инцидент. Това са два светогледа, които се изправят лице в лице в драматичен сблъсък, след като се гледат един друг на известно разстояние. И заедно със светогледите се появяват различни езици - не различни реални езици, разбира се, тъй като и двамата вероятно са говорили на арамейски, **а различни начини на виждане и описване на целия свят, което поражда два различни и взаимно неразбираеми начина на говорене.**

Основният въпрос, който се разглежда, показва какво имам предвид. **Въпросът бил за Храма и за Месията.**

Каяфа знаел, че Исус е начело на движението "**Божие царство**" и че е извършил някои странни неща, не на последно място в самия Йерусалим. Изглеждало, че Той претендира за някаква власт над Храма. Но Каяфа е живял в свят, в който той, като първосвещеник, е имал върховна власт над Храма. Живеел в свят, в който, като първосвещеник бил получил Божието помазание (не забравяйте, че "Месия" означава буквално "помазаният"). Сигурно е знаел, че е имало дебати за това дали в крайна сметка идващият Божий цар ще измести свещеничеството, или цар и свещеник ще застанат един до друг; но вероятно не се е притеснявал много от теоретичните въпроси. Това, което е имало значение, са били практическите въпроси: запазване на мира с Рим, поддържане на тълпата щастлива, държане на създателите на проблеми далеч от Йерусалим, особено по време на Пасха. Светът на реалната политика е светът, в който езикът му има какъвто и да е смисъл.

Исус обаче живеел в друг свят. Той обикалял из Галилея и Юдея, правел и говорел неща, чийто ясен смисъл бил, **че Бог прави нещо ново; нещо ново, което щяло да надмине самия Храм. Където и да бил, народът откривал, че това е все едно да си в Храма на голям празник.** Хората били изцелявани, празнували, дори намирали прошка за греховете си, намирали любовта и присъствието на Бога, за които предполагали, че ще намерят само в Храма или като изучават Тората. Не било нужно да отидат и да го получат. Той идвал да ги посрещне и да ги прегърне.

Исус живеел в този свят и този свят се оживявал около него. Той наистина казал, че храмът ще бъде разрушен, но не и че Той ще го направи **сам**. Вероятно "лъжесвидетелите" са се сдобили с изопачен доклад от нещо подобно на 24:2 или Йоан 2:19. Но причината за това предупреждение е, че **Той е виждал, че Храмът е станал символ на грешния завой,** който мнозина в Израил, не на последно място ръководството, са направили, **от Божието призвание Израил да бъде светлина на света - да тръгне по тъмния път на бунта.**

Осъзнавайки радикалната разлика между своя свят и светът на Каяфа, и невъзможността да обясни това, което върши и казва, с думи, които Каяфа би разбрал, Исус остава безмълвен. До момента, в който първосвещеникът, желайки да си осигури някаква почти юридическа присъда, която да може да представи на римския управител на следващия ден, Го подлага на клетва. Тогава, и само тогава, Исус проговаря, но говори на своя език, на езика, който е научил и на който е живял в продължение на много години: езика на библейските пророчества.

Неговият отговор на въпроса за месията е същата облекчена форма на "Да", която дава на Юда в 26:25: **"„Ти току-що каза това.“** или "това са твоите думи". Може би това е бил начин да се избегне високомерието или очевидната егоистична гордост. Но последвалото звънливо потвърждение ясно показва, че Исус виждал себе си и делото си от гледна точка на библейската картина на месианството (цитираният тук пасаж за Човешкия син от Даниил 7, понякога е бил възприеман като месиански по онова време). **Нещо повече, Той е виждал конфронтацията между Себе Си и Каяфа като конкретен резултат от сблъсъка между този "Човешки син" и Четвъртия звяр (Даниил 7:7-8),** чудовището, което воюва срещу истинския представител на Божия народ.

Двата езика принадлежат на светове, **които не само са несъвместими и взаимно неразбираеми, но и са обречени на челен сблъсък.** Бог щял да оправдае единия или другия. Исус заложил живота си на вярата,

че Бог ще го оправдае. Това е смисълът на цитата от Даниил 7, както видяхме в 24:30. И Исус съчетава твърдението си с ехото от Псалм 110:1: Месията ще седне от дясната страна на Бога. **Едва ли е изненадващо, че Каяфа е видял в това богохулство.**

Оттук нататък събитията можели да поемат своя ход. Каяфа можел да представи на тълпите обвинението в богохулство, за да им обясни, че Исус е бил самозванец, измамник, който е водил Израил в заблуда. **На римляните той можел да каже, че Исус е бил бъдещ Месия, с други думи, че е цар-бунтовник.** Съдът, разотишъл се в безпорядък в нощта, не губи време, за да покаже на Исус какво мисли за твърдението му.

Под силно натоварената среща на първосвещеника и Месията остава тъмният въпрос. **Как да изречеш Божията истина в ситуация, в която лъжата и изкривяването, несправедливостта и амбицията са създали свят, в който думите означават различни неща?** Как Църквата, изправена пред социална, политическа, културна и религиозна среда, която е создала свой собствен нов език, може да продължи да говори вярно за Исус? Онези, които са се опитвали да говорят истината в опасни ситуации, знаят, че хората почти непременно ще ги разберат погрешно. **Как отделните християни могат да останат верни на Исус, знаейки кога да мълчат и кога да говорят по такъв начин, че истинската мъдрост да бъде чута?**

Матей 26:69-75 - Отричането на Петър

69 По това време Петър седеше вън на двора. Една от слугините се приближи до него и му каза: „Ти също беше с Исус Галилеянина, нали?“

70 Той се отрече пред всички, като каза: „Не знам за какво говориш.“

71 И той излезе при портата. Друго момиче го видя и каза на хората, които бяха там: "Този човек беше с Исус Назарянина!"

72 Петър още веднъж се отрече, като този път се закле: "Не познавам този човек!"

73 След малко хората, които стояха наоколо, се приближиха и казаха на Петър: "Ти наистина си един от тях! Виж - по начина, по който говориш, това е очевидно!"

74 Тогава той започна да ругае и да се кълне: "Не познавам човека!" И тогава изведнъж петелът пропя.

75 И Петър си спомни. Той си спомни думите, които Исус му беше казал: "Преди да пропее петелът, ти ще се отречеш от Мен три пъти". И той излезе навън и заплака като бебе." (мой превод)

В романа си "Мисли," английският писател Дейвид Лодж разказва историята на жена, която след смъртта на съпруга си открива, че съпругът ѝ, когото е обичала и на когото е имала доверие, ѝ е изневерявал редовно в продължение на няколко години. В същото време тя се запознава с безскрупулен компютърен учен, който се опитва да я убеди, наред с други неща, че компютрите по принцип могат да правят нещата, които хората могат да правят, включително да мислят сами за себе си. Тя се противопоставя на тази идея, но трудно и без пълно убеждение.

Междувременно тя натрупала дълбок гняв и неприязън към покойния си съпруг. Накрая, когато се връща в стария си дом към края на книгата и вижда снимките му, нещо в нея отстъпва; и тя се срива и плаче и плаче. **И му прошава.**

И тогава тя осъзнава отговора на другия въпрос: **това е нещо, което компютърът никога не би могъл да направи.** Тя казва: "**Плачът е загадка.**" Изглежда, че идва от някъде, където работи в тясна хармония с частиците от нас, които компютрите могат да възпроизведат, но нашите частици все пак отива толкова далеч отвъд това, което компютрите могат да направят, **че трябва да гледаме на сълзите като на ключов знак за това какво означава да бъдеш човешко същество.**

Сълзите на Петър в края на тази история **са основното нещо, което го отличава от Юда** в следващата глава. **Там е цялата разлика между истинското покаяние и обикновеното разкаяние,** както Павел язвително отбелязва в едно от писмата си до Коринт (2 Кор.7:10). **Едното води до живот, а другото - до смърт.** Сълзите на Петър, макар и срамни, унижителни и опустошителни, **били знак за живот. Гневът и горчивината на Юда водели направо към смъртта.**

Сълзите му отдавна трябвало да дойдат. Можем да си представим, че Петър се възстановил доста бързо от почти унижението, когато се е опитал да ходи по водата, за да се наложи да го спасяват (14:28-31). Несъмнено е бил наранен и унижен, когато Исус се обърнал и му е казал, че е сатана (16:23). Заедно с останалите Петър **бил в недоумение,** че Исус е направил драматични неща в Йерусалим и **след това не е успял (както е изглеждало) да се възползва от тях,** а продължил с очевидната си решимост да влезе **направо в капана.** Петър направил всичко по силите си в Гетсиманската градина, както беше казал; но неговото най-доброто не било достатъчно добро и сигурно е имал чувството, че едновременно е подвел

Исус, като не го е защитил, и го е подвел по друг начин, като се е опитал да го направи по погрешен начин.

И сега това. Уморен, уплашен, с малко сън, но с много вино от храната по-рано. **Правейки правилното нещо (следвайки Исус) по грешна причина (наранена гордост)**. Или може би, в зависимост от това как гледате на това, грешното нещо (влизане право в капана, въпреки че Исус ги предупреждава за времето на изпитанието) по правилната причина (упорита лоялност). Кой знае или го интересува? Обърканите мотиви и смесените емоции не били в състояние да се справят с трите малки въпроса, зададени от няколко момичета от обслужващия персонал и един придворен, с ухо за северния му акцент. **Те били като малки иглички, забити в голям балон, и светът на Петър се взривил в рев от клетви и поток от горчиви сълзи.**

Да се отречеш от Исус е такова тъжно нещо. Въпреки различията в културата и ситуацията, можем дори да забележим паралели, толкова близки, че чак са смешни, **между мястото, където е бил Петър в онази нощ, и мястото, където се намираме ние.**

Добра вечеря, много вино. Много вълнение. Недостатъчен сън, но решен да остане в действието. След това няколко въпроса **от хора, които НИЕ дори не познаваме.**

"Ти не си ли от онези, които се интересуват от Исус?"

"Искам да кажа, че никой тук всъщност не вярва в Исус, нали?"

"Добре е да се интересуваш от Исус, но не искаш да стигаш до крайности, нали?"

А може би е по-изтънчено. **Когато фронталната атака се провали, врагът ще се промъкне до незаключен страничен вход.**

"Ако утре не успея да вляза, ти ще се подпишеш вместо мен в списъка на офиса, за да кажеш, че съм бил там, нали?"

"Направи го - това е само веднъж и никой няма да разбере."

"Нямаш нищо против да изкараш малко странични пари, нали?"

За точността на евангелията и за смиренieto на лидерите в ранната църква говори фактът, че историята на Петър, с всичките ѝ графични подробности, остава ясно изразена и в четирите евангелия. Разбира се, тя има и други основания: по-специално, че Исус, който му е казал, че ще се отрече от Него, **е бил истински пророк, въпреки мнението на Каяфа и останалите.** Но вероятно главната причина тази история да бъде разказвана и преразказвана е просто, **че тя дава такъв отличен пример за това как не трябва да постъпваме. Ранната църква е била пълна с хора, които са започнали с ентузиазъм, а после са рискували да се откажат по средата на пътя. Днешната църква е изправена пред същия проблем.**

Също така, ранната църква е видяла много хора, както велики лидери, така и незначителни слугини (не че някой е незначителен в Божието семейство), които са се изправяли пред разпит, преследване, мъчения и смърт, **вместо да се отрекат от Исус.** Ако Петър можеше да види **как 200 години по-късно млади и невинни християни се изправят пред лъвовете в амфитеатъра, вместо да се отрекат от своя Господ,** той може би щеше да почувства, че отрицателният му пример е послужил за някаква цел. **Какво ли би си помислил, ако можеше да види църквата днес?**

Матей 27: 1-10 - Смъртта на Юда

„1 Когато се разсъмна, всички главни свещеници и старейшини на народа направиха съвещание за Исус, за да Го убият.

2 Те го вързаха, заведоха го и го предадоха на управителя Пилат.

3 По това време Юда, който Го беше предал, видя, че Той е осъден, и се изгълни с разкаяние. Той занесе тридесетте сребърника обратно на първосвещеници и старейшините,

4 и каза: "Съгреших! Предадох невинен човек и сега кръвта Му е по ръцете си!" А те му казаха: „Нас не ни интересува. Това е твой проблем.“

5 А той хвърли парите в храма, излезе, отиде и се обеси.

6 "Е, сега" - казаха главните свещеници, като вдигнаха парите - „според закона не можем да ги сложим в храмовата съкровищница, защото върху тях има кръв".

7 Поради това те обсъдиха и ги използваша, за да купят Нивата на грънчаря, като място за погребение на чужденци.

8 (Затова и до днес тази нива се нарича Кръвната нива.)

9 Тогава се сбъдна словото, изречено от пророк Йеремиа:

*Те взеха тридесетте сребърника,
цената на този, който беше оценен,
оценен от израилтяните;*

10 и ги дадоха за Нивата на грънчаря,

както ми нареди Господ.“ (мой превод)

Може би най-интересното нещо в тази история **са хората, които не проявяват разкаяние**. В много страни, отличителна черта на системата за наказателно правосъдие е, че хората, които са били в затвора за тежки престъпления, често имат право на **предсрочно условно освобождаване** или евентуално дори на **предсрочно освобождаване**, ако покажат истинско разкаяние за това, което са извършили. Системата се разпада, разбира се, когато някой, който е бил неправомерно в затвора, **отказва да прояви разкаяние за престъпление, което не е извършил**, и така остава в затвора с години по-дълго, отколкото **ако се беше съгласил да се съгласи с фалшивата присъда**. (Коментар: Точно такъв е случаят с Чарлз Колсън, „Томахаваката на президента Никсън“, който беше неоснователно обвинен и осъден по „Аферата Уотъргейт“ през 1973, която доведе до оставката на Никсън. Всичко това е описано в книгата „Роден отново“ от Колсън, която съм превел и можете да я намерите на <https://methodist.bg/%d0%ba%d0%bd%d0%b8%d0%b3%d0%b8/> Д.Пр.) Но поне няколко правосъдни системи се опитват да признаят важността на това да се изправиш пред последиците от действията си.

Съществуват обаче нива и степени на разкаяние. Видяхме, когато разглеждахме Петър в края на предишната глава, **че има голяма разлика** между **разкаянието, като това на Юда, и истинското покаяние, като това на Петър**. **Между тях има вододел**. Подобно на дъждовните капки, които падат близо до върха на планината, те могат да започнат съвсем близо една до друга, но в зависимост от това **от коя страна на хребета падат**, те ще си проправят път към едната или другата страна на страната. **Дъждът откъм изток от Йерусалим (много рядко, между другото) ще се оттече в Мъртво море; дъждът откъм запад ще се влее в Средиземно море**. И разкаянието, и покаянието започват с това, че поглеждате към нещо, което сте направили, и осъзнавате, че то е било погрешно. **Но първото слиза по хълма на гнева, обвиненията, омразата към себе си и в крайна сметка - самоунищожението - пътят, който води към смъртта. Вторият тръгва по пътя, по който е минал Петър, по пътя на сълзите, срама и - завръщането към живота**.

Главните свещеници и старейшините не проявяват разкаяние за нощната си работа. Що се отнася до тях, те били изпълнили дълга си към Бога и страната си. **Дали Исус е виновен или невинен, за тях било крайно безразлично**. Важното било, че Той предизвиквал смут, създавал проблеми, рискувал да предизвика гнева на Рим. Както ще видим, главните свещеници не са били в отлични отношения с Рим, нито пък римският управител е бил особено запален по тях. Но Рим означавал неприятности, а неприятностите е най-добре да се държат настрана. Или, казано по друг начин, ако орлите искат мърша за гризане, нека им подхвърлим още един провален Месия и може би те няма да ни притесняват.

В резултат на това, когато в Храма влезел човек, който се оплаквал горчиво заради вината си и молел за някаква помощ, не я получавал. Не бива да пропускаме иронията. Тук не става дума само за това, че Юда би желал никога да не се е раждал, а свещеници - да останат настрана. **Това е началото на края на Храма**.

Къщата е построена върху пясък и в крайна сметка тя ще падне с гръм и трясък. Исус е казал на планината на Храма: **„Хвърли се в морето“** и тя се готви да си отиде. Месията е преобърнал трапезата - спрял е жертвоприношенията за няколко кратки, но значими мига - и сега самите храмови власти не могат да помогнат на човека, който се оплаква от вина и нечистота. **Първосвещеникът отказал да се вслуша в предупрежденията и предизвикателствата на Месията и цялата система, която той представя, започва да се разпада**.

Трагедията на Юда е истинска, ужасна и трайна. **Но трагедията на Храма е още по-лоша**. А официалните му пазители са толкова заети да се грижат за собствените си политически интереси, че не могат да видят потъващите в пясъка основи и пропукванията в зидарията.

Чудя се дали тук имаме още едно прозрение за това, което бедният, объркан Юда е смятал, че прави? Защо той прояви разкаяние едва когато Исус беше осъден на смърт? Дали си е мислел, че може би, ако подготви конфронтация между Исус и Каяфа, Исус ще даде на Каяфа толкова унищожителен отговор, че всички ще бъдат убедени? Или пък се е надявал, че тогава Исус ще реши, че е време да призове дванадесетте легиона ангели, които е имал на разположение, ако се наложи? **Това не обяснява тридесетте сребърника**. Но тогава, както казахме преди, **злото невинаги е последователно или рационално**.

Междувременно Исус е на път към управителя.

От източници извън Новия завет (най-вече от историка Йосиф Флавий) **ние знаем сравнително много за Пилат Понтийски**. Той е бил дребен римски чиновник, отдалечен от дома си, който често е бил обвиняван от поданиците си за тежки или необмислени решения. Имал е проблеми за една или две големи грешки. Той позволи на войниците да убиват невинни и невъоръжени цивилни граждани. Използвал е пари от храмовата съкровищница за светски цели (построяване на акведукт за подобряване на водоснабдяването на Йерусалим). Той управлявал Юдея в продължение на десет години (26-36 г. сл.Хр.), а когато накрая бил отзован в немилост, в Близкия изток не се проливали сълзи.

Това е човекът, пред когото сега щял да се изправи Исус, Исус, с когото Матей ни запознава в хода на

своето евангелие. Срещата на Исус и Каяфа е сблъсък на светове и провал в комуникацията. Срещата на Исус от Назарет с Пилат Понтийски е най-близката в историята до сблъсъка между Христос и Цезар, между Царя на евреите и (самопровъзгласилият се) Господар на света. И тъй като и двете страни използвали оръжията, които съответстват на техния конкретен тип претенции, ние, читателите на Евангелието, сме поканени да наблюдаваме с трепет коя от двете страни - силата на агресията, превърнатата в система за "правосъдие", създадена да удовлетворява управниците, или силата на мълчанието, страданието и любовта - всъщност е оправдана от Бога. Тази е основната част от това, което авторите на Евангелието се опитват да ни кажат за значението на кръста.

Матей 27:11-26 - Исус и Варава пред Пилат

„11 И така, Исус застана пред управителя. "Ти ли си юдейският цар?" - попита го управителят. "Ако ти казваш така" - отговори Исус.

12 Главните свещеници и старейшините изложиха обвиненията си срещу Него, но Той не отговори.

13 Тогава Пилат му каза: "Не чуваш ли всички тези доказателства, които те представят срещу Теб?"

14 Той не му отговори, дори дума не каза, с което доста учуди управителя.

15 Но управителят имаше обичай. По време на празника той освобождаваше по един затворник за тълпата, когото тя си избере.

16 Точно тогава имаха един известен затворник, наречен Исус Варава.

17 Тогава, когато целият народ се беше събрал там, Пилат им каза, "Кого искате да освободя за вас? Исус Варава или Исус, така нареченият Месия?"

18 (Той знаеше, че те са го предали от чиста завист.)

19 Когато той председателстваше съда, жена му изпрати съобщение до него. Тя казваше: „Не прави нищо на този човек. Той е невинен! Днес в съня си страдах много, всичко заради него.“

20 Главните свещеници и старейшините убедиха народа да поиска Варава, а да бъде убит Исус.

21 Така че, когато управителят се върна отново при тях и ги попита: "Кого от двамата искате да освободя за вас?", те казаха: "Варава!"

22 "И така, какво да направя с Исус, така наречения Месия?" - попита Пилат. "Нека бъде разпнат!" - казаха всички.

23 "Защо?" - попита Пилат. "Какво лошо е направил? Но те викаха още по-силно: "Да бъде разпнат!"

24 Пилат видя, че от това няма полза. Всъщност се надигаше бунт. Затова той взе вода и си изми ръцете пред тълпата. "Аз не съм виновен за кръвта на този човек" - каза той. "Това е ваш проблем.“

25 "Нека кръвта му бъде върху нас!" - отговори целият народ, "и върху децата ни!"

26 Тогава Пилат освободи Варава за тях. Той накара Исус да бъде бичуван и го предаде за разпъване на кръст.“ (мой превод)

Една от най-драматичните сцени в романите на Чарлз Дикенс е в края на "Повест за два града". Действието се развива по време на Френската революция, а централна фигура в романа е Сидни Картон, човек, който не е направил нищо добро в живота си и е направил много, което е, меко казано, е по-малко от добро. В момента, в който романът достига своята кулминация, аристокрацията е била изпращана на тълпи на гилотината. Картон, който наблюдава, вижда шанс да направи нещо от живота си, да направи нещо стойностно, да израсне морално по начин, по който не го е правил никога досега, да даде на семейството си нещо, с което да се гордее, когато си спомнят за него. Той заема мястото на един френски аристократ, който предстои да бъде екзекутиран. Той сам се изправя пред гилотината и освобождава друг човек. Както казва той, това е много, много по-добро нещо от това, което е правил досега.

Спомням си добре историята, защото за първи път се запознах с нея в телевизионна адаптация, когато бях твърде малък, за да гледам нещо толкова страшно. (Това беше първото ми запознанство с Дикенс, с гилотината и с Френската революция.) Но, разбира се, част от силата на историята идва от факта, че тя се основава на по-стара приказка, вплетена дълбоко в съзнанието на всички култури, в които е проникнало Евангелието на Исус. Докато историята за разпятието на Исус се насочва към голямата си кулминация, увеличавайки все повече герои и мотиви, сега на бял свят се появява един, който обобщава по най-невероятния начин една от централните ѝ теми. Когато Исус умира, Варава излиза на свобода.

Пилат не е имал такова намерение. В този си вид това е било ничие намерение. Това е било част от странната съдба на момента - в затвора в Йерусалим да се намира един известен лидер на разбойници, който (подобно на няколко други бунтовнически лидери от онова време) е носил общото име Исус. Наричат

го "Исус Варава" и Матей ни натрива носа с факта, че Пилат иска от тълпата да избере за празника си един от тези двама Исус, който да бъде освободен. Вероятно няма да пропуснем въпроса, който Матей иска да каже, но той продължава. В края на пасажа тя е пределно ясна. **Варава представлява всички нас. Когато Исус умира, разбойникът излиза на свобода, грешниците излизат на свобода, всички ние излизаме на свобода.** В края на краищата това е, за което трябва да разказва историята за Пасха.

В поведението на Пилат няма никакъв финес. Единственият тънък момент, който той искал да направи в цялата тази жалка история, бил, **че той не е виновен.** Това не била негова вина. Някои хора **смятали, че авторите на Евангелията са симпатизирали на Пилат, но това е съвсем погрешно.** Те са толкова презрителни към него, колкото са били възмутени евреите по онова време. Пилат командвал войските. Изпращал ги да потушават бунтове и преди **и можел да го направи отново сега.** Не се налагало да бъде притискан. **Но като всички хулигани и той е страхливец.** Той се опитвал да се прави на висш и могъщ съдия и се вслушвал прекалено много в нарастващия шум на тълпата.

Когато Пилат си измил ръцете, Матей нито за миг не си помислил, че той е по-малко виновен. Смисълът не е в това, че вината всъщност се прехвърля върху тълпата и върху техните деца - децата, които ще израснат като следващото поколение бандити, които ще бъдат посечени или разпънати на кръст от наследниците и приемниците на Пилат, докато Йерусалим се приближава към окончателното си падение през 70 г. след Христа. **Смисълът на Матей е, че всички са виновни:** главните свещеници и старейшините, които предават Исус; слабият хулиган Пилат; и самите тълпи. Част от причината за подчертаването на всеобщата вина е, **че със смъртта на Исус изкуплението е предложено на всички.** Онова, което се е случило отблизо и с остър фокус към Варава, **сега е достъпно за всички.** **Когато Исус умира като юдейски цар, Той привлича върху себе си вината и смъртта на Израил, а следователно - и на света.**

През цялото време се чуват гласове, които шепнат: "Той е невинен, Той е невинен! Съпругата на Пилат му изпраща съобщение, долавяйки интуитивно, че има нещо дълбоко погрешно в това да изпрати този човек на смърт. **(В цялата история жените са тези, които говорят или действат правилно: неназованата жена, която помазва Исус, слугините, които оспорват скриването на Петър, жените на кръста и до гроба.)** "Той е невинен", казва тя и Пилат знае в мозъка на костите си, че тя е права **и че той няма да ѝ обърне внимание.**

Но невинността на Исус е ключът към смисъла на Матей. Ако Той беше поредният разбойник, поредният Варава, какво би се получило, ако се смени един такъв с друг? Навсякъде има вина и срам: Петър и Юда сега са оставени назад, а главните свещеници и другите водачи са направили най-лошото, тълпата с радост се включила, а сега и римската администрация показва какво нещо всъщност е нейната толкова ценена "справедливост", като поема своя собствен товар от вина и от обръщащо стомаха лицемерие. **Човешките системи, които разделят света помежду си, са се стговорили да поставят Исус на кръста.** **Но Неговата невинност по отношение на обвиненията, повдигнати срещу Него, е ключът към смисъла, който Матей иска да открием там.** "Исус умира на мястото на грешника". Неговото велико пасхално действие проправя път през Червеното море на греха и смъртта, като кани хората като Варава и все по-голямо множество, оттогава насам, **да преминат към свободата.**

Матей 27:27-38 - Исус е осмиван и разпънат на кръст

„27 Тогава войниците на управителя отведоха Исус в казармата и събраха целия полк.

28 Свалиха дрехите Му и Го облякоха в червено военно наметало.

29 Сплетоха венец от тръни и го забодоха на главата Му, а в дясната Му ръка сложиха тръстика.

След това коленичиха пред него и Му се подиграваха, казвайки "Здравей, Царю юдейски!"

30 Те Го заплюваха. После взеха тръстиката и Го удряха с нея по главата.

31 Когато свършиха да Му се подиграват, те съблякоха наметалото, облякоха Го отново с дрехите Му и Го заведоха да го разпънат.

32 Когато излизаха, намериха един човек от Кирина, наречен Симон. Накараха го да носи кръста Му.

33 Когато стигнаха до мястото, наречено Голгота, което означава "Място на черепа",

34 дадоха Му да пие вино, смесено с горчиви билки. Като го вкуси, Той отказа да го пие.

35 И така Го разпънаха на кръст. Разделиха дрехите Му, като хвърлиха жребий,

36 седнаха и Го пазеха там.

37 И поставиха над главата Му написаното обвинение: "Този е Исус, юдейският цар."

38 После разпънаха двама разбойници редом с Него, един отдясно и един отляво. (мой превод)

Почти целият свят сега е туристически капан. Страните се конкурират помежду си, за да привличат

посетители, особено от по-богатите части на света, и да им осигурят незабравима ваканция, като същевременно вкарват пари в местната икономика.

Писателят Джулиан Барнс се възползва добре от това в романа си "Англия, Англия". Той си представя, че остров Уайт - малък остров край южното крайбрежие на Англия - е превърнат в миниатюрна версия на цялата страна, като всички познати забележителности са възстановени там и всички познати събития се разиграват там. На заетите туристи няма да им се налага да ходят дори до Лондон, да не говорим за други добре познати места в страната. Всичко ще бъде там.

В средата на всичко това Барнс си представя, че ще бъде намерена роля за монархията - която в крайна сметка е това, заради което много туристи пътуват до Англия. Ще има крал и кралица, на които ще се плаща, за да живеят в реплика на един от кралските дворци. Двамата ще излизат на балкон в определено време и ще махат на тълпите. "Кралските" събития ще бъдат организирани така, че туристите да имат чувството, че са видели нещо **като истинско**. **Но, разбира се, всичко това щеше да бъде фалшиво**. Всички щяха да знаят, че това е просто огромен увеселителен парк.

Мотивът за всичко това, разбира се, ще бъдат парите. **Мотивът за фалшифицираните "кралски" събития в тази част на Матей е по-сложен**.

Войниците, които се подиграват на Исус, нямат никаква финансова изгода, като го обличат като цар и се преструват, че го поздравяват и да коленичат пред Него. Те са имали други намерения. Те се сражавали с това, което днес бихме нарекли терористи - еврейски бунтовници срещу Рим, отчаяно жадуващи за свобода, готови на всичко. Римските войници вероятно са виждали как някои от техните приятели са били убивани. Те били уморени да охраняват такова място, далече от домовете си, където трябвало да пазят затворен капака на една нестабилна и опасна ситуация, с всякакви бунтовнически групи, готови да се разбунтуват.

Сега тук имало някой, който бил обвинен, че се опитва да се превърне в "цар на юдеите". Той щял да умре до няколко часа. Защо да не се позабавяваме за негова сметка? Защо да не го подразним, да го набием малко, да му покажем какво мислят римляните за чуждите "царе"? Подобно на "краля" в умалената Англия на Джулиан Барнс, **нека му дадем да разбере, че някой друг всъщност е господар**.

Трудно е, четейки тази история, да си спомним, че това е същият Исус, който дни преди това се изправял срещу властите в Храма и който седмици преди това изцелявал хора, празнувал с тях и ги учел за Божието царство. Но Матей е вплел намеци за всичко това в историята, **за да ни напомни, че разпъването на Исус не е било неприятен инцидент в края на една бляскава кариера, а всъщност е била подходящата, макар и шокираща, кулминация на тази кариера**.

Не става дума само за това, че Исус е "възцарен", **както както всъщност е било на кръста, с титлата, която Матей иска да видим като истинска, изписана над главата му**. Това, разбира се, е поразително само по себе си. Осъдените затворници редовно са имали над себе си табела, указваща престъплението им. **Това, което за Пилат и войниците е било "престъплението" на Исус - претенцията му да бъде истинският цар на Израил - за Матей е трезвата истина**. А разпятието е средството, чрез което ще бъде установено Неговото царство. Както беше казал на Яков и Йоан(20:23), ще дойде време, когато наистина ще бъде коронясан с един човек отдясно и друг отляво; **но тронът, който имал предвид, бил кръстът**.

Смисълът на всичко това е следният: Исус води по пътя, за който е говорил от самото начало, по пътя на истинския Божи Израил, светлината на света. Сега самият Той е поставен на хълм, който не може да остане скрит (5:14). Ето как той хвърля светлината на Божията любов в тъмните кътчета на света: **като взема** злото на света, омразата, жестокостта и безсмислените подигравки на света, безпричинното насилие, издевателствата и мъченията, които все още оскверняват света, **и му разрешава направи най-лошото за него**. **Никога не позволявайте да се казва**, че християнската вяра е нещо въздушно и приказно, свързано с прекрасни вътрешни, духовни преживявания, **а не с реалния свят**. **Тази история ни отвежда до самата сърцевина на християнството**; и тук виждаме отблизо и сурово гнева и горчивината на света, които вършат най-лошото срещу този, който vyplъзва и представлява любовта на самия Бог-Създател. Мисля, че има три отговора, които могат да бъдат подходящи, когато стоим и гледаме това шокиращо, трагично и все пак дълбоко изцеляващо събитие.

Първо, ние самите, разбира се, сме възмутени, че такива неща могат да се случат. Да, ще ни каже Исус, и те все още се случват по света днес; какво правим по въпроса?

Второ, ние, разбира се, сме ужасени, че такива неща трябва да се случат на самия Исус, този Исус, който е направил толкова много прекрасни неща, чрез когото изцелението и възстановяването, прощката и любовта идват толкова свободно за толкова много хора. Исус ще каже на нас: Да и това възцаряване сега ще донесе изцеление, прошка и надежда на още милиони хора. Знаем ли го ние самите и ако да, помагаме ли и на другите да го познаят?

Трето, разбира се, ние сме потиснати, тъй като осъзнаваме пълния смисъл, който Матей влага в

историята, при мисълта, че всичко това е направено за нас. Да; и ние трябва да се научим да бъдем истински благодарни, да се покланяме и да обожаваме този Исус, в чиято смърт виждаме лицето на Бога, обърнато към нас с любов. Когато правим това, ние също сме призвани да Го следваме, както Матей винаги ни напомня, по същия път, пътят, който Той описва толкова ярко в Проповедта на планината, пътят, който Той самият вече е извървял.

Матей 27:39-44 - Исус е подиграван на кръста

*„39 Хората, които минаваха оттам, крещяха хули по адрес на Исус и клатеха главите си към Него.
40 Те казаха: "Ти щеше да разрушиш Храма и да го построиш за три дни, нали? Спаси Себе Си, ако си Божий Син! Слез от кръста!:"*

41 И главните свещеници, книжниците и старейшините също му се подиграваха.

42 Те казаха: "Той спасяваше другите, но Себе Си не може да спаси!" Добре, значи Той е Израилевият цар! - добре, нека Той слезе от кръста още сега и тогава наистина ще повярваме, че е такъв!

43 Той е уповавал на Бога; нека Бог да Го избави сега, щом толкова държи на Него - в края на краищата, Той е казал, че е Божий Син!

44 Разбойниците, които бяха разпънати на кръста заедно с Него, също го обсипаха с обиди. “ (мой превод)

Един мой приятел водеше група изследователи през подземни пещери и тунели. Те бяха тренирали за тази експедиция и знаеха пътя. Не всички пещери бяха изследвани преди това и моят приятел бил убеден, че има път, който ги извежда директно по друг маршрут, след няколко километра под земята. Той щеше да включва в един момент те да се спуснат под водата в пещерата, за да излязат от другата страна в продължаващ тунел. Никой досега не се бил опитвал да мине по този път.

Но когато стигнали до решаващия момент в пещерата, някои от участниците изгубили нервите си. Няколко никакви карти, никакви схеми, които да показват, че има път навън. Можели да слязат във водата и просто да се удавят, докато се опитват да намерят пътя напред. Някои се разсърдили на водача. Какво право е имал той, казаха те, да ги подтиква да правят нещо безумно, само защото е мечтал да открие нов път? Накрая той осъзнал, че има само едно нещо, което може да се направи. Трябвало той да премине сам и да намери пътя, а след това да се върне, за да ги вземе със себе си.

Когато се спуснал във водата, някои от групата стояли там и нервно мълчали, но тези, които се били възпротивили, му се изсмели. Дотук с великите ти мечти - казали те. Или ще се върнеш мокър и победен, или изобщо няма да се върнеш. Така се случва с хората, които си мислят, че знаят много, и твърде късно откриват, че не знаят.

Разбира се - иначе нямаше да разказвам тази история! - той все пак намерил пътя и накрая всички го последвали, включително и мърморещите. Но смисълът на тази история, както ще видите, е да покаже какво е било положението, когато Исус е прокарал пътя през смъртта и е излязъл от другата страна към новия живот, за който Той е знаел, че съществува, но който никой друг не е разбирал.

В предишния пасаж езическите войници се подигравали на Исус, защото е наречен Юдейски цар - обвинение, в което е обвинен пред Пилат. В този пасаж обаче, отново сме с юдейските водачи, главните свещеници и останалите. Те хвърлят обратно в лицето на Исус твърденията, които Той е направил, пряко и косвено, за Храма, за Себе Си и най-вече за това, че е уникалният Син на Бога, истинският Месия.

С това Матей ни връща към историята за изслушването на Исус пред Каяфа, където всичко това се е събрало (26:59-66). Матей ни напомня за всички случаи в предишните глави, когато Исус е казал и правил неща, които са означавали, че Храмът ще бъде разрушен. Но има и нещо повече. Както в предишната част, когато ние се върнахме мислено назад към Проповедта на планината, така и тук, Матей ни насочва към една още по-ранна част от своята история: Кръщението и изкушението на Исус.

Именно при кръщението на Исус, Бог му казва ясно и драматично: *„Ти си Мой син, Аз се наслаждавам с Теб“* (3:17). През цялата си обществена кариера Исус е живял с убеждението, че Бог наистина е изрекъл тези думи, потвърждавайки призванието, за което е знаел, можем да предположим, от много по-рано. Сега тази вяра трябвало да се изправи пред най-строгото и сурово предизвикателство. Разбира се, това предизвикателство е започнало в неговото изкушение. Когато погледнем назад към историята (4:1-11), ние виждаме как тя насочва директно към подигравката на еврейските водачи. Ако Ти наистина си Божий Син - казал изкушителят, - сигурно не е правилно да си гладен по този начин? Ако наистина си Божий син, защо не покажеш на хората драматичните начини, по които Бог ще се погрижи за теб? Ако наистина си Божий Син, защо не тръгнеш по прекия път и не дойдеш в царството си с едно

лесно движение? Сега, с почти същия тон на гласа, виждаме, че присмехулниците Го предизвикват: Ако наистина си Божий Син, защо не направиш това, което си казал - да разрушиш Храма и да го възстановиш? Ако наистина си Божий Син, защо не слезеш от кръста? **Ако наистина си Божий Син, защо Бог не Те спаси?** Сигурно Той не иска Ти да висиш там в агония? Сигурно не иска да ... умреш?

Исус отговорил на изкушенията в глава 4 с цитати от Писанието. Този път той останал мълчалив, но можем да предположим, че вътрешно, дълбокият Му кладенец от библейски знания и преданост не бил пресъхнал. Когато в следващата част (стих 46) той извиква началните думи на Псалм 22, сякаш това е неговата отговор на подигравките, макар че този път, отговорът идва под формата на оплакване към самия Бог. Но Матей иска да разберем, че и тук, на кръста, трябва да научим нещо за цялото служение, което Исус е имал, **и което достига своя голям финал в разпятието Му.**

Между изкушенията от четвърта глава и подигравката на кръста се намира цялата публична кариера на Исус. През това време, както видяхме, Той е бил предизвикван и изправян много пъти пред водачите, действителни или самозвани, на собствения си еврейски народ и на неговото обществено мнение. Те го обвинявали, че е нарушил закона. Обвинявали го, че е в съюз с дявола. Отказвали да повярват, че пътят, по който върви, е истинският път към Божието царство. Били като изследователите, които се изправили срещу своя водач, когато той ги приканвал да му се доверят и да го последват през дълбоката и тъмна вода към новия тунел, който според него е от другата страна. Те не се съгласили. **Според тях това било лудост. Те знаели как трябва да дойде Божието царство. Алтернативният път на Исус не ги привличал, въпреки че Той подкрепял поканата си с толкова много забележителни доказателства за сила.**

Сега, обяснява Матей, виждаме докъде е довело всичко това. Противопоставянето и отхвърлянето от страна на собствения Му народ се съчетали с омразата и гнева на нееврейския свят, за да поставят Исус на кръста, **и това всъщност е скритата тайна на цялата Му обществена кариера.** Исус не е имал ранен период на успех, последван от по-късен период на провал и поражение. Разбира се, мнозина са били развълнувани от драматичната му работа и учение, **но дори и те са го следвали с друга цел.** Някои щели да бъдат развълнувани от видението му за разрушаването на сегашния Храм, за да се освободи място за нещо ново, което Бог ще направи; сегашният Храм все пак е бил управляван от главните свещеници за тяхна собствена полза, по начин, който мнозина са намирали за отблъскващ и потискащ. **Но никой не си е представял, че това ще завърши така.**

Всъщност, никой, освен самият Исус. Още от кръщението си Той знаел какво му предстои: път, който се спуска в дълбоката вода, както Израил навлизал в Червено море. Израил вярвал **не че Бог ще го избави, като го върне обратно на сушата,** откъдето е дошъл, **а че ще го преведе през водата и ще го изкачи от другата страна, водейки го към Обетованата земя,** която е пред него. Това бил истинският път на Израил, пътят на Изхода, пътят, който водел през самата смърт към един нов свят, нов живот, от другата страна. Исус нямало просто да победи римляните или по този въпрос – главните свещеници. **Той щял да победи самата смърт.** Но за да направи това, трябвало да прокара пътя; и за това трябвало да понесе подигравките на онези, които казвали, че Той е луд, заблуден, просто поредният фанатик, който си въобразява, че е Божият избраник, само за да разбере твърде късно, че е сбъркал. Ако наистина бил Божий Син, със сигурност щял да слезе от кръста?

Но, както Матей **очаква от нас да разберем,** че **Той трябва да остане на кръста, защото е Божий Син.** Това е начинът, по който светът ще бъде спасен. Така смъртта ще бъде победена. Така Той ще завърши делото, което Неговия Отец Му е възложил да извърши. **Така насладата на Отца ще бъде пълна.**

И докато гледаме със страхопочитание и благодарност, чуваме гласът, който ни казва: **ти също си мое възлюбено дете. Готов ли си да ме последваш, каквото и да казват хората?**

Матей 27:45-56 - Смъртта на Божия Син

„45 От пладне до средата на следобед по цялата земя настъпи мрак.

46 Около средата на следобед Исус извика със силен глас, "Ели, Ели, лема сабахтани! - което означава: "Боже мой, Боже мой, защо си Ме изоставил?"

47 Някои от хората, които стояха там, чуха това и казаха: "Този човек вика Илия!"

48 Един от тях веднага изтича и взе гъба. Натопи я в оцет, сложи я на тръстика и Му даде да пие.

49 Другите казаха: "Почакай малко. Нека да видим дали Илия ще дойде и ще Го спаси!"

50 Но Исус извика силно още веднъж и след това издъхна за последен път.

51 В този миг храмовата завеса се раздра на две, отгоре до долу. Земята се разтреса, скалите се разцепиха

52 и гробниците се разпукаха. Много от телата на спещите светии бяха възкресени.

53 Те излязоха от гробовете след възкресението на Исус и влязоха в светия град, където се явиха на

няколко души.

54 Когато стотникът и другите с него, които бяха над Исус, видяха земетресението и случилото се, те се изплашиха до смърт и казаха: "Той наистина беше Божий Син!"

55 Няколко жени бяха там и гледаха от разстояние. Те бяха последвали Исус от Галилея, за да се грижат за Него.

56 Сред тях бяха Мария Магдалена, Мария, майката на Яков и Йосиф, и майката на Заведеевите синове." (мой превод)

В много християнски книжарници по света днес можете да си купите плакати, които да окачите на стената и за да ви напомнят за някой аспект от християнската вяра и живот. Често те са с библейски текстове, разположени на фона на прекрасни пейзажи. Понякога са забавни. Понякога включват стихотворения или кратки размисли.

Един от най-известните от тях се нарича "Следи". Той разказва как човек поглежда назад към живота си, изживян с вяра в Бога, и го вижда като следи от стъпки в пясъка. През по-голямата част от пътя има две групи отпечатъци; вие и Бог, които вървят един до друг. Но понякога - а това винаги са били най-трудните моменти - има само един комплект. Вие питате: „**Защо Бог ме е изоставял в този момент?**“: Идва отговорът: „**В тези моменти, дете мое, аз те носех.**“

Важно е да кажем още в началото на този раздел, че **това не е полезен начин за разбиране на тази история**. Когато Исус извиква в началото на Псалм 22, питайки защо Бог Го е изоставил, Матей **не възнамерява да си помислим** по един утешителен начин: "**О, всичко е наред; виждате ли, само така се е усещало.**" Част от целия смисъл на кръста е, **че там тежестта на злото на света наистина се е стоварила върху Исус**, засенчвайки слънчевата светлина на Божията любов така сигурно, както светлината на деня е била засенчена за три часа. (Матей вероятно иска да види началото на изпълнението на думите на Исус в 24:29; тези събития са началото на Божиите "последни дни", които ще достигнат своята кулминация, когато Човешкият Син бъде възкресен и оправдан, а Храмът бъде разрушен.) Исус **"дава живота си като откуп за мнозина"** (20:28), а грехът на "**мнозина**", който Той носи, за пръв и единствен път в Неговия живот, предизвиква облак, който застава между Него и Отецът, Когото е обичал и на Когото се е подчинявал, Онзи, който се е наслаждавал от Него.

Разбира се, след дългия списък на страданията, Псалм 22 продължава да говори за Божието оправдание на страдащия и за установяването на Божието царство (Псалм 22:22-31). Но Матей не иска да ни накара да мислим за това. Той просто отбелязва реакцията на стоящите наблизо, които не чуват какво казва Исус и си представят от повтарящата се дума "**Ели!**", че Исус вика към Илия, призовавайки великия пророк да дойде и да Го спаси.

Можем да предположим, че това е било последното нещо, за което е мислил Исус, въпреки че е отговаряло на някои от спекулациите по онова време. Матей обаче иска да си спомним и за другите случаи, когато Илия се е появявал или е бил споменаван в това Евангелие, по-специално в Преображението (17:1-9) и в думите на Исус за Йоан Кръстител (17:10-13). Илия вече бил дошъл, **но не за да спаси Исус от тази съдба, а точно за да го насочи към нея, уверявайки го, че Той върви по пътя, който Бог е заповядал.**

Най-накрая Той стига до целта. Смъртта на Исус - описана от Матей като "**издъхнал**" или "**предал духа си**" - **е точката, към която Евангелието се е движило през цялото време**. Той останал послушен докрай, дори през периода на забравата от Бога, което по странен начин е формирало сърцевината на дадената му от Бога мисия. **Исус взема със себе си в мрака на смъртта грехът на света:** моя грях, твоя грях, греха на безброй милиони хора, тежестта, която е увиснала около шията на света и Го повлякла надолу към унищожение.

И самият свят - физическият, природният свят - **е първият, който реагира**. Както се изрази един неотдавнашен писател, **краят на Исус е краят на света в миниатюра**. В частност, това е краят на Храма в миниатюра: красивата завеса, окачена на входа на вътрешното светилище, е разкъсана на две, вероятно от силата на земетресението, разтърсило града. В продължение на няколко глави в Матей, Божият съд е надвиснал над Храма; самите свещеници окончателно са отхвърлили Исус (стихове 41-43); сега тяхната база на властта, центърът на техния свят, получава символично унищожение, толкова силно, колкото и действието на самия Исус няколко дни по-рано (20:12-14). **Смъртта на Исус е началото на края на системата, която му се е противопоставила**, която е отказала да се вслуша в призива му, **която се отрекла от призиванието си да бъде светлината на света**, на градът, разположен на хълм, към който ще се стичат народите.

Вместо това сега народите ще се стичат на друг хълм: на хълма, наречен Голгота, извън градските стени, където юдейският цар е умрял от жестока и позорна смърт. Като знак за онова, което предстои (и поглеждайки назад към мъдреците от 2:1-12, стотникът от 8:5-13 и ханаанката от 15:21-28), виждаме един друг стотник, който стои на стража в подножието на кръста и дава глас на изповедта на вярата, която

милиони други ще направят, **в шокираща изненада от внезапното разкриване на Божията истина там, където човек най-малко би очаквал: "Той наистина беше Божият Син!"**

Това е, което Матей възнамерява и очаква читателите му да кажат, когато те, независимо дали са евреи или езичници, гледат на смъртта на Исус и на разтърсващите неща, които са последвали. Каквото и да мислим за земетресението и за възкресяването на телата на древните Божии хора - а трябва да кажем, че това е един от най-странните разкази в Новия завет - ние, които живеем толкова по-късно, не трябва да се позоваваме на едно или две необикновени събития по онова време, за да можем да кажем, че смъртта на Исус е променила облика на света.

Погледнете на това по следния начин. Ефектът от даването на собствения Му живот; примерът за любов, не-отмъщение, начинът на Царството да се противопостави на злото с доброта; поемането на омразата и гнева на света върху себе си от Исус; и, далеч отвъд всичко това, победата над силите на злото, заличаването на греховете на света, Божията любов, която проблясва през тъмните облаци на злобата - **всичко това сега се вижда в целия свят**. Вижда се не само в милионите хора, които се покланят на Исус и му благодарят за смъртта, но и в изцелението, което произтича от саможертвата на Исус: в помирението и надеждата, за общностите и за отделните хора. Светът наистина е различно място заради това, което Исус направи със смъртта си.

Матей 27:57-66 - Погребението на Исус

„57 Когато настъпи вечерта, дойде един богат човек от Ариматей, който се казваше Йосиф и също беше ученик на Исус.

58 Той отиде при Пилат и поиска тялото на Исус. Пилат заповяда то да му бъде дадено.

59 Така Йосиф взе тялото и го уви в чиста ленена плащаница.

60 Положи го в новата си гробница, която беше издълбал в скалата. След това претърколи голям камък пред вратата на гробницата и си отиде.

61 Мария Магдалена беше там, както и другата Мария, и те седяха срещу гроба.

62 На следващия ден (т.е. на следващия ден след Денят на приготвянето) главните свещеници и фарисеите отидоха като група при Пилат.

63 Те казаха: "Господине, когато Онзи измамник беше още жив, ние си спомнихме, че каза: "След три дни ще възкръсна".

64 Затова те молим, заповядай гробът да бъде охраняван до третия ден. В противен случай учениците му могат да дойдат и да Го откраднат, а след това да кажат на народа: "Той е възкръснал от мъртвите!", и така, последната измама ще бъде по-лоша от първата."

65 Пилат каза: "Вземете стража, направете я толкова сигурна, колкото знаете."

66 Така те отидоха и обезопасиха гробницата, като запечатаха камъка и поставиха стража да охранява." (мой превод)

Никога не съм бил много добър в играта на шах, но от време на време съм играл срещу доста добри играчи и си спомням какво беше усещането. Винаги е имало момент, обикновено доста рано, когато просто не съм разбирал какво правят. Те преместваха пешка тук, коня там, преместваха царицата някъде другаде и всичко това без видима връзка или план. След това, няколко хода по-късно, когато си мислех, че съм на път да направя нещо наистина умно, една от фигурите, които невинно бяха преместени по-рано, се оказваше там и ми препречваше пътя. **Отличителен белег на добрия играч е да предвиди ходовете, които противникът ще направи, и да ги блокира, преди да се случи.**

Повече или по-малко точно, това прави Матей, като описва погребението на Исус. Разбира се, има и нещо повече от това: има преданост, скръб, благоговение; има благодарност към Йосиф от Ариматей, че е бил на правилното място в правилното време. **Но в много отношения историята за погребението всъщност е очакване на историята за възкресението.** Матей премества необходимите шахматни фигури на мястото им за играта, която знае, че ще се състои.

Основното твърдение на ранната църква, разбира се, е, **че Исус от Назарет е възкръснал от мъртвите**. Централното твърдение **не е**, че Той е бил велик учител, могъщ лечител, вдъхновяващ лидер или че е бил жертва на груба съдебна грешка. Всички тези твърдения са били верни, но те не биха могли да допринесат за изграждането на ранната християнската вяра и живот. **Решаващият факт, в който те вярвали, бил, че Исус е бил телесно възкресен за живот, след като е бил напълно и наистина мъртъв и погребан.** Това е, което те обявили на изумения свят, светът на юдеите и езичниците.

И, разбира се, хората им се присмивали и предлагали алтернативни обяснения. Те казвали, че Той не е бил наистина мъртъв. Или може би учениците са откраднали тялото. Или може би някой друг го е

направил. Или може би жените са отишли в грешния гроб. Това са всички запазени отговори на ранното християнско послание и можем да предположим, че още от самото начало са били разработени вероятни отговори, които след това, подобно на умелите шахматни ходове, са могли да бъдат направени предварително, още преди да бъде разказана основната история, **за да се изключат предварително** грешните отговори на християнското твърдение.

И така, първият момент е, че гробницата е била нова, лесно разпознаваема и запечатана с голям камък. Тук трябва да спрем за момент, защото в повечето култури днес хората не погребват мъртвите по начина, по който са го правели по времето на Исус. Повечето евреи в Палестина по онова време са били погребвани в пещери, понякога под къщите, в които са живели. Телата не са били поставяни в ковчези или изгаряни на пепел, а увивани в плат заедно с аромати и подправки. След това тялото е било поставяно на рафт или издатина в пещера. След това, когато плътта се разложила, приятели или роднини събирали костите, сгъвали ги и ги слагали в кутия за кости (известна като "костница"). Често няколко тела били на полици в една и съща гробница. В този случай, **както внимателно обяснява Матей**, гробницата е била нова и в нея не е имало други тела.

Кражбите на гробове са били често срещани в древния свят, така че много пещерни гробници имали огромни кръгли камъни, понякога с диаметър до два метра, (*Коментар: Подобни на воденичните камъни за смилане на зърно, които се търкаляли по изсечен в скалата хоризонтален улей. Д.Пр.*) които хората са търкаляли пред отвора на пещерата, за да попречат на всеки да влезе вътре без голяма борба. Именно това е направил Йосиф. Все още можете да видите някои такива гробници в Близкия изток.

Фактът, че Йосиф е поискал тялото на Исус от Пилат **и че Пилат е удовлетворил молбата**, **показва достатъчно добре, че Исус наистина е бил мъртъв**. Римските войници и управници **не са се задоволявали**

за половинчати мерки, когато става въпрос за изпълнение на смъртни присъди. Всяка възможност да са позволили на осъден бунтовник да избегне смъртта **може да бъде изключена**. По същия начин фактът, че основните ученици на Исус нямат нищо общо с цялата процедура, а се крият, показва достатъчно добре, че те не биха били в състояние да откраднат тялото. Нито пък някой друг; главните свещеници, загрижени да избегнат подобно нещо, получили от Пилат охрана от римски войници. Самите те запечатали камъка, за да се уверят, че той няма да бъде преместен.

Остава въпросът за идентификацията на гроба. Матей внимателно отбелязва, **че двете жени, които отишли до гроба на Великден сутринта (28:1)**, **са били там в петък вечерта (27:61)** и са видели точно къде е гробът.

Разбира се, нищо от това не доказва, че християнската история е истинска. Не го доказва и следващата глава. Още от самото начало е имало място за съмнение и мнозина са се възползвали от тази възможност. **Но Матей е загрижен** **съмнението да бъде разположено на правилното място**. Не е имало никакво объркване относно подробностите на погребението. **Ако ще се съмнявате дали Исус е възкръснал от мъртвите, то трябва да е, защото се съмнявате дали живият Бог би могъл или би направил такова нещо за Месията на Израил**, този, върху чиито рамене лежи тежестта на спасението на света. **Това е залогът**.

Докато гледаме погребението на Исус и размишляваме за това, че Той е отишъл преди нас в гроба, който е общата участ на човечеството, на запад отново изпитваме страхопочитание при мисълта, че Той, единствен от цялата човешка раса, **е намерил пътя през него** **и е излязъл отвъд в новия Божи свят**. Можем да си представим, че Матей няма търпение да пренесе историята в следващата глава, където всичко е разкрито.

Матей 28:1-10 - Възкресението на Исус

„1 Разсъмваше се в първия ден на седмицата; съботата беше свършила. Мария Магдалена и другата Мария бяха дошли да видят гроба,

2 когато внезапно стана голямо земетресение. Ангел Господен слезе от небето. Той дойде до камъка, претърколи го и седна върху него.

3 Изгледът му беше като гледане на мълния, а дрехите му бяха бели като сняг.

4 Стражата се разтрепери от ужас пред него и самите те станаха като трупове.

5 "Не се страхувайте" - каза ангелът на жените. „Знам, че търсите Исус, който беше разтънат.

6 Той не е тук! Той е възкръснал, както беше казал, че ще бъде! Елате и вижте мястото, където Той е лежал,

7 а после веднага идете и кажете на учениците Му, че е възкръснал от мъртвите и че отива преди вас в Галилея. Там ще го видите. Ето, казах ви.“

8 Жените бързо избягаха от гроба, в смесица от ужас и голяма радост, и отидоха да кажат на учениците Му.

9 Внезапно там се появи самият Исус. Той ги посрещна и каза: "Здравейте!" Те се приближиха до Него и се хванаха за краката му, като се проснаха с лице към земята пред Него.

10 Исус им каза: "Не се страхувайте. Идете и кажете на братята Ми, че отивам в Галилея. Кажете им, че там ще Ме видят." (мой превод)

Всеки човек над определена възраст, поне в западния свят, може да си спомни къде е бил, когато е чул, че президентът Кенеди е бил убит. Много хора в други части на света ще могат да си спомнят къде са били и какво са правили в подобни моменти на голяма национална и международна криза. Много от нас също така си спомнят ясно точния момент, в който ни се е случило нещо изненадващо и много, много хубаво. Имам ярък спомен отпреди почти тридесет години, когато пиша този текст, за телефонното обаждане, което ми съобщи, че съм назначен на първата си работа, позиция, за която се бях захванал. Спомням си, че за първи път в живота си бях напълно изгубил ума и думата; човекът, който ми се обади, трябваше да повтори казаното, преди да успея да изрека благодарностите си. Спомням си сухото усещане в гърлото ми, когато затворих телефона и после се обадох на съпругата си, за да ѝ съобща новината. Знаех, че от този момент нататък животът ми щеше да бъде различен. Пред мен се откриваше цял нов свят.

Не е трудно да разберем смесицата от ужас и възторг, обхванала жените, които бяха отишли на гроба тази сутрин. Марк и Лука обясняват, че те са донесли подправки, тъй като погребението е станало твърде набързо (преди началото на съботата в петък вечерта), за да увият тялото по подходящ начин. Матей просто казва, че са дошли да погледнат гроба. В този момент от историята те изглеждат просто като скърбящи жени, които просто искат да бъдат там, близо до Исус, за да изразят скръбта си във възможно най-голямо спокойствие и тишина.

Мирът и тишината са последното нещо, което получават. Сцената при гроба на Матей е най-драматичната от четирите евангелия: земетресение, ангел, зашеметени стражи и послания за Исус, който продължава напред към Галилея. Някои, разбира се, смятат, че Матей е добавил някои от тези детайли, за да изглеждат нещата по-зрелищни; също толкова добре може да се каже, че другите са ги пропуснали, защото, ако разказваш подобна история по целия свят, не искаш хората да се смеят на детайлите и след това да мислят, че са отхвърлили самото събитие. За Матей, стоящ в рамките на дългата еврейска традиция, в която ангелите обикновено се появяват във велики моменти от Божиите дела, това не е било проблем

Въпросът, разбира се е, **че това, което се случва, е действие на самия Бог.** Бог, който очевидно е мълчал на Велики петък, има последната дума. Той отговаря на неизречените въпроси на последователите на Исус и на изречения въпрос към него от самия Исус на кръста. И това, което Бог прави, не е просто необикновено чудо, проява на свръхестествена сила заради самата нея или специално благоволение към Исус. **Това, което Бог прави, е начало на нещо ново, начало на новия свят,** обещан отдавна - изпращане на учениците в Галилея в първата място, но след това, както ще видим, до краищата на земята и до края на века с новината за случилото се. **Пред тях се открива цял нов свят.**

Макар че жените били смаяни от изумление и страх, има всички основания да предполагаме, че са запомнили до края на живота си случилото се в този ден. Разказите за тези първи моменти се връщат към истинската лична памет, разказвана отново и отново на недоверчиви приятели и съседи, с тона на глас на човек, който казва: "Знам - аз самият почти не можех да повярвам! Все още ми се струва напълно невероятно, но така беше."

Въпреки, че ангелът казва на жените, че учениците трябва да отидат в Галилея и да видят Исус там, те го срещат почти веднага там, близо до гроба. Лука просто записва явяванията на Исус в района на Йерусалим; Матей и Йоан ги записват както в Йерусалим, така и в Галилея. (**Последната глава на Марк почти сигурно е прекъсната;** в осемте стиха, които са останали, той просто казва на ангелите да инструктират жените, както тук, да кажат на учениците да отидат в Галилея, за да видят там Исус.) Но решаващото е, че възкресението на Исус не е за да докаже нещо или да предложи на хората ново духовно преживяване. **Става дума за Божията цел, която сега трябва да бъде изпълнена.** Те трябва да видят Исус, но това виждане ще бъде заповед, заповед за ново дело, нов живот, нов начин на живот, в който всичко, което им е казал преди, ще започне да се сбъдва.

Днес ние не можем да срещнем Исус по начина, по който жените са го срещнали онази сутрин. Разбира се, **жизненоважна част от християнската вяра и опит е, че можем и трябва да се срещнем с Исус в духа и да Го опознаем, докато Му се покланяме и се учим от Него. Тази лична и интимна връзка с живия Господ е от основно значение за това какво означава да бъдеш християнин на практика.** Но бихме тълкували сериозно погрешно Матей, да не говорим за другите автори на Евангелието, ако си мислим, че

разказът му е просто ярък или кодиран начин за описание на това преживяване. Той ясно е възнамерявал да пише за нещо, което действително се е случило, нещо, което не само е променило сърцата на жените, но и е разкъсало дупка в нормалната история. **Това събитие променило света завинаги. То обявило**, не като теория, а като факт, **че Божието царство е дошло, че Човешкият Син е оправдан** след страданията си и че настъпва не просто поредният ден, поредната седмица в историята на Израил и света, а **началото на Божията нова епоха, която ще продължи, докато тогавашните нации не бъдат доведени до послушание.**

Ако премахнете възкресението на Исус, Матей ще остане без евангелие. **Кръстът е кулминацията на неговата история, но тя има смисъл само като кръст на Този, който след това е възкръснал от мъртвите.** Големите беседи в Евангелието - Проповедта на планината и всички останали - са неговият начин да каже, **че Исус е новият Мойсей, но че е много повече от това – че Той е Месията на Израил.** Той е този, който дава на Израил и на света новия Закон, чрез който новият Божий начин на съществуване на човека, е разкрит пред света. Но всичко това е вярно, само защото Този, Който е провъзгласил Божиите благословии за Своите последователи, Този, Който е обявил Божиите бедствия за онези, които са тръгнали по своите пътища, и Този, Който е изказал посланието на Божието царство в притчи, **сега е възкръсналият Господ.**

Помислете за цялото Евангелие. Наблюдавайте как една след друга частите извират към нов живот, тъй като Този, за когото говори Матей, **сега се разкрива като Този, чрез когото е победена самата смърт.**

Матей 28:11-15 - Свещениците и стражата

„11 Когато жените си тръгнаха, някои от войниците, които бяха на стража, влязоха в града и разказаха на главните свещеници всичко, което се беше случило.

12 Те свикаха спешна среща със старейшините, отделиха значителна сума пари, дадоха я на войниците

13 и им казаха: "Това трябва да казвате: "Неговите ученици дойдоха през нощта, докато ние спяхме, и го откраднаха".

14 А ако това се съобщи на управителя, ние ще му обясним и ще се погрижим вие да нямате неприятности.

15 Те взеха парите и направиха, както им беше казано. И тази история продължава да обикаля сред евреите и до днес.“ (мой превод)

В света на науката има особена форма на поведение, която се появява, когато някое дългогодишно вярване е атакувано.

Най-известният пример за това е, **когато Коперник (1473-1543 г.) казал, че Земята и другите планети се въртят около Слънцето**, вместо Слънцето и всичко останало да се въртят около Земята, както са смятали всички дотогава. Това е било напълно революционно и било необходимо **още едно столетие на изследвания** от хора като Кеплер, Галилей и Нютон, **преди тезата на Коперник да стане общоприета от учените.**

Преди това имало много хора, които се стремели да защитят досегашния си мироглед и правели всичко възможно да се противопоставят на новата теория. Коперник наблюдавал много нови неща за поведението на Слънцето и планетите; добре, **но те щели да се опитат да обяснят тези нови неща в рамките на старата система.** Т.е. били готови на всичко друго, но не и да признаят, **че самата система е била дефектна и се нуждаела от радикална промяна.**

Нещо подобно се е случило през първи век **и продължава да се случва и днес**, когато хората се сблъскват с историята за възкресението на Исус. В този пасаж Матей отново се връща към шахматната игра, **за да предотврати** по-задълбочено един ход, който редовно е бил правен по негово време, за да се даде възможност на хората да избегнат да се примирят с възкресението като действително събитие. Той знаел линията на атака, която редовно се използвала сред тогавашните нехристиянски евреи от неговото време: учениците, казват те, дошли през нощта и откраднали тялото Му. „Ах“ - казва Матей - *“това са казали главните свещеници, които са платили на пазачите да го кажат. Вие просто повтаряте безумна и малко вероятна история, която хората са разказвали, когато са били добре подкупени да го направят.“*

Разбира се, някой може да каже: Матей е имал интерес да каже това, нали? Да, но помислете какво е можел той да спечели и да изгуби от това. **Отричането на възкресението оставя мирогледа на всички непокътнат.** Юдеите можели да продължат по старому. Римляните можели да продължат да управляват света по своя начин. Философите можели да продължат да обсъждат своите възвишени доктрини. Никой нямало да има нужда да прави радикални промени. Но ако възкресението на Исус е вярно и ако хората започнат да пренареждат живота си според него, **последователите на Исус ще се сблъскат с останалия свят.** Матей е знаел това толкова добре, колкото и ние.

Всъщност това, което еврейските лидери са направили в тази история, **не е много по-различно от това, което поколения скептици са правили оттогава насам**. Не се заблуждавайте от идеята, че съвременната наука е опровергала възкресението на Исус. **Съвременната наука не е направила нищо подобно**. Всички в древния свят, както и всички в съвременния свят, са знаели отлично, че мъртвите хора не възкръсват. Не е било необходимо Коперник или Нютон, или Айнщайн, за да се докаже това; **това е просто универсално наблюдение на универсални факти**. Християнската вяра не се състои в това, че някои хора понякога възкръсват от мъртвите и че Исус е един от тях. Точно това е, че хората никога не възкръсват от мъртвите **и че нещо ново се е случило в Исус и чрез него, което е пробило дупка в предишните наблюдения**. По този начин християнинът се съгласява с древните и съвременните учени: да, мъртвите не възкръсват. **Но християнинът продължава да твърди, че в случая с Исус се е случило нещо ново и различно**. **Причината за това не е**, защото е имало някаква грешка в космоса или нещо особено в биохимията на Исус, **а защото Бог, Който е създал света** и Който е призовал Израел да бъде носител на спасителната Му операция за света, **е действал в Исус и чрез него, за да преобрази света**. Възкресението е драматичният старт на този проект.

Следователно, от самото начало християнството е ангажирано с да обясни себе си и да защитава своята позиция пред наблюдаващия свят. По ирония на съдбата светът често е обвинявал християнството, че държи на вярата си във възкресението на Исус, въпреки предполагаеми научни доказателства, които показват, че това е невъзможно. Всъщност, тъй като невъзможността на възкресението винаги е била добре известна, нещата започват да изглеждат така, сякаш е обратното. Не само юдеите от първи век, със своите особени нагласи, които не са искали да бъдат нарушавани, но и хората от всяка възраст **намират възкресението на Исус за заплашително**. Не става въпрос за намиране на нови доказателства по въпроса - **такива няма**. **Възкресението е като изненадващите нови открития на Коперник, които са били предназначени да променят завинаги начина, по който ние гледаме на света**.

Хората често се опитват отчаяно да намерят алтернативно обяснение за празния гроб, за явяването на Исус, **за възхода на ранната църква, за която възкресението на Исус е основно вярване**. Те измислят всевъзможни неправдоподобни предложения, точно както опонентите на Коперник **измислят всевъзможни идеи, с които се опитват да вкарат новите му доказателства в рамките на своя стар, удобен светоглед. Това не работи**. **Възкресението е тук, за да остане**.

По-специално, движението в западната култура, известно като Просвещение, което обхваща философията и политиката през 18-я век и доведе до Френската революция, Американската конституция и много други явления, **винаги се опитваше да покаже, че е премахнало предишните суевверия и ги е заменило с рационални, "просветени" възгледи**. Твърдеше, че те ще освободят хората от интелектуалната и политическата тирания. **Всъщност се е случило точно обратното**.

Признавам, че Просвещението донесе големи благословии, като съвременната медицина и комуникациите. **Но то донесе и големи проклетия** - не само самата Френска революция, която уби хиляди от собствените си хора в името на свободата и равенството за всички, но и ужасяващите тоталитаризми на 20 век. **Егоизмът**, който поддържа икономическия просперитет на Запада, докато голяма част от останалия свят остава беден, **е част от философията на "Просвещението"**.

Нищо чудно, че подобен светоглед иска да се противопостави на новината за възкресението на Исус точно толкова, колкото и главните свещеници. Нищо чудно, че този светоглед подкупва хората по всевъзможни изтънчени начини, за да разказват истории, в които Исус не е възкръснал от мъртвите. Не е чудно, че се опитва да изкара, че християнството просто е изобретение на няколко хитри личности, които се опитват да „изплитат собствените си кошници.“ (Разбира се, това винаги е било абсурдно обвинение; изминали са три века - преди някой, вярвайки във възкресението, да спечели нещо друго освен обиди, опасности, мъчения и смърт.) **През цялото време, разбира се, отричайки възкресението, "модерният" светоглед, а и много други, искат да запазят собственото си статукво непокътнато срещу радикалните сътресения, които биха настъпили в противен случай**.

Това, за което главните свещеници са уговорили с охраната, **всъщност не е явление само от първия век**. Матей ни е предупредил за една повтаряща се характеристика на християнската вяра: **необходимостта да се спори за истината за Великден и да се разобличават и разрушават конкурентните опити да се каже какво се е случило**. Онези, които вярват във възкресението, трябва да бъдат постоянно нащрек срещу атаки. Също така, те така трябва, разбира се, да са сигурни, **че самите те позволяват на възкресението да духа постоянно като свеж вятър през собствения им живот, мисли и въображение**. **Няма смисъл да защитаваш и обясняваш Божия нов свят, ако ти самият продължаваш да живееш в стария**.

Матей 28:16-20 - Великото поръчение

„16 И така, единадесетте ученици отидоха в Галилея, на планината, където Исус им беше наредил да отидат.

17 Там Го видяха и Му се поклониха, макар че някои се колебаха.

18 Исус се приближи до тях и им каза: „На Мен се даде цялата власт на небето и на земята.

19 Така че, трябва да отидете и да направите ученици измежду всички народи. Кръствайте ги в името на Отца, Сина и Светия Дух.

20 Учете ги да спазват всичко, което съм ви заповядал. И вижте: Аз съм с вас всеки ден, до свършека на света.“ (мой превод)

Понякога, когато слушате някои от великите класически композитори се чудите, дали наистина знаят как да доведат всяко свое произведение до края.

Един от най-известните е Бетовен. Има моменти, когато в края на симфонията си мислите, че тъкмо сте стигнали до края, но акордите продължават да се разбиват и да звучат почти "окончателно", но оставят място за още един... и после още един... и после още един... докато последният отшуми и симфонията наистина свърши. Несъмнено, един сериозен студент по музика би обяснил, че в това има някаква цел, но на много слушатели им се струва, че във финала е събрано много, **почти като че ли цялата симфония е събрана** в тези няколко последни експлозивни акорди.

Финалът на Матей е много подобен. Не че продължава по-дълго, отколкото очакваме; всъщност е доста компактен. Но той съдържа толкова много, **че би било добре да забавим темпото на четене на тези последни стихове** и да обмислим всеки ред, дори всяка фраза, за да видим как те събират цялото евангелие и го напъхват плътно в последната среща между Исус и Неговите последователи.

Сцената започва на една планина. Няма изненади: много неща в Матей се случват на планина. Изкушенията; Проповедта на планината; Преображението; Заключителната беседа на Елеонския хълм; и сега тази сцена на раздяла. Мойсей и Илия са срещнали живия Бог на планината и са се появили в това евангелие, говорейки с Исус; **сега Исус кани учениците си да се срещнат с Него, за да бъдат на свой ред упълномощени.**

Това, което ни изненадва, е, че според Матей някои от тях се **колебаят**. Думата всъщност може да означава "**съмнение**", макар че не можем да сме сигурни какво точно има предвид тук Матей. Дали те са се колебаели или са се съмнявали дали това наистина е Исус? Или са се колебаели, или са се съмнявали, дали като добри юдейски монотеисти, вярващи в Йехова като единствен истински Бог, ще трябва действително да се поклонят на Исус? **Това не е ясно.**

Това, което е ясно, е, че **мнозинството от тях са се поклонили на Исус** и че Матей е твърдо убеден, **че това е била правилната реакция**. На няколко пъти преди това в Евангелието, той използва думата "поклонение", за да опише хората, които идват с благоговение при Исус. Обикновено изглежда, че тя означава просто, че те са се поклонили пред Него, приемайки отношение на благоговение, макар и да не означава непременно, че са го смятали за божествен. (Вж. 8:2; 9:18; 14:33; 15:25; 20:20; и наистина 28:9.) Сега обаче, за да прескочим за момент до последния ред на книгата, **е ясно**, че Матей иска да видим, **че в Исус е изпълнено обещанието от първата глава. Исус е "Емануил"**, този, **в** когото **"Бог е с нас"** (1:23). Сега Той заявява, че Той самият е **"винаги с вас"**. Единствената подходяща реакция на това е поклонението, поклонението на единствения истински Бог, който сега, по удивителен начин, **се разкрива в** и **като самия Исус**.

По-специално, на Исус е дадена **"цялата власт на небето и земята"**. Спомняме си, че по време на изкушенията, дяволът предлага на Исус този престиж, **но без да изисква цената, която Той сега е платил** (4:8-10). Това щеше да бъде празен триумф, водещ до най-лошата тирания, която можем да си представим. За разлика от това, **властта на Исус като възкръснал, е власт на Този, който е победил самата тирания, крайната тирания на смъртта**; Неговата власт е тази, под която животът, новият Божи живот, може да започне да процъфтява. Въпреки това, което много хора днес **предполагат, това е основата за най-простата новозаветна вяра, че Исус вече управлява целия свят. Това е един от най-важните резултати от Неговото възкресение**; това е **част от смисъла на** месианството, **който е изяснил** Неговият нов живот след разпятието.

Хората много се озадачават от твърдението, че Исус вече управлява света, **докато не видят** какво всъщност се казва. **Твърдението не е**, че светът вече е напълно такъв, както Исус го смята за такъв. **Твърдението е**, **че Той работи, за да го изведе от мястото, където е бил** - под властта не само на смъртта, но и на корупцията, алчността и всякакъв вид злоба - **и да го постави**, с бавни или бързи средства, **под властта на Своята животворна любов**. И как Той прави това? Ето го и шокът: **чрез нас, Неговите**

последователи. Проектът се развива само дотолкова, **доколкото агентите на Исус**, хората, на които той е възложил това, **го осъществяват**.

Мнозина днес се подиграват на това твърдение точно толкова, колкото се подиграват и на самото възкресение. Църквата в различните си форми е сгрешила толкова много, допуснала е толкова много грешки, толкова често е разочаровала своя Господ, че много хора, включително много хора, които обичат Исус заради самите себе си, се отчайват от нея **и предполагат, че нищо няма да се промени, докато самият Исус не се върне, за да оправи всичко. Но това не е убеждението на Матей** и не съответства на това, което знаем за възлагането на задачи от страна на Исус на Неговите последователи в Лука, Деяния и Йоан. То не съответства и на визията на Павел за неговата задача. **Всички те са съгласни с Матей: тези, които вярват в Исус, които са свидетели на Неговото възкресение, са натоварени с отговорността да отидат и да осъществят в света властта, която Той вече има.** Това, в крайна сметка, е част от отговора на молитвата Божието царство да дойде на земята, както на небето. **Ако се молим с тази молитва, не бива да се учудваме, ако бъдем призвани да помогнем за осъществяването на Божия отговор на нея.**

Задачите, които Исус оставя на своите последователи, задачите, които ще доведат до това Неговата върховна власт да се прояви в света, са достатъчно прости, за да бъдат формулирани, макар че са трудни и отговорни за изпълнение.

Първата задача е да се създават ученици. Както Исус призовава рибарите край Галилейското море и ги възпитава като "ученици", които подражават на Неговия начин на живот и малко по малко разбират Неговото послание за Царството, така и Неговите последователи оттогава носят отговорността да призовават мъже, жени и деца да Го следват и да ги обучават да разбират и следват Неговото послание и Неговия път. Евангелизацията - обявяване на Божията блага вест, фокусирана върху Исус, **за да доведе хората до вяра и послушание,** остава централна част от начина, по който властта на Исус се налага в света.

Втората задача е да ги кръстим. Кръщението не е допълнителна опция за последователите на Исус. Самият Исус свързва кръщението със собствената си смърт; **част от значението на кръщението е да ни ангажира чрез потапяне във водата да умрем заедно с Исус и да споделим Неговия нов живот.** (Павел уточнява това в Римляни 6, но и много други пасажии го предполагат, включително и настоящият.) Кръщението е публичният, физически и видим начин, по който някой бива отбелязан, почти му е поставяно клеймо, **със свято "име"**. Както Исус получава от ангела името "Исус", което означава истинската му самоличност и задачата, която стои пред него, така и сега, след като работата му е завършена, изведнъж откриваме, че "името", което всички ние трябва да споделяме, е новото "име" на живия Бог - на Отца, Сина и Светия Дух.

Матей невинно поставя тази формула на устата на Исус, без да знае, че през следващите векове тя ще стане известна като блестяща част от догматичното богословие. В този момент той прилича по-скоро на човек, който невинно изсвирва откъс от мелодия, която впоследствие велик композитор ще превърне в централна част на прекрасна оратория. В цялото Евангелие той показва, **че Исус е знаел, че в особен смисъл е еднозначен на Бога,** Когато той (и целият Израил) е познавал като "Отец". Това се съчетава с това, че е бил специално снабден за задачата си със "Светия Дух", Духът, който му е дал силата да върши това, което е вършил, и със статута на Божий "помазаник" (напр. 3:16; 12:28). Сега, очевидно, онези, които са последвали Исус и са станали истински ученици, **сами ще бъдат въввлечени в този божествен живот и цел.** Това което се е случило с и **чрез** Исус в уникалната история на Евангелието, трябва да се повтори, когато посланието се отправя към езическия свят.

Третото нещо, което те трябва да правят, **е да поучават.** Евангелието на Исус **поражда начин на живот, доста различен от този, по който живее светът.** Исус вече е подчертал това на различни нива - от личния морал, очертан в Проповедта на планината, до високото изискване за прошка в 18 глава и не на последно място - до преобръщането на нормалния начин на поведение на управниците (20:25-27). Но несъмнено Матей иска ние да мислим по-специално за петте големи блока на учението на Исус, около които е изградено Евангелието. Те трябва да бъдат в основата на това, на което църквата трябва да учи новите ученици.

Тази задача остава недовършена в наши дни. Ако християните по света отделяха толкова енергия за нея, колкото отделят за изучаването на много други неща, които сами по себе си са достойни, но не са толкова важни, щяхме да постигнем по-голям напредък с Евангелието, отколкото обикновено изглежда.

Но Исус никога не оставя на хората просто списък със заповеди, които да изпълняват. Трите инструкции, които Той дава, **се поддържат от обещанията** в началото и в края на пасажа. Причината, поради която трябва да правим тези неща, е, че Той вече притежава цялата власт; обещанието, което ни подкрепя в задачата, е, **че Той е с нас винаги и завинаги.** Той е, както казахме, Емануил. **Бог с нас се превръща в Исус с нас. Няма по-велико лично обещание от това.**

От височината на тази последна планина поглеждаме към Божието бъдеще от перспективата на Исус

и какво виждаме?

Първо, виждаме изумителните ранни резултати на Евангелието. През 25 г. от н.е. никой извън един малък град в Галилея не е чувал за Исус. През 50 г. от н.е. в Рим има бунтове заради Него, а през 65 г. от н.е. последователите Му са преследвани от самия император. Всички пътища водят към Рим; щом Рим узнае за нещо, скоро след това го узнават и всички останали. Претенцията на Исус за власт, по-висша от тази на царете и императорите, е оправдана отново и отново в живота, а доста често и в смъртта на Неговите последователи.

На второ място, виждаме падането на Йерусалим през 70 г. след Христа. Исус предупредил за това, какво ще се случи с града и Храма, **ако юдеите не приемат посланието Му; предупрежденията се сбъднаха по ужасяващ начин**. Това, както видяхме в глава 24, е част от значението на "края". В най-различен смисъл това е краят на света за стария Израил, краят за главните свещеници, за краят на фарисеите и за краят на всички, които превърнали Храма в център на своя начин на живот.

Но отвъд тези събития ние виждаме едно по-голямо бъдеще. „Бъдещият век“ вече е навлязъл в "настоящия век". Но, както ясно казва Павел, **едва след като самата смърт бъде унищожена и целият свят попадне под властта на Исус, Божията цел ще бъде напълно изпълнена**. Как трябва да си представяме това?

За да отговорим на този въпрос, отново се връщаме към Господната молитва, поставена от Матей в сърцето на великата проповед на Исус (6:9-13) и представляваща подходящ начин да се разделим с това велико евангелие. Хлябът, прошката и освобождението, разбира се, винаги ще бъдат необходими, докато трае настоящият свят. Но ще дойде време, когато тези нужди ще бъдат погълнати от пълноценния живот на новата епоха: когато Божията воля ще се изпълнява на земята, както на небето, **защото небето и земята са обединени в новото творение**; когато Божието царство, установено от Исус в Неговата смърт и възкресение най-накрая ще победи всички свои врагове със силата на Божията любов; и когато, в съответствие с древните надежди на Израел, а сега и с главното намерение на самия Исус, Божието име ще бъде почитано, освещавано, възвеличавано и празнувано в цялото творение. **Всеки път, когато произнасяме думите "Отче наш..." , ние се молим този ден да настъпи скоро и се задължаваме да работим, за да го доведем по-близо**.